16 పేజీలు అణా: సం॥ చందా రు 4: R. No. M. 3152.

జమీన్ రైతు

—సంపాదకుడు : నెల్లూరు వెంకటారామానాయుడు.

సంపుటం 11 శుక్రవారము : నెల్లూరు : 9—8—40. సంచిక 32

ఈ వారంలో—
1. పలంటీరు దళములపై ప్రభుత్వ ఆంక్ష.
2. పూనాలో ఏం జరిగింది.
3. సంస్థానాలసమస్య.
4. [illegible]
5. అరెస్టులు - ఆటంకాలు.
6. జపాను దుర్మార్గం.

అంతర్జాతీయ రంగం:

సోవియటురష్యా రాజకీయాలు — అమెరికాలో ఆయుధ సన్నాహం — బాల్కను తగాదా — హాలండులో జాతీ మైక్యతా ప్రయత్నం — జపాను దౌష్ట్యము — ఆంగ్లో జర్మనుయుద్ధవ్యవహారం — ఫ్రెంచిసేనానికి మరణదండన.

ఈవారంలో రష్యా, జపాను, అమెరికా దేశాల్లో గమనింపదగిన సంఘటనలు జరిగినవి.

సోవియటురష్యా రాజకీయాలు:

సోవియటురష్యా పార్లమెంటు సమావేశంలో విదేశాంగమంత్రి మొలటోవు రష్యాకు ఇతరదేశాలకువుండే సంబంధాలను గురించి వివరించినాడు.

జర్మనీకి, రష్యాకు శత్రుత్వం వచ్చే సమయం దగ్గరకు వచ్చినదని ఆంగ్ల, అమెరికా పత్రికా విలేఖరులు ప్రకటిస్తు వచ్చారు. మొలటోవుగారు అటువంటి సంఘటన ఇప్పట్లో జరగడం అసంభవమని స్పష్టంగా చెప్పినాడు.

తర్వాత సర్ స్టాఫర్డుక్రిప్సు ఇంగ్లండు తరఫున మాస్కోనగరానికి రాయబారం వెళ్లినప్పటి నుండీ ఇంగ్లీషువారిపట్ల రష్యావారు సుముఖులై యున్నట్లు కన్పిస్తున్నదని అంటూ వుండేవారు. మొలటోవు ఉపన్యాసంలో అనుకున్నంత సుముఖత్వం కన్పించడంలేదు. క్రిప్సుగారిని రాయబారిగా పంపడంలో రష్యాప్రభుత్వంతో స్నేహముతో వుండాలని బ్రిటిషుప్రభుత్వం సంకల్పించినట్లు తెలుస్తున్నది. అయినా ఇదివరలో ఆంగ్లేయులు రష్యావారికి గల్గించిన యిబ్బందులన్నిటినీ విచారించి జాగ్రత్తే సమాధానం అంత సులభసాధ్యమూ అనిపిస్తున్నదని మొలటోవు అన్నాడు.

పిమ్మట బాల్టికుదేశాల విషయం ప్రస్తావన వచ్చింది. లట్వియా, ఎస్తోనియా, లిథుయేనియా దేశాల్లోవుండే ధనిక స్వామ్యప్రభుత్వాలు సోవియటు రష్యాతో చేసుకున్న ఒడంబడికను సక్రమంగా పాలింపక పోవడంవల్ల సోవియటురష్యా, ఆప్రభుత్వంపై వత్తిడి చేయవలసివచ్చింది. ఇప్పుడు ఆదేశాల పార్లమెంటులలో సోవియటురష్యాలో ఆదేశాలు కలసిపోయేటట్లు తీర్మానించబడినది.

ఈ సందర్భంలో అమెరికా అవలంబించిన వైఖరిని మొలటోవు ఖండించినాడు. బాల్టికు దేశాల బంగారపు నిల్వ అమెరికాలో డిపాజిటు అయివున్నది. దానిని ఆదేశాల్లో ఏర్పడే నూతన సోవియటు ప్రభుత్వానికి చెందనీయకుండా చేసే అమెరికా ప్రభుత్వ ప్రయత్నం గర్హనీయమని మొలటోవు ప్రకటించినాడు.

ఇటలీ, జపాను దేశములపట్ల కూడా సఖ్యతగా రష్యా వున్నదని మొలటోవు చెప్పినాడు. జాతీయ చైనాకు అన్నివిధాలా సహాయం చేయడానికి రష్యా సిద్ధంగా వున్నదని మొలటోవు ప్రకటించినాడు.

సుప్రీం సోవియటు అంగీకారం:

ఆగస్టు తే 1 దీన సమావేశమైన సుప్రీం సోవియటు కౌన్సిలులో లట్వియా, ఎస్తోనియా, లిథుయేనియాల కోర్కెను మన్నించడమైనది. ఆ దేశాలికమీద సోవియటు రష్యాలో అంతర్భాగాలై పోయినవి.

ఫిన్లండులో తగాదా:

సోవియట్ రష్యాకు అనుకూలమైన ప్రదర్శనాలను ఫిన్లాండు గవర్నమెంటు చెదరగొట్టింది. అందుమీదట రష్యాప్రభుత్వం ఫిన్లండు గవర్నమెంటు చర్యను నిరసిస్తూ లేఖవ్రాసింది. కల్లోలములు ఎవరో అల్లరికోస్తే, వాళ్లను చెదరగొట్టామనీ, దానికేమీ రాజకీయ ప్రాముఖ్యం లేదనీ ఫిన్లండు గవర్నమెంటు జవాబుచెప్పింది.

అమెరికాలో ఆయుధసన్నాహం:

అమెరికాలో నావిక సైనిక సన్నాహానికి మొత్తం ఏ వేలకోట్ల డాలర్ల మొత్తం కాంక్షిత చేయబడినది. విమానాలకు కావలసిన పెట్రోలు ఎగుమతి నిషేధింపబడినది. జపానుకు యిదివరలో ఎగుమతి అవుతున్న పెట్రోలుసప్లయి. ఇందువల్ల ఆగిపోతున్నది. జపానుకుకోపంవచ్చింది.

బాల్కను తగాదా:

రుమేనియాకు బల్గేరియాకు డోబ్రూడ్జా సరిహద్దు విషయమై సంప్రదింపులు జరుగుతున్నవి. బల్గేరియాను జర్మనీవారు సమర్థించి, సపోర్టు చేసినట్లుగా వున్నది.

హంగేరికి మాత్రం ట్రేన్సిల్వేనియా ప్రాంతం ఇవ్వకూడదని రుమేనియాలోని రైతుపార్టీ, ఐరను గార్డ్సు పార్టీవారు కలిసి తీవ్రమైన ఆందోళన సాగిస్తున్నారు.

హాలండులో పార్టీ ఐక్యత:

హాలండులోని అన్నిపార్టీలు కలిసి దేశీయ రాజకీయ వ్యవహారాల్ని చక్కపెట్టేందుకు డాక్టరు కోలిజనుగారు ప్రయత్నం చేస్తుంటే, జర్మను గవర్నమెంటువారు వారికి అట్లాచేయవద్దని వార్నింగు ఇచ్చినారు. ఒకేపార్టీ, నాజీపార్టీక్రింద దేశీయపరిపాలన జరుగవలెననియు, తద్వ్యతిరేకులు శిక్షాపాత్రులగుదురని తెలుపబడినది.

జపాను దౌష్ట్యము:

ఆంగ్లేయులను ఇష్టంవచ్చినట్లు, అరెస్టు చేయడం, విడిపించడం, మళ్లీఅరెస్టుచేయడం యిట్లా జరుగుతున్నది జపానులో.

ఫ్రెంచి ఇండోచైనాలో నావికాకేంద్రాలు, వ్యాపారరహదారి మార్గంకోసం జపాను ఇప్పుడు పన్నుగడ వేస్తున్నది.

జపాను అకృత్యాల వివరమంతా వేరొకచోట 'జపాను దుర్మార్గం' అనే వ్యాసంలో యిచ్చియున్నాము.

ఆంగ్లో - జర్మను యుద్ధవ్యవహారం

ఇంగ్లీషు ఛానలుయొక్క ఫ్రెంచి తీరంలో పెద్దపెద్ద తుపాకులను జర్మనీవారు ఏర్పాటుచేసియున్నారట. అయినప్పటికి వాటివల్ల ఇంగ్లండుకు అంత ఎక్కువ దెబ్బతగలకుండా వుండే సంసిద్ధతలో ఇంగ్లండుకూడ బందోబస్తై వున్నదని అంటున్నారు.

ఆఫ్రికారంగంలో ఎరిట్రియా, సోమాలీలాండుల వద్ద ఇంగ్లీషు, ఇటలీ సైన్యాలకు యుద్ధం బాగా జరుగుతున్నది.

ఫ్రెంచి సేనానికి మరణ దండన:

స్వాతంత్ర్య ఫ్రెంచివారులకు నాయకత్వం వహించి, బ్రిటనుయొక్క యుద్ధ సహాయానికి తోడ్పడే జనరలు డిగాలి గారి పరోక్షంలో, ఆయనకు జర్మను కీలుబొమ్మయగు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వపు కోర్టులో మరణదండన విధింపబడినది. ఈసంగతి విని, జనరలు డిగాలి ఇట్లా అన్నాడు యుద్ధం అయిపోయి జయం పొందిన తర్వాతే, ఇప్పటి ఫ్రెంచిప్రభుత్వం పని పట్టాను.

ఫ్రెంచి మంత్రులపై రాజద్రోహ నేరారోపణ:

యుద్ధం చేయుదుమని ప్రకటించినందుకు కారకులగు వారిని, సుప్రీం కోర్టువారు విచారించబోయేనని మాటరువార్త!

యం. డెలాడియర్, యం. మండెల్, యం. కాంపినోఛి, మరియు కాప్ చెలాంకారు రాజీమాట అనుకొన్న తర్వాత పోయిన యం. కాంపినోఛి, గార్లను తీవ్రంగా ప్రశ్నించెదరు. పోలీసు రక్షణలో ఆరంజి పట్టణంలో యం. డాల్ డీయర్ గారు తనుసలహాలు పొందుటకు సిద్ధంగావున్నారు

ఆనలుగురిలో ఒకరగు యం. మండల్ అను వారిప్పటి అరెస్టులోవుండి, భద్రపరచి వున్నారు. వీరి యీకేసు విచారణల్లో ముఖ్యపాత్రవహించెదరు. తాము జ్యూ అనే విషయం కాదివుండలేదు. ఫ్రాంసు, జర్మనీ దేశాలకువున్న ఏర్పాటైన శాశ్వత శాంతిపత్రంలో చేవ్రాలుచేసిన హెర్ వాన్ రిబ్బన్ ట్రాపుగారి గౌరవార్థమై 1928 డిసంబరు నెలలో జరిగిన ఒకఘనమైన సన్మానసభకు వీరు హాజరుగాక నిరాకరించిరి. రేపుకొంత విచారణ జరుగును. తర్వాత వ్యక్తులపై నేరారోపణ సాక్షులను విచారించిన మీదట జరుగగలదు.

జపానులో రక్షణ సైన్య సేవకుల అరెస్టు-

రక్షణ సైన్యం అంటే మామూలు సైన్యంలో వక భాగంకాదు. క్రైస్తవమత ప్రచారకులలో ఆదివక తెగకుచెందిన సంఘం. ఈ సంఘం జపానులో కూడ మత ప్రచారం చేస్తున్నది. వీళ్లలోకొందరు విదేశప్రభుత్వములకు గూఢచారులుగా పనిచేస్తున్నారనిచెప్పి, జపాను పోలీసు వారిచే అరెస్టుచేయబడినారు.

★

జపానులో గొప్పతుఫాను.

ఆగష్టునెల 2 వ తేదీన హొక్కైడో ద్వీపం పశ్చిమ సముద్రతీరంలో గొప్ప తుఫాను వచ్చి 1800 చేపల పడవలు కొట్టుకొని పోయాయి. చాలా నష్టం అయిందని తెలుస్తుంది. తుఫాను తర్వాత భూకంపం సంభవించింది. హొక్కైడో దీవిలోని ముఖ్యపట్టణమైన సప్పోరోనగరం నష్టపడింది.

★

జాతిసమితి.

జాతిసమితి కార్యదర్శి అవినాల్ గారు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వపు సూచనననుసరించి రాజీనామా యిచ్చారు. జాతిసమితిని స్విడ్జర్లండు నుంచి తరలించాలని ఇటలీ జర్మనీలుస్విడ్జర్లండుకు ఒత్తిడి కలిగిస్తున్నారు. లగ్జెంబర్గులో స్వతంత్రరాజ్య సమితిని స్థాపించేదానికి అందులో జర్మనీ స్వాధీనమైన దేశాలన్నిటిని చేర్చడానికి రిబ్బన్ట్రాపు ప్రయత్నిస్తున్నాడట.

వలంటీరు దళములపై ప్రభుత్వ ఆంక్ష

ఇండియా రక్షణచట్ట ప్రకారం ఇండియా గవర్నమెంటువారిచే, వలంటీరు సంస్థలు నిషేధింపబడినవి. ఈప్రభుత్వ టుత్తర్వు ప్రకారం కాంగ్రెసు ముస్లింలీగు వలంటీరు సంస్థలు నిషేధింప బడినవనే తలంచవచ్చును.

ఒకానొక మతకక్షకు సంబంధించిన వలంటీరు సంస్థగాని, ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వస్థానే వేరొక ప్రభుత్వాన్ని నిర్మించాలనే వుద్దేశ్యంతో వుండే సంస్థగాని, ఈఆంక్షకు లోబడి వుంటవని ప్రభుత్వ ప్రకటన తెల్పుచున్నది. మొదటి షరత్తుక్రింద ముస్లింలీగు, కక్సారు, దళములు రెండవ షరతు క్రింద కాంగ్రెసు దళములు వస్తవి.

శాంతి భద్రతలు కాపాడవలెనని అభిలషించే పౌరులు సివిక్‌గార్డులో సభ్యులుగాచేరి దేశరక్షణకు తోడ్పడవచ్చునేగాని, ప్రైవేటు సంస్థల వలంటీరు దళములందు చేరగూడదని ప్రభుత్వ ప్రకటన పౌరులకు హెచ్చరిక్ చేస్తున్నది.

ఇటువంటి ప్రైవేటు వలంటీర్ సంస్థలవల్ల ప్రభుత్వపు పోలీసు సిబ్బంది శాంతి భద్రతలు కాపాడడానికి యిబ్బంది కలుగుచున్నది గనక అట్టిసంస్థలు డ్రిల్లుగాని, ఏవిధమైన మిలిటరీ కవాతు గాని, చేయకూడదని ఇండియా రక్షణచట్టం 58 వ రూలు క్రింద ప్రభుత్వపు నావిక, సైనిక, పోలీసు సిబ్బందియొక్క యూనిఫారం దుస్తులను ధరించినవారు శిక్షాపాత్రు లగుదురనికూడ ప్రకటించ బడినది.

విద్యాలయాల్లోని స్కౌటుసంస్థలు, కాలేజీల లోని యు.టి.సి. సంస్థలకు ఈ ఆంక్షవర్తించదు.

సర్దారుజీకి మహాత్ముని క్షమాపణ

యింగ్లీషులో వెలువడే 'హరిజన్' పత్రికకు గుజరాతీ ప్రతియైన 'హరిజనబంధు'లో సర్దారు వల్లభాయి పటేలుకు తనకు అహింసాతత్వంలో గల్గిన భేదాభిప్రాయాలను గురించి వ్రాస్తూ గాంధీజీ కొన్ని కటువైన వాక్యాలను వ్రాసినాడట. ఈ సంగతిని 'హరిజనబంధు' చదువరి యొక పెద్దమనిషి గాంధీజీ నోటీసులోనికి తెచ్చి యిందులో అహింసలేదా అని గాంధీజీని అడుగ వరి ప్రశ్నించినాడు. సహకేరార్య గుణశాలి యన గాంధీజీ చదువరి చెప్పినది నిజమేనని ఒప్పుకున్నాడు. తప్పకుండా తాను వ్రాసిన వాక్యాల్లో హింసవున్నదన్నాడు. ఆ వాక్యాలను తానెట్లు వ్రాయగలిగినాడో తనకు తోచ డంలేదన్నాడు. అట్లు వ్రాసినందుకు సర్దారుజీని క్షమాపణ వేడుకున్నాడు.

కలకత్తాసమీపంలో రైలుప్రమాదం

ఆగష్టు 5 వ తేదీ తెల్లవారి 3 గంటలప్పుడు కలకత్తా సమీపంలో కలకత్తా స్టేషనుకు 70 మైళ్ళదూరాన, పోడాంగ, జయువాలపూరు మధ్యలో డాక్కా - కలకత్తా మెయిలుబండి రైలు బండి పట్టాలుతొలగి క్రిందపడింది. 32 మంది చనిపోయినారు. 88 మందికి గాయములు తగిలినవి.

సోంపేట పోలీసులు రహిమాన్‌ఖాన్‌గారిని నిర్బంధించి వదలుట.

గత 31 తేది రహిమాన్ ఖాన్ గారిని బస్సులో వెళ్లుతుండగా పిలిచి దారిలో యుద్ధనిధికి బలవంతంగా వసూలుచేయగూడదన్న కాంగ్రెసు తీర్మాన కరపత్రాలను పంచినందుకు నిర్బంధించారు. పక్కలు వచ్చినతర్వాత విడిచిపెట్టినాము వెళ్లిపోవచ్చని చెప్పినారు. నిర్బంధంగా వసూలు చేయగూడదు అనడం కూడా తప్పేనా? ఇది యుద్ధ వ్యతిరేక ప్రచారమవుతుందా? ఇలా వుంటుంది మన పోలీసువారి ఔచిత్యం.

—ఒక విలేఖరి.

సూత్రయజ్ఞము

శ్రీ గాంధిమహాత్మునకు 1940 అక్టోబరు 2 వ తేదీనాటికి 71 సంవత్సరములు నిండును. అప్పుడు దేశమందంతటను వారి 71 వ జన్మదినోత్సవములు జరుగును. ప్రతిసంవత్సరమువలెనే ఈ సంవత్సరముకూడ వారి జన్మదినోత్సవ సమయమున సూత్రయజ్ఞము (Sacrificial spinning) జరుప నిశ్చయించినారు. నియమముతో స్వయముగా నూలువడికి శ్రీ గాంధిమహాత్మున కర్పించుటయే దీని ముఖ్యోద్దేశ్యము.

ఈ వార్షిక సూత్రయజ్ఞమును గూర్చి మహాత్మా గాంధీగారు తే 21-7-40 దీ హరిజన పత్రికలో నిట్లు వ్రాసిరి:—

"ఈ విజ్ఞప్తి అందరును గమనించ వలెనని కోరుచున్నాను. నా వయస్సు వృద్ధిఅయిన కొలదియు సూత్రయజ్ఞము వృద్ధికావలెను. డెబ్బది లక్షల గజముల నూలు అడిగితే, నాలుగు కోట్ల గజములనూలు లభించినది. సంతోషము. దరిద్రనారాయణుని కింతమాత్రమునతృప్తి లేదు. ఇంకను త్యాగమధికముగ గోరుచున్నాడు. కోట్లకొలది దరిద్రుల యాకటిబాధను, నిర్వ్యాపారత్వమును తీర్చవలసిన కొండంత భారము మనపైగలదు. రాట్నోపాసకులందరు యీయజ్ఞములో సుచితరీతిని రాట్నాలు వెదకని యూహించుచున్నాను. ఇందుకుగాను వారు క్రమబద్ధతని దీక్షతో నూలువడికి, యజ్ఞము సమాప్తియగులోపుగా వడుకుటలో తమ నైపుణ్యమును వృద్ధిచేసుకొనవలెను.

ఈ విజ్ఞప్తిని ఆంధ్ర మహాజనులందరు గమనింతురుగాక.

అ. భా. చ. సంఘ (ఆంధ్రశాఖ) సంస్థలలోను ధ్రువపత్రపు సంస్థలలోను, ఏజన్సీలలోను, ఆయా సంస్థల తరఫునను పనిచేయుచున్న ప్రతివారు ఉద్యోగులు ప్రచారకులు, వడుకువారు, నేతవారు ఏకుడువారు, తదితర కార్మికులు - నూలుకానుక అర్పించవలెనని ప్రార్థన శ్రీ గాంధిమహాత్ముని 71 వ జన్మదినోత్సవమునకు సంజ్ఞగా కనీసము 71 వందల గజముల నూలును ఇప్పటినుండియే ప్రతిదినము స్వయముగా వడికి శ్రీ గాంధీమహాత్మునకు 1940 అక్టోబరు తే 10 దీ లోపుగా అర్పించవలెను. సూత్రయజ్ఞములో పాల్గొను ఇతర ఖద్దరభిమానులకుగూడ ఈ నియమము వర్తించును. వీరిలో నూలు వడకలేనివారు 71 నాణెములు (పిమ్మట మెండలు రూపాయివరకు) కానుకగా సర్పించవచ్చును. మన పోత్సాహ పరిమితిలేకుట్టి యింతకంటె అధికముగా నివ్వగలవారు ఎంతైనను ఇవ్వవచ్చును.

సూత్రయజ్ఞములో పాల్గొనువారు తమతమ కానుకలను అ. భా. చ. సంఘ (ఆంధ్రశాఖ) కార్యదర్శికిగాని (తిరుగ చిరునామా చూడుడు), ఆంధ్రదేశములోని అ. భా. చ. సంఘ (ఆంధ్రశాఖ) ఉత్పత్తి విక్రయసంస్థల మేనేజర్లకుగాని 1940 అక్టోబరు తే 10 ది లోపుగా పంపి దాఖలాల రసీదులు పొందవలెను.

సూత్రయజ్ఞములో పాల్గొనువారు పాల్గొనుటయే ముఖ్యముగా ప్రమాణము చేసినను ప్రాప్తించువారలను తామివ్వదలచుకొనిన కానుకల వివరములను పై చిరునామాకు వ్రాసిన అధికారులకు తెలిపి, దీక్షతో నూలువడికి, సూత్రయజ్ఞమును జయప్రదముగా నెరవేర్చవలెనని విన్నవించుచున్నాము.

అ. భా. చ. సంఘము,
(ఆంధ్రశాఖ)

చిరునామా:—
కార్యదర్శి,
అ. భా. చ. సంఘము.
(ఆంధ్రశాఖ), మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

రంగు నిషేధం

బ్రిటిషు యుద్ధకార్యాలయంలో ఉద్యోగం కోసం యం. దేవయనే భారతీయుడు అప్లికేషను వేసినాడు. అతడు ఎడింబర్గులో చదివి ఎం.ఏ. ప్యాసయినాడు. ఉద్యోగానికి తగిన అర్హత వున్నది. కాని రంగుమార్చుకోడానికి వీలులేక పోయినందువల్ల ఉద్యోగం దొరకలేదట. 'నల్ల' వారికి యుద్ధకార్యాలయంలో ఉద్యోగమేమిటి యనిచెప్పి దేవగారి అప్లికేషన్ యుద్ధకార్యాలయంలో త్రోసివేయబడినదట.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా స్త్రీల కాంగ్రెసుశాఖ

జిల్లాకాంగ్రెసువారి కార్యోద్వేగ ఫలితంగానో, మా విన్నప ఫలితంగానో, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో స్త్రీల కాంగ్రెసుశాఖ నియమింపబడింది. ప॥ గో॥ జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము మార్గదర్శకమైనందుకు వారికి మా హృదయపూర్వకమయిన అభివాదాలు. కాని మార్గదర్శకం సంఘము యేర్పాటు చేయడంలో కాదు. కార్యాచరణలో కావాలి. దీక్ష వహించి కష్ట నిష్ఠూరాలకు వెనుదీయక సేవ చేయవలసిన పని యింకా. పదిమంది సభ్యులున్నారు సంఘములో. ఈ సంఘాన్ని ఇద్దరు ముగ్గురు కొప్పున జట్లుగా నిర్ణయించి, వీరిని పల్లెటూళ్ళమీదకు పంపాలి. పట్నాలలో బాధ్యత వహించవలసిన పని ఒకజట్టు ప్రత్యేకం తీసికోవాలి, వీరు అన్నిప్రదేశాలకు పోయి ప్రచారం చేస్తారు. ఆరోగ్యసూత్రాలను కలుసుకుంటూ విషయము సమకూరుస్తారు. ఆ చరిత్రోన్ని వ్రాసుకుంటారు. జరిగిన కాంగ్రెసుసేవ బహిర్గతం చేస్తారు. వర్తమానంలో ప్రకోపం యిస్తారు. భావిపోరాటానికి పునాదులు వేస్తారు.

ఇంతేకాదు. రాష్ట్ర కాంగ్రెసువారు కూడ రాష్ట్రీ స్త్రీలశాఖ నిశితముగునది వేయాలి. జిల్లాకొకరిద్దరు ప్రతినిధులు ఉండాలి వారు సేవ, దీక్ష, అంకితభావంతో మాచే వ్యక్తులుగా ఉండాలి. ఆంధ్రభూమిలో సేవ స్త్రీలు ప్రజ్వలింప చేయవలసిన ఆశీవర్యోతులకోర ఎదురుచూస్తున్నాము.

పొణకా కనకమ్మ.
ద్రోణంరాజు లక్ష్మీబాయమ్మ.

తీవ్రవాదుల కర్తవ్యం.

"బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదంతో కాంగ్రెసు రాజీపడడానికి యెటువంటి అవకాశమూ లేకుండా వుండేలాగున దేశంలో యీ మూడునాలుగు వారాలలోనూ మనం తీవ్రమైన వాతావరణం కల్పించాలి" అంటూ ఆచార్య నరేంద్రదేవుగారు జులై 28 తేదిన పూనా కాంగ్రెస్ భవనపుటావరణలో సమావేశమైన బ్రహ్మాండమయిన సభలో ఉపన్యసించారు.

ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసుకమిటీలో చర్చకు వచ్చిన ఢిల్లీతీర్మానాన్ని కాంగ్రెస్ సామ్యవాదులు యెందుకు యెదిరించవలసివచ్చిందో నరేంద్రదేవుగారు విశదీకరించారు. ఈ తీవ్రపరిస్థితులలో కాంగ్రెస్‌మహాసంస్థ పోరాడవకాశాన్ని పోగొట్టుకొంటున్నదని కూడా తెలియచేశారు.

ఆ దేశసమావేశంలో మెహరల్లీగారు ఉపన్యసిస్తూ భావికార్యక్రమం గురించి వివరించే పుస్తకాన్ని వొకదానిని త్వరలోనే కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ, కాంగ్రెస్‌సభ్యులకు అందజేస్తుందని తెలియజేశారు.

అరెస్టులు - ఆంక్షలు - సోదాలు

లక్నోలో జూలై 30 వ తేదీ మోహనలాలు గుప్తా అను సత్యాగ్రహిని పోలీసువారు డిఫెన్సు ఆక్టుక్రింద అరెస్టు చేశారు.

★

స్వామి స్వరూపానంద సరస్వతి గారిని వారి రాజద్రోహ సేవనకు గాను అరెస్టు చేశారు.

★

బర్మా రక్షణ చట్టంక్రింద బర్మా విద్యార్థి నాయకునికి 1 సం॥ కఠినశిక్ష విధించారు.

★

జిల్లాసత్యాగ్రహ కమిటీ అధ్యక్షుడును, నవభారత పత్రికా సంపాదకుడు నైన శ్రీ సచ్చిదానంద విష్ణుకల్ గారిని కరాచీలో ఆగష్టు 3-వ తేదీన డిఫెన్సు ఆఫ్ యిండియా ఆక్టుక్రింద అరెస్టుచేసిరి. తరువాత 500 రూపాయల జామీనుపై విడుదలచేయుచు ఆగష్టు 7 వ తారీఖున కేసు వాయిదా వేసిరి.

★

బెనారస్ ఎలక్ట్రిక్ సప్లయి కంపెని యూనియన్ కార్యదర్శి ఉమా ఆర్యగారిని ఇండియా రక్షణ చట్టంక్రింద 30 తేదీ అరెస్టుచేశారు.

★

బొంబాయిలో 8 మంది కార్మికులు 30 తేది రాత్రి ఇండియారక్షణ చట్టంక్రింద అరెస్టయిరి.

★

తెనాలిలో యీమధ్య దేశోద్ధారక ముద్రణాలయాన్ని తెనాలి పోలీసువారు సోదాచేయుగా అందు ప్రభుత్వంవారిచే నిషేధింపబడిన (యుద్ధము, వివిధపార్టీల స్వరూపం) అనే గ్రంథాన్ని తెలుగులో ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సోషలిష్టు పార్టీతరఫున శ్రీమతి మాధవాచారిగారు అచ్చువేయించినట్లు రికార్డును స్వాధీనం చేసుకున్నారు. తరువాత సదరు ముద్రణాలయం మేనేజరు శ్రీరాచర్ల సూర్యనారాయణకేసరు శ్రీపసుమర్తి వెంకట కృష్ణయ్యగార్లను ఇండియా దేశరక్షణ చట్టంక్రింద అరెస్టుచేశారు. ముద్రిత మాధవాచారిగారు కనుపించనందున అరెస్టుచేయలేదు. తరువాత తెనాలి డిప్యూటీ కలెక్టరు 500 రూపాయల జామీనుపై ముద్దాయీలను వదలుచు 10-8-40 తేదీన రేపల్లె మకాములో హాజరు కావలయునని చెప్పిరి.

పూనాలో ఏం జరిగింది?

—చుండి జగన్నాథం.

ఎక్కడవేసినావు కంబళీ అంటే, వేసినచోటనే వున్నానన్నది. పూనాలో సమావేశమైన కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ, అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీలుకూడా ఆమాటే అన్నవి.

ఈ సమావేశంలో ఒకేవిషయంమాత్రం స్పష్టంగా తెల్పింది.

ఆదర్శం, సాధనం.

కాంగ్రెసుసంస్థకు అహింస అనేది రాజకీయ సాధనమేగాని, నైతిక ఆదర్శంగాదని కాంగ్రెసు నాయకులు విశదీకరించినారు. దీనివల్ల గాంధీజీకీ కాంగ్రెసు నాయకులకు వివాదంవచ్చింది. కాంగ్రెసు నాయకుల అభిప్రాయాన్నే అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘం అంగీకరించింది.

గాంధీతత్వం పోలేదు.

అందువల్ల గాంధీయుగం కాంగ్రెసులో అంతరించినదని దేశంలో ఒక దురభిప్రాయం కల్గుతున్నది. నిజానికి గాంధీజీని త్రోసిపుచ్చి, కాంగ్రెసు నాయకులు గాంధీతత్వాన్ని అంటిపెట్టుకొనివున్నారు. అంటే గాంధీజీ గాంధీతత్వాన్ని కాంగ్రెసుకు వదలివేసి తాను కాంగ్రెసునుండి విరమించుకున్నాడు.

గాంధీతత్వం అంటే ఒకవ్యక్తియొక్క వ్యక్తిత్వంకాదు. అది ఒక రాజకీయశక్తిగా పరిణమించి, దేశాన్ని ఉయ్యాలలూగించి, రెండు జాతీయ పోరాటాలను నడిపింది. భారత రాజకీయ ప్రపంచానికి అది గాంధీతత్వమంటే.

ఇప్పుడు గాంధీజీ అనిత్యనైమిత్తిక రాజకీయ పునరణిని వదిలి, పరమోత్కృష్ట వ్యక్తిగతనైతిక ధర్మ మార్గాన్ని అనుసరిస్తున్నాడు. దానివల్ల ఆయనకు సంపూర్ణమైన ఆత్మ సంతృప్తి గల్గే మాట వాస్తవమేకాని, కాంగ్రెసుయొక్క రాజకీయ ఆశయసిద్ధికి ఆ ధోరణివల్ల ఆటంకం గలుగుతుంది. కనక కాంగ్రెసు నాయకులు రాజకీయ జీవితసత్యానికి సహజమైన మార్గాన్ని అవలంబించినారు. అంతేకాని, అంతమాత్రాన గాంధీతత్వం కాంగ్రెసులోనుండి ఎగిరిపోయిందని భ్రమ పడకూడదు.

అసలు విషయం.

గాంధీ తత్వాన్ని సమర్థించడం ఈవ్యాసకర్త ఉద్దేశ్యంగాదు. కాని గాంధీతత్వం ప్రత్యక్షంగా కన్పిస్తూవుంటే, అది లేదనుకొని, పిల్లికళ్లుమూసికొని పాలుత్రాగుతున్నట్లు జవాబ్దారీగల కాంగ్రెసువారెవ్వరు ప్రవర్తించ గూడదని చెప్పటానికే వ్యాసకర్త ఉద్దేశించినాడు.

భారత రాజకీయ రంగంలో జరిగే మహానాటకంలోని ఒక చిన్న అంతర్నాటకం మాత్రమే పూనాలో ప్రదర్శితమైంది.

ప్రధానమైన నాటకం గాంధీ తత్వానికి, సామ్యవాదధోరణి అని సామాన్యంగా పిలువబడే రాజకీయశక్తికి రోజు రోజుకు వృద్ధి అయ్యే సంఘర్షణ.

జాగ్రత అవసరం.

పూనాలో రాజాజీ స్పష్టంగా చెప్పలేదా? కమ్యూనిస్టులకు మాకు ఒక ముఖ్యమైన భేదం వున్నది. శాంతియుతంగా రాజకీయాధికారం ప్రజలకు వశంగావాలని మేము కోరుతున్నాము. ఈ మావాదన వార్ళకు అంగీకారంకాదని నాకు తెలుసు.

కమ్యూనిస్టులకేకాదు. అతివాదులని పిలువబడే సామ్యవాద, కార్మిక, కర్షక, ప్రజాసామ్యపు ఆర్థికపోరాటపు దృక్పథంగల రాజకీయ వాదుల కెవ్వరికీ ఆవాదన నచ్చదు.

శాంతియుతమైన ఆందోళన లేకపోతే పోరాటం ద్వారానే స్వరాజ్యప్రాప్తి అనే రాజకీయ వాదం గాంధీ తత్వంకాక మరేమిటి?

పైగా ప్రభుత్వం కాంగ్రెసు కోర్కెనుఅంగీకరించకపోతే మనమేం చేయవలె అనే నెహ్రూ ప్రశ్నకు సమాధానం చెపుతూ రాజాజీ పల్కిన వాక్యాలను పరికించండి.

“విరోధిపైనా కాస్త విశ్వసించవలెగదా! అంతగా సమస్య పరిష్కారం కాకపోతే అప్పుడేం చేయవలెనో వర్కింగుకమిటీ ఆలోచించగలదు లెండి.” ఇందులోని మొదటివాక్యం పూర్తిగా గాంధీతత్వ ప్రేరితంగాదా అంటాను. రెండవ వాక్యంలో, గాంధీజీ ఆశీర్వాదంపొందికాంగ్రెసు సంస్థ పదవీస్వీకరణ చేసినప్పటినుండి పార్లమెంటరీ రాజకీయధోరణిలో కాంగ్రెసు నాయకత్వానికి గల్గిన ఉదాసీనత, తాత్సారం ప్రతిబింబం కావడంలేదా?

కనక గాంధీతత్వం అంటే తాత్సారపు రాజకీయాలు కాంగ్రెసునింకా వదిలిపెట్టలేదు.

తర్వాతిప్రశ్న.

భారతరాజకీయ గగనాన్ని ఈ తాత్సారపు మేఘం తిమిరాన్నుండి వెలుగులోకి తీసుకవచ్చి, దేశానికి ముందుకుమార్గం సూచించవలసిన గొప్ప అనివార్యమైన బాధ్యత అతివాదనాయకులపై వున్నది. వారందరుకలసి వారి బాధ్యతను నిర్వహిస్తారా?

మైసూరు మహారాజాగారి నిర్యాణము.

ఆగష్టు తే 3 దీ రాత్రి బెంగుళూరు నందు మైసూరు మహారాజాగారు చనిపోయినారు. గత ఆదివారంనుండి గుండెజబ్బువల్ల బాధపడుతూ వుండినాడు. జబ్బుమధ్యలో కొద్దిగా నిమ్మళించి మళ్ళీ తే 3 దిన తిరగబెట్టింది. అవసాన సమయంలో మహారాణీ, యువరాజా, యువరాణీ, దివాను ఇస్మాయిలుగార్లు మహారాజాగారి వద్ద నుండినారు.

దేశమంతటనుండి మహారాజావారి కుటుంబమునకు గొప్ప గొప్పవారి సానుభూతి వెల్లడియగుచున్నది.

సంస్థాన ప్రజా ఉద్యమం

పండిత జవహరులాలు నెహ్రూగారి అధ్యక్షతన జూలై తే 30 దీ మధ్యాహ్నం పూనానగరంలోని కాంగ్రెసు భవనంలో యావద్భారత సంస్థాన ప్రజాసేవకుల సమావేశం కూడింది 40 సంస్థానాలనుండి 200 ప్రతినిధులు వచ్చారు.

నెహ్రూజీ వుపన్యాసం.

ప్రారంభోపన్యాసంలో నెహ్రూగారీవిధంగా చెప్పినారు. సంస్థానాల్లో నివసించేవాడుగాని, బ్రిటిషు ఇండియా పౌరుడుగాని, భారతీయుడైన వాడెవ్వడు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందినంతవరకు సంతృప్తి పడడు. సంస్థానప్రజలు తమతమ సంస్థాన ప్రజాసంఘాలను బలపరచి తద్వారా బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం కొఱకు ఆందోళన చేయవలె. స్వదేశ సంస్థానాలసమస్య భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సమస్య యివిరెండు పరస్పర సంబంధంగలవి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వంతో సంప్రతింపులు జరిపేటప్పుడు సంస్థానాలను గురించి కాంగ్రెసువల్ల ప్రత్యేక సూచనలేమీ చేయ బడలేదు. ఎందుకల్లనంటే ఈవిషయంలో కాంగ్రెసు సంస్థకు సంస్థానాధిపతులకు మధ్యవర్తిగా బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవుండే పరిస్థితిని కాంగ్రెసు యిష్టపడలేదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యంకోసం, సంస్థాన ప్రజల స్వాతంత్ర్యం కోసమూ, సంస్థాన ప్రజా వుద్యమం కృషి చేయవలెను.

తీర్మానాలు:

నెహ్రూగారి వుపన్యాసానంతరం హైద్రాబాదు నుండి వచ్చిన శ్రీ కాశీనాథరావు వైద్యగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానాన్ని, మైసూరు ప్రతినిధియైన శ్రీ కె. టి. భాష్యంగారు బలపరచిన మీదట ఏకగ్రీవంగా సభవారు ఆమోదించినారు. ఆతీర్మానం యొక్క పూర్తివివరములు.

హిందూదేశంఅంతా ఒక్కటిగావుండి ప్రజాపాలక సంస్థలు పరస్పర సహకారంతో మెలగినప్పుడే ఇండియా స్వాతంత్ర్యసౌధానికి రక్షణ వుంటుంది. ప్రజాపాలక సంస్థలు ఒకచోట, నిర్విరుద్ధమైన సామంత రాజ్యపాలన మరి ఒకచోటవుంటే, అటువంటి ఐక్యమత్యం కుదురదు. రెంటికి తప్పక సంఘర్షణవస్తుంది. రాష్ట్రాలైనా, సంస్థానాలైనా ఇండియాఅంతటా ఒకేవిధమైన ప్రజాపాలక విధానం ఏర్పడవలె. అన్నింటికి సమానమగుహక్కు, బాధ్యతలువుండాలె. ఇవన్నీ కలసి అఖిలభారత సమాఖ్యలో కలుసుకోవాలె. ప్రజాపరిపాలనా విధానం సంస్థానములందు అమలు జరుపడం ఆలస్యమైనకొలదీ సంస్థానాలకే గాదు, ఇండియా మొత్తంయొక్క స్వాతంత్ర్యానికే అది హానికరం. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం విషయంపట్లా సంస్థానాధీశులు సుముఖులై వుంటారని సభవారు ఆశిస్తున్నారు. అఖిలభారత రాజ్యాంగ నిర్మాణానికి ప్రజాప్రతినిధి పరిషత్తు పూనుకున్నప్పుడు అందులో సంస్థాన ప్రజలు పాల్గొనేటందుకు బాధ్యతాయుత పరిపాలన ద్వారా వీలుగల్గించడానికి సంస్థానాధిపతులు అంగీకరిస్తారని ఈసభవారు ఆశిస్తున్నారు. యింతకూ ప్రజాశక్తిమీదనే నిజంగా సంస్థాన ప్రజల సర్వతోముఖమైన అభివృద్ధి ఆధారపడివున్నది. ఇండియాలోనున్న యిప్పటి సంకటమైన పరిస్థితుల్లో ధైర్యాన్ని వీడక ప్రవర్తించడానికి సంస్థానప్రజలు సంసిద్ధంగా వుండాలె.

తర్వాత జమ్నాలాలు బజాజుగారు నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని గురించిన తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించి తిరువాన్కూరు సంస్థాన ప్రతినిధి బలపరచినమీదట ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం సభవారిచే ఆమోదించబడింది.

సభలో డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్య, ఆచార్య నరేంద్రదేవు మున్నగువారు వుపన్యసించినారు. నాలుగుగంటలు చర్చ అయినతర్వాత సమావేశం సమాప్తి అయినది.

పూనా నిర్ణయం

రాజాజీ వ్యాఖ్య.

చెన్నపట్నంలో రాయపేటలోని కాంగ్రెసు భవన మైదానంలో ఉపన్యసిస్తు, శ్రీ సి. రాజగోపాలాచారిగారు ఈక్రింది విధంగా పూనా నిర్ణయాన్ని గురించి మాట్లాడినారు.

పూనాలో ఏమని నిర్ణయించాము? మా దేశాన్ని మేమే పరిపాలించుకుంటాము అని తీర్మానం చేసినాము. ఇంగ్లండు ఇండియాకు స్వరాజ్యం యిచ్చివేయవలసిందే. ప్రత్యక్షంగాగాని పరోక్షంగాగాని చర్చిలు లిన్లిత్గోగార్లతో ఎవ్వరికైన అట్లా యివ్వదంలేదని ప్రకటనచేయమనండి చూస్తాను. వైస్రాయి యిక్కడకు వచ్చి కొందరితో మాట్లాడి, కాంగ్రెసువారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కోరితే భేదంచేయను అని నిస్సహాయత ప్రకటించి యుండవచ్చు. అందువల్ల కాంగ్రెసు కోర్కె సరియైనది గాదనే వదంతి వ్యాపించడానికి అవకాశం కలుగవచ్చు. అట్లాంటి మాటలను ఎవ్వరూ విశ్వసించకూడదు. నమ్మండి. వర్కింగు కమిటీతీర్మాన ప్రకారం స్వరాజ్యాన్ని మీకు నేను సంపాదించి పెడతాను. ఇంక సంశయించకండి.

కాంగ్రెసులోనుండి గాంధీగారు తప్పుకున్నారే, ఇంక ఈనాయకులను నమ్మేదెట్ల అని బహుశా మీరు ప్రశ్నిస్తారు. ఒకేమాటచెప్తున్నా వినండి. గాంధి మనలను వదలలేదు. ఆయన విడిచినా మేమాయనను విడుస్తామా? పటేలు, నెహ్రూ గార్లు విడుస్తారా?

పదవులమీద ఆశపుట్టి జాతీయప్రభుత్వాన్ని గూర్చి వర్కింగుకమిటీ తీర్మానించిందని కొందరి విమర్శ. అయితే నాకు రాజేంద్రబాబుకు, నెహ్రూజీకి పదవీవ్యామోహం వుంటే ఇదివరకు తీరకపోయేదంటారా? 24 సంవత్సరాలు గాంధీజీతో కల్సివుండి దేన్నిఆశించకుండా వుండినవాళ్లం, ఈరెండుమూడు సంవత్సరాల ఉద్యోగ జంఝాటంలోపడి చెడిపోతామా? ఆలోచించండి.

దేశరక్షణ చక్కగా కావాలంటే దేశభక్తిగల సైన్యం వుండాలె. జాతీయ ప్రభుత్వం వస్తే తప్ప అదిసాధ్యంగాదు.

రామస్వామి నాయకరు వంటివారు ఎన్నికల్లో కాంగ్రెసు గెలుస్తుందా అని అంటూవుంటారు. వారి సవాలు కేస్తున్నాను. ప్రభుత్వాన్ని ఎన్నికలు జరుపనీయండి. వోట్లెవరికి వస్తాయో చూస్తాం. బాధ్యతాయుత ప్రజాప్రభుత్వం ప్రజలపై ధైర్యంగా పన్నువిధించి యుద్ధానికి కావలసినడబ్బు తెస్తుంది. ఇప్పటివలె అధికార్లు పోయి ఆదరించవలసివచ్చి వుండదు. ఇంగ్లండులో పన్నులేగాని, చందావసూళ్లులేవే? పైగా ఇక్కడి చందావసూళ్లు పెద్దపెద్ద జీతాల ఖర్చుకోసం వినియోగం కావడం ఏమంత సబబుగాలేదు.

అహింస - పాకిస్తాన్

ఒక గుజరాతు ముసల్మాను పౌరుడు గాంధీజీకి చిత్రమైన సంగతులు వ్రాసినాడు. ఆయనకు అహింసలోనూ, పాకిస్తానులోను రెంటిలోనూ నమ్మకం వున్నది. ఆయన ఏం చేయాలో తోచక గాంధీగారి హితవు అడిగినాడు.

అహింసావిధానంవల్ల అన్యాయమైన పనులు సాధింపడానికి వీలు లేదు. ఉదాహరణంగా, అహింసా యుతంగా దొంగతనం చేయడానికి వల్లగాదు. అందువల్ల నీవుకోరుకోర్కె న్యాయమైనదని నిస్పక్షపాతబుద్ధిగలవారు నిర్ణయించినమీదట, అహింసాసాధనం ద్వారా కోర్కెసఫలీకృతంగావచ్చునంటూ గాంధీజీ సలహానిచ్చినాడు.

కథ:

"మానం"

గద్దె లింగయ్య.

ఒక పూరిగుడిసె. దానిదాపునే దివ్యభవనము. భవన సామీప్యంలోనే గుడిసెవుండడం ఎంత చిన్నతనం. హాస్యాస్పదం! కాదు సంకటమయం!

భవనం గర్విస్తోంది. కిలకిల నవ్వుతోంది. కాంతులీను సూర్యకిరణము లాభవన శిఖరముపై బడినప్పుడు చూస్తే కన్నులు మిరుమిట్లుగొల్పేవి. అది శ్రీనగర జమీందారు వీరేంద్రుని భవనము.

ప్రొద్దస్తమానం నాగలిదున్నుతూ కఠిన పరిశ్రమచేస్తూ గంజిలోకి వుప్పయినాలేక అవస్థపడుతూన్న వెంకన్నదీ గుడిసె. ధనసంపర్కమేలేని ఆ గుడిసెలో సూర్యకిరణాలు స్వేచ్ఛగా దూరబడి తిరుగుతూవుండేవి.

★

వెంకన్న జమీందారుగారి భూమినే దున్నుకొని బ్రతుకుతున్నాడు. పండినవన్నీ వారికే కొల్చి కావలసినప్పుడు ప్రాధేయపడుతూ వాళ్లదగ్గర ఒకసారి పరిచనిపించుకుని ఎలాగో కాలం వెళ్లబుచ్చుతున్నాడు.

కోడికూతకు ముందే లేచి నాగలి భుజాన పెట్టుకుని ఎద్లనుతోలుకుని వెళ్లేవాడు. నిస్తేజమైన చూపులతో, ఎండుకట్టెల్లాంటి చేతులతో మేడిబట్టి కండపుష్టిలేక తనవలె పోలిన యా బక్కయెద్దుల నదలించుచూ ప్రొద్దు నెత్తిమీదకు వచ్చువరకు దున్నుతూవుండేవాడు. ఆ పూట నాగలియాపి ఎద్లను నీళ్లకట్టి మేతవేసేవాడు.

అప్పటికాతని కుమార్తె గౌరి ఒక పెద్ద చిన్న రొట్టె కొంత పచ్చడి పైటచెరగులో నుంచుకుని ఒక చెంబెడు నీళ్లతో వచ్చేది. వెంకన్న కాళ్లూ, చేతులూ ముఖమూ కడుక్కుని ఆరొట్టె నెంతో ఆప్యాయంగా అందుకుని ముక్కలుచేసి నోట కందించేవాడు. తినుట పూర్తికాగానే గౌరి నీళ్లుపోస్తే చేతులుమళ్లీకడిగి దోసిలిపట్టి కడుపు నింపుకునేవాడు నీళ్లతో. మళ్లీ నాగలీ ఎడ్లూ తయారు. ఇదీ అతని నిత్యజీవితం.

★

జమీందారుగారి ఏకైక పుత్రుడు వీరేంద్రుడు బి. ఏ. లో అప్పటికి రెండుదండయాత్రలు కొట్టేడు. కలవాళ్ల అబ్బాయిలు శుద్ధమొద్దులైనా సునాయాసంగా ప్యాసవుతూ వుంటారు. వీరేంద్రుడు అంతకన్నా మించిన వాడవడంవల్లనే మళ్లీ పరీక్షకూర్చున్నాడు మూడవసారి. ఈప్యాయం నెగ్గేడు ఎలాగో ఓలాగు.

ఆబ్బాయి నెగ్గింది మూడోసారైనా అందరికీ ఆనందంగానే వుంది. భవనంలో మహోత్సాహంగావుంది. చాలామంది పోగయినారు. పాటలూ, విందులు సాగిపోతున్నాయి. రాత్రి చాలా ప్రొద్దుపోయింది. ఒకరొకరే వెళ్లిపోయారు. వీరేంద్రుడు తన ప్రియమిత్రులు దేవేంద్రుణ్ణి నాటి కక్కడే ఉండమని కోరాడు. వీరేంద్రుని గదిలో ఇద్దరూ కూర్చుని మాట్లాడుకుంటున్నారు.

"వీరేంద్రా! గౌరినిచూశావు ఎప్పుడైనా?" అన్నాడు దేవేంద్రుడు కన్నుమీటుతూ.

"లేదోయ్; గౌరి ఎవరు?"

"హాస్యమరం చేసుకుంటం లేదుటోయ్; వెంకన్న అతనికూతురు. ఇదుగో; ఎంత అందంగా వుంటుందనుకున్నావ్. అప్సరస అంటేనమ్మ. అలాంటిదాన్ని చేజిక్కించుకోకపోతే జీవితం సార్థకంకాదోయ్" "ఆఁ వాడొక్కసారే కనుపించలేదేం. అట్లాంటిదాన్ని పనిమీదగా స్వయంగా తెప్పిస్తుండా, కానిఇంతటూ మనకు చిక్కేదల్లా?"

"ఇంతకిచ్చేవాడవు ఎలా వ్యవహరిస్తావయ్యా ముందుముందు? మీచలవవల్ల బ్రతుకుతున్నారు గాని లేకపోతే వాళ్లకేముంది? జమీందారు బిడ్డవైనకు కావాలంటే కాదంటుందా? ఎన్ని రూపాయలైతే (కొంచమైనా) నీకందుకు అంతా నేను సిద్ధంచేస్తాగా"

"అవునోయ్ నేనేం సామాన్యుణ్ణా. నామాట కెదురాడితే దానిపుంప తెంపనూ, నీవుపోయి మాట్లాడి రేపురాత్రికి నాగదికి రమ్మను"

సంతోషకరమైన యారాత్రివేళ ప్రాణస్నేహితులిద్దరూ ఆనందంగా దురాలోచన చేస్తూ నిద్రపోయారు.

మధ్యాహ్నం పన్నెండుగంటల వేళ. ఎండ తీవ్రంగావుంది. బజార్లలో జనసంచారం శూన్యం.

గౌరి తండ్రికి రొట్టెఇచ్చి వచ్చింది. మట్టికడవ చంకపెట్టి మంచినీటి బావి వద్దకు. ఆకస్మికంగా అడ్డువచ్చాడు దేవేంద్రుడు "డెటునుంచో" వచ్చి దారిలో గౌరి కంగారుపడింది. చంకలోని కడవ జారిపడింది. ముక్కలయింది. గౌరి ఏడ్వసాగింది.

"ఏడుస్తావెందుకు? నీ అదృష్టం పండింది. నీదరిద్రం నేటితో తీరిపోయింది. కుమారరాజా వీరేంద్రుడు నిన్ను మోహించినాడు. రాత్రికి అతని గదిలోనికి తీసుకురమ్మన్నాడు. ఇదుగో ఈరూపాయ తీసుకుని కడవ కొనుక్కో. ఇంకా నీ......" అని ఏమో అంటూ దేవేంద్రుడు ఒక రూపాయ తీసి ఇవ్వబోయినాడు.

దేవేంద్రుని ఈ నీచపుప్రస్తావనకు గౌరికి వళ్లు మండింది. కళ్లు ఎర్రబారినై. గౌరి అప్పుడు నిజంగా గౌరీరూపం దాల్చింది.

"దేవేంద్రబాబూ! ఆరూపాయిని మీచెల్లెలు రాధాబాయి కివ్వండి." అంటూనే గౌరి వెనుదిరిగి గుడిసెవైపుకు గంతువేసింది.

దేవేంద్రుడు వెంటనే అడ్డంవెళ్లి "గౌరీ అలా పారిపోతావేఁ. నీస్థితి ఏమిటో తెలుసునా? ఒక పూట తింటే రెండోపూట పస్తుగదా. అలాంటప్పుడు తినకు తానై దగ్గరకు చేరుస్తూంటే కుమారరాజా మాట వినకపోవడం ఎంత తెల్వి తక్కువ పనో ఆలోచించుకో." అన్నాడు.

"ఊఁ. తెలుసు."

"వీరేంద్రుని కెదురుతిరిగితే నాశనమైపోతావు సుమా. కొంచెం నిదానించి చెప్పు సమాధానం."

"అన్నీ ఎరుగుదును. నాశనంకాకుండా వుండడానికే జాగ్రత్తపడుతున్నాను. మానం అనేది కలవాళ్లకెంతో పేదవాళ్లకూ అంతే. మీరన్నమాటలే రాధాబాయితో ఎవరన్నా అంటే ఎలా వుంటుంది మీకు?"

ఆమాట వినేసరికి దేవేంద్రుడి ముఖం కందగడ్డలా నైంది. మారుమాటాడక పళ్లు పటపట మారుతూ గబగబ వెళ్లిపోయాడు.

★

ఆరుమాసముల అనంతరం.

అది కరువుకు పుట్టిల్లయిన కార్తీక మాసం. వెంకన్న యింట్లో గింజలు నిండుకుని చాలా రోజులయింది. జమీందారుగారిని ఒకటి రెండు పర్లడిగినా ఇవ్వడు కాదనిపించుకున్నాడు. ఇంకేకరకూ బయట్లతో గడుపుకొచ్చాడు ఏలాగో. కరువురోజుల్లో ముష్టికూడా దొరకడం దుర్లభమైంది. జమీందారుగారినే బతిమాలుకుని గింజలు తెచ్చుకుందామని వెళ్లాడు భవనంలోకి.

జమీందారుగారు ముందువరండాలోకూర్చున్నారు. వెంకన్న వెళ్లి ప్రాధేయపడ్డాడు. జమీందారు ఒక తూముధాన్యం కొల్చిమని నౌకరుతోచెప్పాడు. వెంకన్న సంచి తెచ్చుకుంటానని ఇంటికి వెళ్ళాడు.

ఇవంతా ప్రక్కగదిలో మాట్లాడుకుంటున్న మిత్రులు వీరేంద్ర దేవేంద్రులు శ్రద్ధగా వింటూనే వున్నారు. దేవేంద్రుడు ధాన్యం కొల్చబోయే నౌకరుని పిలిచాడు. ముగ్గురూ కాస్సేపు గుసగుసలాడేరు. దేవేంద్రుడా నౌకరు చేతిలో ఏదో పెట్టి పంపేడు. వారిద్దరూ అక్కడే మాట్లాడుకుంటున్నారు.

వెంకన్న ధాన్యపు మూట నెత్తికెత్తుకుని బయల్దేరాడు. బజారులోకి వెళ్ళాడో లేదో "దొంగ దొంగ" అనే దేవేంద్రుని కేకలు వినిపించాయి: పదిమంది పోగయ్యారు. ధాన్యంకొల్చిన నౌకరే వెంకన్నను లాక్కొచ్చి మూట పడవేశినాడు.

దేవేంద్రుడు అంతకుముందే తానువచ్చి వన్నదు అంగీతీసి గోడనున్న చంకెకు తగిలించానని, ఇప్పుడు వెళ్ళబోతూ చూసుకుంటే అదిలేదని, వెంకన్నతప్ప తానువచ్చిన తర్వాత అక్కడికెవ్వరూ రాలేదని" అందరూ నమ్మేటట్టుబహు లజ్జగా చెప్పాడు. "తాను లోపలనుంచి మరకం తెచ్చేటప్పటికి వెంకన్న గోడకు తగిలించివున్న అంగీపైనుంచే వస్తున్నాడని" సాక్ష్యం చెప్పాడు ధాన్యంకొల్చిన నౌకరు.

ఒకడు వెంకన్న బొడ్డుతిమిడి చూశాడు. మరొకడు ధాన్యంమూట విప్పిగుమ్మరించాడు. ధాన్యంలోనుంచి తళతళ లాడుతూ గడియారమూ, గొలుసూ బయటబడ్డయి.

వెంకన్ననోటమాటరాలా. అతనికిదంతా అగోచరంగావుంది. కలేమో అనిపించింది. దిగాలుపడి చూస్తున్నాడేగాని తనకేమి తెలియదని కూడా అనలేకపోయాడు. వచ్చిన వారంతా తలాకమాటా అన్నారు. చివరకు వెంకన్న పోలీసులకు వప్పగించబడ్డాడు. వెంకన్నను బాగా ఎరిగున్న పేదవారిలో కొందరు మాత్రం "ఎన్నడూలేనిబుద్ధి ఎలాపుట్టిందా వెంకన్నకని" అనుకున్నారు.

కేసునడిచింది. తీర్పుఫలితం ఆరునెలలు కఠినశిక్ష.

వెంకన్న జైలుకువెళ్లినతర్వాత అతని అల్లుడు రాముడు వెనకతిక్కు లేదని అత్తగారి బలవంతంమీద అక్కడే వుండిపోయాడు. వెంకన్న స్థితికి వాళ్లెంతో విచారపడ్డారు. ఏడ్చారు. క్రమంగా విచారంమరచి వెంకన్నవిడుదల రోజులు లెక్కపెడుతూ కాలం వెళ్ళబుచ్చుతున్నారు.

రెండునెలలైనా పూర్తికాకముందే రాముడిని విషజ్వరం లంకించుకున్నది. గంజి విచారానికంటులేదు. తండ్రి కారాగారవాసం. భర్తకు విషజ్వరం. ఏంచేయగలదు? చేత దమ్మిడీలేదు. మందూ మాకూ లేదు. జ్వరతీవ్రత హెచ్చింది. 14 రోజులకు రాముడూ ప్రాణం బలిగొన్నది. తల్లీకూతుండ్రిద్దరూ కన్నీరు మున్నీరయ్యేట్లు ఏడ్చారు.

గౌరి కాపురం వక్కలైంది. ఆమె ఆశలన్నీ అడుగంటినై. అయినా ధైర్యంగల మానవతి ఎన్ని ఆపదలొచ్చినా గుండె రాయిచేసుకొని సహించింది.

తల్లికూతుళ్లిద్దరూ పిండిపిసికో, వడ్లుదంచో పొట్టపోసుకుని రోజులు వెళ్లబుచ్చుతున్నారు. ఒక్కొక్కసారి తింటానికేమీ దొరికేదికాదు. అలాంటప్పుడు గుక్కెడు నీళ్లుమాత్రం త్రాగి వుండేవారు.

వర్షాకాలం. పెద్దపెద్ద జడివానలు. తీవ్రమైన ఈదురుగాలి.

మేడ అట్టహాసం. గాలి వికటాట్టహాసం చేస్తోంది. ఏడ్పు కేంతేస్తుంది. ఎవ్వరైనా తిరిగ దానికైన కప్పు వేస్తేనాగవంలే? ఇసకేటిక్కడు గుడిసె అంతటా చిత్తడే.

గుడిసెలో ఒకప్రక్క వర్షమూవుంటే మరోపక్క ప్రబలమైన ఆకలిదెయ్యి భగభగ మండుతూవుండేది. గతి సాగటంలేదు. వాళ్లిద్దరూ ముఖం కడిగి మాయలలోనైనా ఎక్కడా ఏమీ పని దొరకలా. దుకాణదారుని అడిగి ఒక సోలడియ్యం అప్పైనా తెద్దామని బయల్దేరింది గౌరివానలో తడుస్తూనే.

దుకాణానికి జమీందారుగారి భవనంబాట పోవాలి. గౌరివానలో తడుస్తూ వణికి వడుకుతూ వెళ్తోంది. మేడపైఅంతస్థులోవున్న వీరేంద్ర దేవేంద్రుల దృష్టిగౌరిపై బడింది. దేవేంద్రుడు అనుచరులతో గబగబవెడదని గౌరిమేడముందుకు రాగానే అడ్డగించి ఆమె అరవకుండా నోట కాళిమీదుక కొటకుడ్డలుకుక్కి వీరేంద్రునిగదిలోనికి ఎత్తుకొనిపోయెను.

★

"నామాట వినవా? ఇప్పుడునీవు నాబందీవి. తెలుసునా? నేనేమి చేయాలన్నా చేయగలను." అంటూ వీరేంద్రుడు గౌరిచేయి పట్టుకున్నాడు

గౌరి అనరకాతనుని పట్టునుండి ఒక విదిలింపుతో చేయి విడిపించుకుని దూరంగా తొలగింది. వీరేంద్రుని ఒదలు వేడెక్కివుంది. అతడు మళ్ళీ ఆమెను సమీపించి కౌగలించుకో బోయినాడు. గౌరి సహించలేక పోయింది. ఏమైనాకానిమ్మని ఈడ్చి ఒక చెంపెటా యిచ్చింది. చేతికొండీ. ఆ దెబ్బతో వీరేంద్రుని తిమ్మిరి వదలి క్రిందపడ్డాడు. ఈగ్రహాన్ని గదివైటనున్న వీరేంద్రుని అనుచరులు తలుపుత్రోసుకుని లోపలికి వచ్చారు. క్రిందపడ్డ వీరేంద్రుడప్పుడే లేస్తున్నాడు. దేవేంద్రాదులకు జరిగినదంతా అర్థమైనది. కోపంతో గౌరిమీద విరుచుకు పడ్డారు. ఒక్కుమ్మడిగా.

వాళ్లు నల్గురైదుగురు బలిసిన ఆబోతుల్లాగా వున్నారు. ఆమె ఒకే ఒకతె. అందులోనూ స్త్రీ. ఏమి పోరాడగలదు వాళ్లతో.

చివరకు జరుగవలసినది జరిగింది. ఒక నిరుపేద అబల మానం ధనమదాంధమనే తిరగలిలో బడి పిండి పిండి అయిపోయింది.

★

రక్తసిక్తమైన శరీరంతో వాడిపోయిన ముఖంతో ఇంటికి వచ్చిరావడంతోనే స్పృహ తప్పిపడిపోయింది గౌరి. తల్లి కంగారుగా చూస్తూ వుంది. "ఏం జరిగింది? ఏమిటే రక్తం?" అనే గాభరా తప్ప ఏమీ తెలియదు. ఎవరు చెపుతారు? కంగారులో ఆమె అంతకన్నా ఆలోచించలేకపోయింది. కళాకాంతులంతరించి శవంలాగ పడివున్న గౌరిపైబడి ఏడ్వసాగింది.

కొంచెం స్పృహ వచ్చినప్పుడల్లా గౌరి "మానం మానం" అని అరచేది.

రాత్రి మూడుజాముల వరకు మేల్కొని తల్లి ఏడుస్తూనే వుంది. కొంచెం స్పృహ రానూ, మళ్లీ మూర్ఛ ఆవరించనూ అతిఘోరంగా వుగిసలాడుతూ వుంది గౌరి.

తెల్లవారుజామున నిద్రమత్తు తాళలేక తల్లి కళ్లు మూతలుపడ్డాయి. మెలుకువ వచ్చేసరికి తల్లి చూస్తే గౌరి కనిపించలా.

జమీందారుగారి ప్రియపుత్రుడు వీరేంద్రుడు సాయంకాలం టీకు ఠీవిగా మస్తాన్ మిత్రులతో కలసి షికారుపోతున్నాడు. ఆదేసమయములో దారిమధ్య ఒకబావిలోనుంచి కొందరు త్రాడుగట్టి పైకితీస్తున్నారొక స్త్రీ శవాన్ని.

——

సంస్థానాల సమస్య

సంస్థానాలు భారతదేశంలో అంతర్భాగాలైనప్పుడు భారత దేశానికంతా వర్తించే రాజ్యాంగం సంస్థానాలకు వర్తిస్తుందా, వర్తించదా అనే మీమాంస బయలుదేరింది. దీనికి కారణం సంస్థాన ప్రజల ఆందోళన. స్వాతంత్ర బ్రిటిషు ఇండియాలో వలెనే సంస్థాన ప్రజలకు స్వాతంత్ర్య వాయువు పీల్చడానికి అవకాశం ఎందుకు వుండగూడదు? అని సంస్థాన ప్రజల ప్రశ్న.

గ్రామఫోను ప్లేట్లు.

సంస్థానాధిపతులకు చాంపియన్లుగా వారి దివాన్లు ప్రజల కోర్కెలు నిరాధారమైనవని ప్రకటిస్తుంటారు. వీరిలో ప్రముఖుడు సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యరుగారు. వీరుపల్కిన పల్కులు తానుదివానుగావున్న తిరువాన్కూరు సంస్థానానికే గాదట. అన్ని సంస్థానాల వ్యవహారికి వర్తింపజేస్తున్నారు. వూరికే స్వాతంత్ర్యం స్వాతంత్ర్యం అని సంస్థానప్రజలంటే మాత్రం లాభమేమిటి? అదేమంత సులభమైన వ్యవహారమనా వారి తలంపు? బ్రిటిషు ప్రభుత్వం స్వతంత్రులైన సంస్థానాధిపతులతో చేసికొన్న సంధిపత్రాలు లేవా? సంస్థానాల స్వాతంత్ర్యాన్ని ఎగరగొట్టి వేసి, అందరి ప్రజలను యిష్టంవచ్చినట్లు ఏలుకోమంటారా! అదిఎంతమాత్రం వీలుగాదు. సంస్థానాధిపతుల స్వాతంత్ర్యానికనుగుణ్యంగా వుండే మార్పులేవైనా కొద్దిగాకొద్దిగా రాజ్యాంగ ధోరణిలో జరిగితే జరుగవచ్చు. అందుకేమీ అభ్యంతరంలేదు. అంటూ సర్ సి. పి. గారు సెలవిచ్చినారు.

వీరిచ్చింది యిది రెండవ గ్రామఫోను ప్లేటు. H. M. V. రికార్డు మొదటిదాంట్లో యిచ్చిన ధోరణిలో ప్లేటుతిరగవేస్తే రెండవ ప్లేటు వచ్చేసింది.

రెండవ ప్లేటు.

మొదటిచ్చిన ప్లేటులో బ్రిటిషు గవర్నమెంటు అనుమతిలేనిది, సంస్థానాధిపతులు సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టలేరన్నట్లు సి. పి. గారు సెలవిచ్చినారు. దానిమీద గాంధీజీ వ్యాఖ్యచేస్తూ, బ్రిటిషు ప్రభుత్వంయొక్క వుద్దేశ్యాన్ని గురించి ప్రకటనను గోరుతూ హరిజన పత్రికలో వ్రాసినారు, అందుమీదట పార్లమెంటుసభలో సంస్థానాల్లో సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టడానికి బ్రిటిషు ప్రభుత్వాని కేమిషమైన అభ్యంతరంలేదని బ్రిటిషు ప్రభుత్వం తరఫున ప్రకటన చేయబడినది. భారత వైస్రాయికూడ బహిరంగమైన వుపన్యాసాలిస్తూ సంస్థానాల్లో సంస్కరణల గురించిన ఆవశ్యకతను గురించి నొక్కి చెప్పినాడు. సంస్కరణలు యివ్వకపోతే వచ్చే ప్రమాదాలని గురించి కూడ వైస్రాయి సంస్థానాధిపతులకు హెచ్చరికగావించినాడు.

ఆతర్వాత పెద్దపెద్ద సంస్థానాల్లో అధికార్లకు ప్రజాపుద్యమానికి అనేక సంఘర్షణలు జరిగినవి. సంస్థాన ప్రజలమహాసభ రోజురోజుకు బలీయమవుతూవచ్చింది.

క్రొత్త పాట.

అందువల్ల పాతపాటమానేసి సర్ సి. పి. గారు క్రొత్తపాట మొదలుపెట్టినాడు. క్రొత్త అంటే అంతక్రొత్త విషయమేమీ అందులోలేదు లెండి. ఇదివరకే విన్నవించినట్లు. పాతప్లేటును కాస్త తిరగ దిప్పడమైనది. బాధ్యత వకళ్ళ నెత్తిమీదినుండి ఇతరుల నెత్తిమీదికి త్రోసివేయబడింది.

బ్రిటిషు గవర్నమెంటు సంస్కరణలకు అనుమతించదని చెప్పడానికింక వీలులేదుగనుక స్వతంత్రంగా వుండే సంస్థానాధిపతులపైన బ్రిటిషు ప్రభుత్వం ఎట్లావత్తిడి చేస్తుంది? సంస్థాన ప్రజల మహాసభ తిన్నతిండి అరగక రచ్చచేసినందువల్ల ఏం ప్రయోజనం అనే ధోరణిలో సర్. సి. పి. గారు యిప్పుడు మాట్లాడుతున్నారు.

ఏదీ స్వతంత్రం?

మనం యీసందర్భంలో అడుగవలసిన ప్రశ్న ఒకటి వున్నది. సంస్థానాలకు స్వతంత్రం యెవరిచ్చినారు? బ్రిటిషుప్రభుత్వం ఇక్కడికి రాకపూర్వంగాని, వచ్చినతర్వాతగాని ఇప్పుడు గద్దెమీదవుండే సంస్థానాధిపతులు స్వతంత్రులుగాలేనేలేరు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం వచ్చినతర్వాత అదివరకు స్వతంత్రంగా వ్యవహరించిన సంస్థానాధిపతులు మాయమైపోయినారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం వారిస్థానే [illegible] కీలుబొమ్మలను గద్దెనెక్కించింది. [illegible] అధిపతుల్లో బ్రిటిషు వారికి సలాము [illegible] కొందరి సింహాసనాలు మాత్రం దక్కి[illegible] అంతే ఆతర్వాత సిపాయి కలహం వచ్చింది. అప్పటినుంచి సంస్థానాధిపతులనుకొంచెం గౌరవంగా చూడాలని వారితో చేసుకొన్న సంధిపత్రాలను ఆదరించాలని బ్రిటిషు ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. ఆసంధిపత్రాల్లో సంస్థానాలకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం యిచ్చినట్లు ఎక్కడైనా వున్నదా?

కీలుబొమ్మలు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వంకింద ఇప్పటి సంస్థానాలకు స్వస్తికగ్గ! సర్ సి. పి. వారు కోసరంగా అబద్ధం చెపితే, చరిత్ర నిజం చెప్పదూ? సర్ సి. పి. చాలా తెలివిగలవాడని, చతురతగల రాజకీయ దురంధరుడని అంటూ వుంటారు. తనరాజకీయ చాతుర్య ప్రదర్శనానికి అబద్ధాలుకూడ చెప్పవలసిన అవసరం వున్నదా ఏమిటి? చూడ తెలియక అడుగుతున్నాం లెండి.

ఉపసంహారం.

ఏప్పుపట్టిపోయిన మధ్యయుగంనాటి విధానాన్ని సమర్థించి నిలవబెట్టవలెనంటే ఎంతతెలివిగలవాడైనా ఆమాత్రం అబద్ధం చెప్పకపోతే చరిత్రకు రంగువేసి అదే నిజమని నమ్మించేదెట్లా మరి?

అయినా సర్. సి. పి. వంటివారికిది తగినపనిగాదు. సి. పి. రాజకీయమతం లిబరలువాదం. ఈ లిబరలువాద ప్రధానులలో నొకడగు లార్డు లోధియనుగారు ఇండియాకువచ్చి, లిబరలువాద అభివృద్ధికిగాను లిబరలు వాదంలో రావలసిన మార్పులనుగురించి యిచ్చిన చక్కని సలహాను సి. పి. గారు పెడచెవిని పెట్టినారా? రాజకీయాలతో సంతృప్తిపడితే చాలదు. రాజకీయాలను పరిపాలించే ఆర్థికసూత్రాలను గమనించి ప్రజలయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధినిగూర్చి లిబరలువాదులు ఎక్కువశ్రద్ధను పూనుకోవడం అవసరమని లోధియనుప్రభువు పల్కిన పల్కులు సర్. సి. పి. జ్ఞప్తియందుంచుకుంటే మంచిది.

ప్రజలయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికి ప్రజాపరిపాలన అత్యవసరం. సంస్థాన ప్రజలు కోరేదే అది.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వంకూడ సంస్థానాలలో సంస్కరణలు కావలెనని అంగీకరించి అందుకై సంస్థానాధిపతులను హెచ్చరిస్తుండే ఈరోజుల్లో లిబరలు వాదియైన సర్. సి. పి. సంస్కరణ విధానానికి అడ్డుతగిలి సంకుచిత విధానానికి తోడ్పడం యివ్వడం చాలా శోచనీయం.

ఇంగ్లండులో లేబరు రాజకీయ ఆకాశంలోని తారలాగా ప్రకా[illegible]వాల్లు స్థితి చివరకు ఏమైందిః [illegible]ధానికి పూనుకునే వారిగతియంతా[illegible] కనక మార్గనాల్లు జీవితం నుండి సర్. సి. [illegible] నేర్చుకుంటూడా?

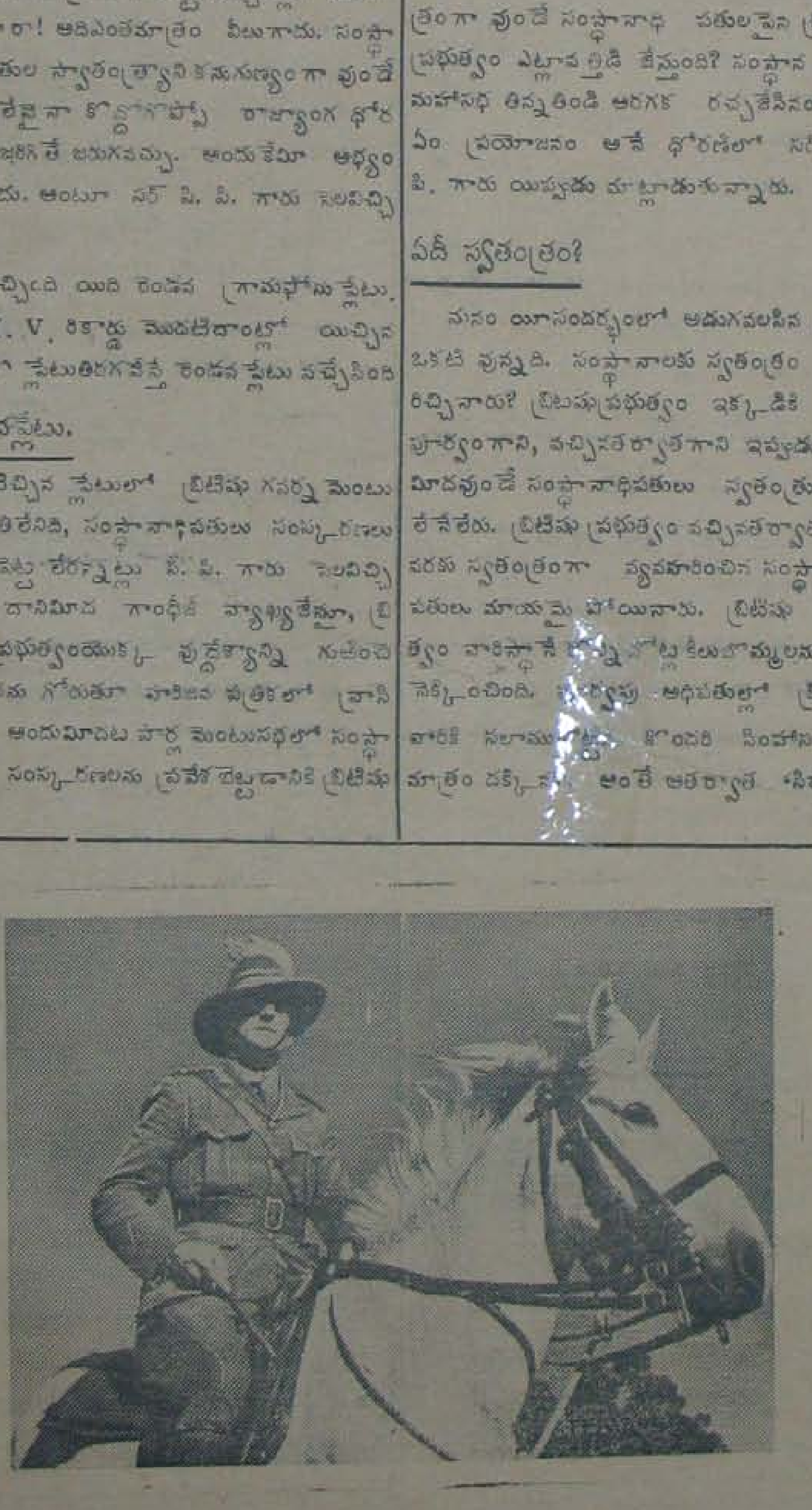

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య యుద్ధసన్నాహంలో పాల్గొనడానికి సిద్ధమైవచ్చిన ఆస్ట్రేలియను స్వారీదళంలో ఒక సైన్యాధికారి.

నెహ్రూ రాటస్థ్యం.

పూనాలోని అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశంలో ఢిల్లీ తీర్మానానికి వోటు చేయకుండా తటస్థంగా వుండిపోయినాడు. దాన్ని గూర్చి పత్రికావిలేఖరులు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ప్రశ్నింపగా, నెహ్రూతాటస్థ్యానికి ప్రాముఖ్యం లేదని జవాబు చెప్పినారు.

నాగపూరు

కార్మికుల విన్నపము.

కాంగ్రెసుఅధ్యక్షులైన ఆజాదుగారు పూనానుండి కలకత్తా వెళ్లేటప్పుడు, త్రోవలో నాగపూరుస్టేషనులో ఆయనకు నాగపూరు కార్మికుల కష్టాలను గురించిన పత్రం అందజేయబడినది.

---

50 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతిగాంచిన

మదనమంజరి మాత్రలు

ధాతుపుష్టిగని మలబద్ధకము, స్వప్న స్ఖలనము, మొ॥ వాటికి ఉత్కృష్టమైన గుణమును ఇచ్చును. శుద్ధ రక్తమును, వీర్యమును, అధికపరచి దేహమునకు క్రొత్త ఉత్సాహంగలిగించును. వెల డబ్బీ రు1

రమణ విలాసిని

కామశక్తిని వృద్ధిపరచి, శీఘ్ర పతనమును నిలిపి ఎల్లరకును సంభోగములో తృప్తి పొందించును. వెల డబ్బీ రూ 1.

మదనమంజరి ఫార్మసీ,

(7) 184 లైవా బజారురోడ్డు, మదరాసు.

నెల్లూరు: ఆర్యకా ఫార్మసీ, ట్రంకురోడ్డు.

ఉచితము.

మీరు గనోరియా (సెగ లేక పచ్చ కాక) అను వ్యాధి నుండి బాగుపడదలచిన మాచే వ్రాయబడిన:

"సె గ రో గ ము"

అను పుస్తకమును చదువుడు. మీరు కార్డు వ్రాసిన తక్షణమే మందరకును పుస్తకము ఉచితముగా పంపెదము.

గనోరియా లేబరేటరీ,

నెల్లూరు.

అత్యద్భుత శక్తిగల స్పెషల్ యంత్రము.

(1) వశీకరణ యంత్రము:- నీవు కోరిన ఎవరుగాని, స్నేహితుడుగాని, విరోధిగాని, పురుషుడుగాని, లేక స్త్రీగాని, ఎంత కఠినులైనను, గర్వము కలవారైనను వశులగుదురు. వెండితాయత్తు రు 2—8—0; బంగారు తాయెత్తు 7-8-0, రాగితాయెత్తు 1-8-0.

(2) లక్ష్మీయంత్రము:- దుష్టగ్రహపీడన తొలగించినిరుద్యోగులకు ఉద్యోగము, ఉద్యోగులకు ప్రమోషను కల్గించును. వ్యాపారలాభము, పరీక్షలు, కోర్టువ్యవహారము, లాటరీ మొదలగువానిలో విజయంకలిగించి అదృష్టవంతులుగ చేయును. రాగితాయెత్తు 1-8-0 వెండి తాయెత్తు 2-8-0, బంగారుతాయెత్తు 7-8-0.

ఇతర మోసపు ప్రకటనలకు చేటుపోకుడు.

హితైషి కార్యాలయం,

నెం 100 హరీక్‌పూర్, ఏకాంగర్ సారాయి (పోస్టు పాట్నా)

కుష్ఠు బొల్లి వగైరా

కుష్ఠు, బొల్లి, మేహపుచ్చలు, సెగ, నవాయి వ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స. చేటలాగు ఉచితం బి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజష్టర్డు) ప్రొప్రయిటరు జి. వి. రెడ్డి, గోపాలపురం, తూ॥ గో॥ జిల్లా.

ఒకసారి "వెల్‌కమ్" బీడి తాగిచూచిన దానిసువాసన, శ్రేష్ఠత మీకు తెలియగలదు—

ఆచార్య రంగాగారిపై కేసు

ఆచార్య రంగాగారిపై డిఫెన్సు ఆఫ్ యిండియా రూల్సుక్రింద పెట్టబడిన కేసులో డిఫెన్సు సాక్షులు శ్రీ పి. యస్. ఆచారి, కళా వెంకట్రావు, మార్పు పద్మనాభం, దుక్కా సూర్యనారాయణరెడ్డి, కరుణాకరుని సుబ్బారావు, నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారలు విచారింపబడిరి. శ్రీ ఎ. కె. పిళ్లగారి డిఫెన్సు ఆర్గ్యుమెంట్లుగూడ పూర్తి అయినవి. తీర్పు చెప్పుటకుగాను 12 వ తేదికి వాయిదావేశారు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజస్ట్రేటు అబ్బుసాలీగారు.

పి. ఎస్. ఆచారిగారు

ఆచారిగారు, క్రిందటి ఆరుసంవత్సరాలనుండి హిందూవిలేఖరిగా వున్నారు. ఆనాడినం తీసుకున్న నోట్సుతోగూడిన పుస్తకాన్ని కోర్టుకు యిచ్చారు. ఎవ్వరెవ్వరు ఏయే విషయాలగురించి మాట్లాడిరో చెప్పినారు.

ప్ర:- రంగాగారాదినం మొదటేమి చేశారు?

జ:- స్వామి సహజానందను జండాఎగుర వేయమన్నారు.

ప్ర:- రెండవ రోజేమిచేశారు?

జ:- రాహుల్ సంకృత్యాయనగారి వుపన్యాసంలో కొలదిభాగాలు తర్జుమా చేశారు. పిమ్మట, యుద్ధంనూర్చిన తీర్మానాన్ని తర్జుమా చేశారు.

ప్ర:- ఎంతమంది ప్రజలొచ్చారు.

జ: లక్షమంది.

ప్ర:- మండసా గురించిగాని, యుద్ధం గురించిగాని, రంగాగారు సి. ఐ. డీవారు చెప్పునట్లు మాట్లాడినారా?

జ:- లేదు.

ప్ర:- మండసానూర్చి తీర్మానమేదైన వుండెనా? ఆనాడుగాని, మరునాడుగాని?

జ:- లేదు.

క్రాసు ప్రశ్నలు.

ప్ర:- సోహనుసింగు భాక్నాగా రేమిచెప్పారో మీరు వ్రాసుకున్నారా?

జ:- క్లుప్తంగా వుదహరించాను (అడుగగా అది చదివి వినిపించారు).

ప్ర:- యీనోటుబుక్కులో సభ తేదీ లేదే?

జ:- సభా తేదీ అందరెరింగిందే! నాయాలసీదల్లా అది బహిరంగ సమావేశము.

ప్ర:- అంతా క్లుప్తంగానే వ్రాసుకొంటిరేమి?

జ:- అధ్యక్షోపన్యాసం మాకిచ్చిరి. మా పత్రికకు క్లుప్తమైన రిపోర్టు పంపాలిగదా.

శ్రీ దుక్కా సూర్యనారాయణరెడ్డిగారు

జిల్లారైతు సంఘాధ్యక్షులు, జిల్లాకాంగ్రెసు సంయుక్త కార్యదర్శి.

ప్ర:- ఫిబ్రవరి తే 28 దీన మండసా రైతులు సభ చేసుకొనిరా? ఎందులకు?

జ:- ఫిబ్రవరి తే 20 దీన ఎస్టేటు వుద్యోగులు రైతులపై అపచారాలుచేసి, పశ్వట్లను లాగివేసి దౌర్జన్యం జరుపుతున్నారనే రిపోర్టు నాకు వచ్చింది. ఆ విషయాల విచారించడానికై సభకేగాం. మండసా ఎస్టేటువారు తమ రు 1-4-0 రేటునూని, బుడారసింగు ఎస్టేటువారి వలెనే పది అణాలు పుల్లరి, కట్టె, రేటుకు అంగీకరించుటకు, అధికారుల దౌర్జన్యాన్ని తొలగించుటకు ఆ ఎస్టేటు అడవుల బాయికాటుచేసి, బుడారసింగు ఎస్టేటుకుపోవాలని తీర్మానించుకున్నారు.

ప్ర:- సి. ఐ. డీ వారి యీ రంగా వుపన్యాసపు రిపోర్టు ప్రకారం, రంగాగారు పళాసాలో 28 మార్చినాడు మాట్లాడినారా?

జ:- లేదు, వివిధనాయకుల పరిచయం చేయడం, రాహుల్ సంకృత్యాయన్ గారి వుపన్యాసపు భాగాలు తర్జుమా చేయడమే వారొనర్చినపని.

ప్ర:- వాలంటీరు కాప్టనువుగదా; వారి వుపన్యాసం వినడానికెట్లా వసతికల్గింది?

జ:- మైక్రోఫోనుతో యిబ్బందులు కల్గుతుంటే దాన్ని జాగ్రత్త పరచుకొనుటకై, తేకవద్దనే వుంటిని.

మార్పు పద్మనాభంగారు.

వీరు, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘానికి, మండసా ఎస్టేటు రైతుసంఘానికి సహాయ కార్యదర్శులమని చెప్పినారు.

ప్ర:- ఫిబ్రవరి 20 తేదీన ఏమి జరిగింది?

జ:- మండసాకోటవద్ద రైతులు కొందరు కట్టెకింప తమబండ్లమీగ వేసుకొస్తుంటే, ఎస్టేటు వుద్యోగులు వారిని అడ్డగించారు. బండ్లను విప్పివేశారు. పశ్వట్లను తీసుకొన్నారు. కొందరిని కొట్టిరట.

ప్ర:- ఆ పిమ్మట మీ రైతుసభలో యేమని తీర్మానించుకున్నారు?

జ:- ఫిబ్రవరి 28 తేదీన చేరుకొన్నాం. మండసా అడవులకు పోవద్దనుకున్నాం. వుద్యోగులు సరిగా ప్రవర్తించుకొని, రేట్లు తగ్గించేంత వరకు ఆ యెస్టేటు అడవులలోకి పోరాదని తీర్మానించినాము.

ప్ర:- వీప్రియలు నొకటో తేదీన మీరు రాజమణిపురంలో వుండిరా?

జ:- అవును.

ప్ర:- ఏమిజరిగింది ఆదినం?

జ:- పోలీసు బందోబస్తీ వచ్చింది. ఏడుగురు రైతులను అరెస్టు చేసి, సంకెళ్లు వేశారు. అప్పుడు మేము ముగ్గురం జామీను యిస్తామన్నాం. సబుకలెక్టరు వొప్పుకున్నారు. యిద్దరం బాండులపై సంతకాలు చేశాం: మూడోవారు చేస్తూవుండగా ఎస్టేటుదివాను కారువచ్చి రోడ్డుమీద ఆగింది. దానినుండి వొక ఇనస్పెక్టరువచ్చి, సబుకలెక్టరు డిప్యూటీసూపరింటెండెంటుతో యేదో యింగ్లీషులో మాట్లాడినాడు. దాంతో మా జామీను బాండుల నిరాకరించారు. "యిదేమి అన్యాయమయ్యా, మీమాటను మీరే కాదంటారా? యిది తగునా?" అని శ్రీమతి గున్నమ్మ అడిగింది. అప్పుడొక పోలీసు ఆమెరొమ్ముపై చేయిపెట్టి, తోసివేసినాడు. ఆమె పడినది. తిరిగి లేచి ఆ పోలీసుపై కసరుకొని, సబుకలెక్టరును యిలాంటి అనుచితాలు చేయనివ్వచ్చా అని మిగతా ఆడవాళ్లు, కొలది మంది పురుషులు "అన్యాయం, అన్యాయం" అంటుండ గడిమింది. యింతలో, డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు తన పిస్తోలుతో గున్నమ్మను కాల్చారు. రైతులంతా "హాహాకారాలుచేస్తూ, సబుకలెక్టరును యీఅన్యాయం గురించి కసిరారు గట్టిలంబుంటూ అన్ని వైపులనుండీ తుపాకులు ప్రేలడం మొదలెట్టినాయి.

ప్ర:- వార్నింగు యివ్వలేదా తుపాకులు కాలుస్తామని?

జ:- లేదు, లేదు.

ప్ర:- చావగా, దెబ్బలుతిని పడిపోయినవారికి పోలీసువారేమి సహాయం వుపచర్యలు చేయలేదా?

జ:- లేదు.

ప్ర:- ఆ మరునాటినుండీ ఏమి జరిగింది?

జ:- పోలీసుల కుమ్మక్కుతో, కిస్తులు వసూలు చేసుకోసాగినారు ఎస్టేటువారు.

ప్ర:- అఖిలభారత రైతుసభలో 26 తేదీన రంగాగారి వుపన్యాసాలు వింటివా?

జ:- విన్నాను.

ప్ర:- సి. ఐ. డి. వారు సూచించే వుపన్యాసం చేసినారా.

జ:- లేదు.

ప్ర:- ఎంతమంది రైతులొచ్చినారు.

జ:- చాలామంది, లక్షమందనుకున్నాం.

ప్ర:- మీ మండసానుగురించి ఆసభలో యేదైనా తీర్మానం జరిగిందా?

జ:- లేదు.

శ్రీ కరుణాకరుని సుబ్బారావుగారు, ఎం. యల్. ఏ.

ప్ర:- అ. భా. రైతుసభకు వెళ్లినారా?

జ:- వెళ్లితి, 26 తేదీన.

ప్ర:- రంగాగారి వుపన్యాసాల విన్నారా?

జ:- విన్నాను.

ప్ర: ఆదినం వారేమైన ప్రత్యేకమైన రాజకీయోపన్యాసం చేసిరా?

జ:- లేదు.

ప్ర:- మండసాకాల్పులు జరిగినతరువాత ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్లిరా?

జ:- నాలుగైదుమారులు వెళ్లినాను.

ప్ర:- అచ్చట అడవులు కొట్టబడియుండెనా?

జ:- చాలామందిని విచారించితి, అడవుల చూచితి, పోలీసులు చెప్పినట్టి అటవీ నిర్మూలనం జరుగలేదని విశ్వసించుచున్నాను.

శ్రీ కళా వెంకట్రావుగారు.

శ్రీ కళా వెంకట్రావుగారు, యం. యల్. ఏ. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి.

ప్ర:- ఎప్పుడు మీరు మండసా ప్రాంతాలకు వెళ్లినారు.

జ:- మే మాసాంతములో.

ప్ర:- అప్పటికి ప్రజలలో అశాంతికలదా?

జ:- లేదు

ప్ర:- ఎకే పోలీసుల హడావుడికలదా?

జ:- మేమా ప్రాంతాలలో తిరుగునప్పుడు, బాధితులకు భోజనపదార్థా లిస్తుండగా, మా వెంట, లేర్ డైన్సుతో నొకపోలీసు వస్తూవుండటం చూచి, రైతులు పరుగెత్తిపోవుచుండిరి.

ప్ర:- ప్రకాశం పంతులుగారు, రైతులపై పోలీసులు జబర్దస్తీ చేస్తూ, ఎస్టేటుకు కిస్తులు వసూలుచేసి పెట్టుచున్నారని ప్రకటించిన స్టేటుమెంటు చూసిరా?

జ:- చూచితి. అలాంటి పోలీసు హడావిడి వుండకున్నాను.

ప్ర:- వివాదానికి సంబంధించిన అడవులలో మీరు తిరిగిరా?

జ:- తిరిగితి ఎచ్చటా, పెద్దపెద్ద చెట్లమొదళ్లు కన్పడలేదు. విపరీతమైన చెట్లకొట్టుడుల కానివించలేదు. నా విచారణా ఫలితంగా, అనుకొనదగిన, చెట్లకొట్టుడుల జరిగియుండ లేదనుకున్నాను.

ప్ర:- కాల్పులు జరిగినచోటు చూచిరా? ఎంత ప్రదేశం.

జ:- చూచితి; యిరవై సెంట్లు వుండు నేమో?

ప్ర:- ఆచోట రాళ్లున్నయ్యా?

జ:- కావాలని తిరిగి, ఎచ్చటనుండో పెస్తేతప్ప, ఆచోట రాళ్లేలేవు?

ప్ర:- మట్టిపెళ్లక లేమాత్రపువి?

జ:- యిసుక, యెర్రమట్టితో కూడుకున్న మెత్తని మెత్తని పెళ్లలు.

ప్ర:- ఆ దగ్గరలో చెరకుతోటవుందా?

జ:- వుంది. రెండడుగులు ఎత్తున వుండును. వాట్ల మాపాల కైకేవా?

నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు

25 తేదీన శ్రీ నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు జమీన్ రైతు పత్రికా సంపాదకులు 1930 నుండి ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్ రైతు సంఘ ప్రధానకార్యదర్శి.

ప్ర:- అ. భా. రైతుసభలో, సి. ఐ. డీ వారు చెప్పినట్లు రంగాగారు వుపన్యాసాన్ని చేశారా?

జ:- లేదు.

ప్ర:- నారాదినం ఏమిచేసిరి?

జ:- పెద్దల పరిచయమరిచిరి.

ప్ర:- ప్రజలెందరొచ్చిరి.

జ:- లక్షమంది.

క్రాసు పరీక్ష.

ప్ర:- మండసా దురంతం ఏనాడు జరిగింది?

జ:- జ్ఞాపకంలేదు.

ప్ర:- ఆనాడు సభలో ఎందరు, ఎవ్వరెవ్వరు మాట్లాడినారు?

జ:- ఆ వివరాలన్నిటినియిప్పుడు జ్ఞాపకం చేసుకోలేను.

పుస్తకాలేగాదు షాపుసామానులు గూడ

మావద్ద అన్నిరకముల స్కూలుపుస్తకములేగాక షాపు సామానులు

బట్టన్సు, బ్లేడ్సు, బెల్టులు, సంచులు, సబ్బులు, క్లిప్పులు, పౌంటెన్ పెన్నులు, పాళీలు, మనిపర్సులు, ఫైల్సు, హోల్డాల్సు, బేటరిలైట్సు, రిబ్బన్సు, గొడుగులు, అట్టలు, అన్నిరకముల ఆటవస్తువులు, అందమగు బొమ్మలు, కంటిఅద్దములు, అద్దములు, యివి, యివి యననేల షాపు సామానులన్నియు మావద్ద సరసమైన వెలలకు దొరకును. అన్నిరకములు టోకుధరలకే విక్రయించబడును. ఒకమారు మావద్ద కొన్న మా సమ్మకము మీకు తెలియును.

కృష్ణా అండ్ కో., బజారు, నెల్లూరు. }

జి. సుబ్బారావు, ప్రొప్రైటరు.

వైస్రాయిగారి ప్రకటన.

భారత రాజ్యాంగ సమస్యా పరిష్కారం కోసం వైస్రాయిగారు మళ్లీ కొన్ని సూచనలను చేసినారు. కొత్తగా చేసిన ప్రకటనలోని కొత్త విషయం ఒక్కటిమాత్రం వున్నది. యుద్ధానంతరం భారతీయులందరికి ప్రాతినిధ్యం వహించే సంస్థను సమావేశం చేసి, తద్వారానే భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణానికి బ్రిటిషుప్రభుత్వం అంగీకరించినదని వైస్రాయిగారు ప్రకటిస్తున్నారు. అయితే ఇన్నాళ్లనుంచి భారతదేశంతో సంబంధం గల్గివుండిన బ్రిటిషుప్రభుత్వం తన జవాబ్దారీని పూర్తిగా వదలుకొని వెళ్లిపోవడానికి వీలు లేదుగదా అన్నారు.

ఇక మైనారిటీల సమస్య. మైనారిటీలహక్కులకు ఎట్టిభంగము రాకుండా కాపాడే బాధ్యత బ్రిటిషుప్రభుత్వం పైన వున్నదని యిదివరలో స్పష్టీకరించడమైనది. మళ్లీ యిప్పుడు చెప్పేదేమంటే, 1935 వ సం॥పు ఇండియా చట్టాన్ని రివైజు చేసినప్పుడుగాని, దాన్ని పూర్తిగా తీసివేసి, మరొకచట్టాన్ని చేసినప్పుడుగాని మైనారిటీల అభిప్రాయాన్ని బ్రిటిషు ప్రభుత్వం లెక్కచేయనిస్తుంది. ఎక్కువమంది ప్రజలకు అయిష్టమైనటువంటి రాజ్యాంగపద్ధతిని దేశంలో ప్రవేశపెట్టేటందుకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వం సమ్మతించదు. మైనారిటీలను బాధించే ఏ రాజ్యాంగపద్ధతికి గూడ బ్రిటిషుప్రభుత్వం సమ్మతించదు అని వైస్రాయిగారన్నారు.

యుద్ధానంతరం ఏర్పడే భారతప్రతినిధి సంస్థకు సోపానములను అమర్చడంలో అనగా దేశంలోని పార్టీలమధ్య సామరస్యభావం పెంపొందడానికి, అందుమీదట అసంబ్లీలో ఏవిధమైన రాజకీయ వ్యవహార పర్యాలోచన చేయవలసినదని, రాజ్యాంగ నిర్మాణసూత్రాలు ఏ ప్రకారంగా వుండవలసినవీ, వీటన్నిటి విషయంలోనూ బ్రిటిషు ప్రభుత్వం భారతప్రతినిధులకు సహాయంచేస్తుంది అని కూడ వైస్రాయిగారు ప్రకటించినారు.

వెంటనే అవలంబించే కార్యక్రమాన్ని గూర్చి మాట్లాడుతూ వైస్రాయిగారిట్లా అన్నారు. పోయినసంవత్సరం అక్టోబరులో డొమినియను ప్రతిపత్తిని ఇండియాలో ప్రవేశపెట్టడం బ్రిటిషు ప్రభుత్వంయొక్క ఆశయమని ప్రకటించబడినది; ఆపైన గవర్నరుజనరలు కార్యసంఘంలోని పదవులను ఎక్కువచేసి, వాటికి భారత ప్రజాపార్టీ ప్రతినిధులను నియమించడానికి ఇండియా గవర్నమెంటు సంకల్పించినదని ప్రకటించబడినది.

అందుకుగాను రాష్ట్రసంఘాల్లోను, కేంద్రంలోను, దేశంలోని రెండు పెద్ద పార్టీలు సహకారంతో వర్తిస్తే బాగుంటుందని ఆలోచిస్తే, దురదృష్టవశాత్తు వారిద్దరికి సమాధానం కుదురలేదు.

మళ్లీ ఈసంవత్సర ప్రారంభంలో వీరిద్దరిని కలపడానికి నేను ప్రయత్నం చేసినాను. కాని వృథాప్రయాసేనైనది. ఇప్పటికి విభేదాలు వుండనే వున్నవి.

ఇటీవల ముఖ్యులైన ప్రజానాయకులతోను, భారత సంస్థానమండలియొక్క అధ్యక్షునితోను, నేనుమాట్లాడి యున్నాను. మా సంభాషణా ఫలితములవరకే బ్రిటిషు ప్రభుత్వానికి తెలుపబడినవి. అందుమీదట మళ్లీ బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు నన్నీ ప్రకటన చెయ్యమన్నారు.

గవర్నరు జనరలుయొక్క కార్యసంఘంలోకి భారతప్రజానాయకులను తీసుకోవడానికి నిర్ణయమైంది. యుద్ధపు సలహాసంఘాన్ని ఏర్పాటుచేయడానికి నిర్ణయమైంది. ఈ సంఘంలో సంస్థాన ప్రతినిధులుంటారు. ఇంకా ఇతర జాతీయ జీవనంలో ముఖ్యులైనవారికి ఇందులో ప్రాతినిధ్యం వుంటుంది.

ప్రధానమైన రాజ్యాంగ సూత్రచర్చలకు బ్రిటిషువారము వెల్లువఎదుర్కొన్న ఈక్లిష్టసమయం సరియైనది గాదు. ఇండియా యుద్ధసహాయానికి చేస్తుండే ప్రయత్నాన్ని బ్రిటిషు ప్రభుత్వం గుర్తించింది. అత్యుత్సాహం బాగా గోచరించగలందులకు అందులోనే జాతీయైక్యతి పెంపొందగలందులకు తోడ్పడడానికి బ్రిటిషు ప్రభుత్వం ఆలోచించి నన్నీ ప్రకటన చేయమన్నది.

డా॥ మూంజీగారు

నెల్లూరు స్టేషనులో అఖండ సన్మానము.

8-8-40 తేదీ మధ్యాహ్నం ఢిల్లీ ఎక్స్‌ప్రెస్సులో శ్రీ డాక్టరు మూంజీ (అఖిల భారత హిందూలీగ ఉపాధ్యక్షుడు) గారు, నెల్లూరు మీదుగా నాగపూరునకు పోయిరి.

హిందూ లీగు నాయకులు, ప్రజలును సుమారు వందమందికిపైగా లీగ పతాకమును ధరించి రైలు ప్లాటుఫారంమీదికి రాగానే కై కై ధ్వానములతో మూంజీగారిని దర్శించి పుష్పమాలాంకృతులం గావించిరి.

అంగట శ్రీ మంగమూరు విశ్వనాథగారు, అష్టకాల సుబ్రహ్మణ్యం, కంచం వెంకటసుబ్బారావు, పువ్వాడ సుబ్రహ్మణ్యం, జి. సుబ్బారెడ్డి, ఆ. ఆదినారాయణ గార్లు నేటి భారత రాజకీయములను, వైస్రాయి స్టేటుమెంటును, లీగువిషయాలు వగైరాలను గురించి ముచ్చటించిరి.

వరాల నెల్లూరికి పెట్టంబయమానంలో మూంజీగారు వస్తారని తెలియుచున్నది.

ఇం. సుబ్రహ్మణ్యం.

For Booking:

Sri Jagadish Films,

11, Ormes Road, Kilpauk Madras.

పెండ్లి కట్నాలు

పెరుంబేడు కమ్మవారిపాళెం పెండ్లికట్నము రు 10 లు.

పొన్నేరి తాలూకా పెరుంబేడు కమ్మవారిపాళెం వాస్తవ్యులు శ్రీ గట్టుమనేని వీరాస్వామి నాయుడుగారి పుత్రుడు చి॥ మునుస్వామి నాయుడికి నాయుడుపేట తాలూకా పున్నేపల్లి గ్రామ వ్యాస్తవ్యులు శ్రీ గుజ్జులపూడి వెంకటసుబ్బానాయుడుగారి జ్యేష్ఠ పుత్రిక చి॥ సౌ॥ జయమ్మను యిచ్చి తే 8-8-40 దీన పెరుంబేడు కమ్మవారిపాళెంలో వివాహం జరిగెను.

ఆశుభ ముహూర్తమున ఇరు పార్టీలవారును చేరి రు 5 లు "జమీన్ రైతు" పత్రికకు కానుకగా నొసంగి చరితార్థులైరి.

వధూవరులకు చిరాయురోన్నతుల నొసంగి భగవంతుడు కాపాడుగాక.

*

పెరుంబేడు కమ్మవారిపాళెం పెండ్లికట్నం రు 8 లు.

శ్రీ రాచర్ల పరుచూరు మునిస్వామినాయుడుగారి జేష్ఠకుమార్తె చి॥ సౌ॥ మునెమ్మను పెరంబేడు మజరా కమ్మవారిపాళెం గట్టుమనేని అక్కమనాయుడుగారి కుమారుడు చి॥ నాగమునాయుడు కిచ్చి 8-8-40 తేదిన వివాహం జరిగింది. ఈసందర్భమున "జమీన్ రైతు" పత్రికకు యిరుపార్టీలవారు చేరి రు 4 లు కానుకగా నొసంగి చరితార్థులైరి.

వధూవరులకు పరమేశ్వరుడు శుభాశీస్సుల నొసంగి కాపాడుగాక.

—పత్రికాధికారి.

జమీన్ రైతు

9-8-1940

వైస్రాయి ప్రకటన.

చెప్పినమాట చెప్పకుండా, పాతపాటే పాడుతూ, కొత్తకొత్తగా కన్పించే ప్రకటనలు చేయడంలో బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులకు మించినవారు లోకంలో ఎవ్వరూ లేరు. ఈ రాజనీతిజ్ఞుల ధోరణివల్ల ఇంగ్లీషు భాషకే డిప్లొమేటిక్కు లాంగ్వేజి (రాజనైతిక భాష) అనిపేరు వచ్చింది.

అటువంటి ప్రకటనలలో మొన్న వైస్రాయిగారు చేసిన ప్రకటన నొకటి. అందులోని పదజాలం కొత్తదేగాని, విషయం పాతదే.

కాంగ్రెసు కోరింది జాతీయ ప్రభుత్వం. ప్రభుత్వం యిస్తామనేది వైస్రాయి కార్యసంఘంలో కొత్త పదవులు. బహుశా సర్. సికిందరు హయాతు ఖానుగారి సూచన ననుసరించి, ఆర్థిక శాఖ, సైన్యం, రక్షణ డిపార్టుమెంటులపై పెత్తనం ఈ కొత్తవారి కిస్తారేమో! అయినా ఎక్కడికెక్కడ! శాసన సభ్యులకు బాధ్యతగల్గిన మంత్రిత్వం ఎటువంటిది! పకడ్బందీగా చేయబడిన డిపార్టుమెంటులపై పెత్తనం అదేం పెత్తనంలెండి. నేతిబీరకాయలోని నేయివలె వుండబోతుంది!

ఇక యుద్ధానంతరం సమావేశం గావింపబడే ప్రతినిధి సభ స్వరూపం ఎట్లా వుంటుందో స్పష్టంగా తెలియలేదు. మునుపటి గుండ్రటిబల్ల సమావేశం లాగా వుంటే ఏమీ ప్రయోజనం లేదు. ఆసభలో ఎటువంటినిర్ణయాలు చేయవలసివుంటుందో కూడ బ్రిటిషు ప్రభుత్వం ఆలోచించి ప్రజాప్రతినిధులకు ఈలోపుగా సలహాలు యిస్తుందట. అంటే అది సలహామాత్రంగా వుంటుందా? లేక కంట్రోలు చేసేవరకు పోతుందా? పదం సలహాయైనా అర్థం కంట్రోలు అనే మా అనుమానం. ఎందుకంటే దానితోకలో ఒకవాక్యం వున్నది. ఇన్నాళ్లనుంచీ బ్రిటిషుప్రభుత్వం ఇండియాలో వున్నందువల్ల వాళ్లకు వచ్చిన అపరిమిత ఆదాయం గాక, బాధ్యత అనే ఒక పెద్ద బరువు వాళ్ల నెత్తిపై నున్నదట. దాన్ని అమాంతంగా ఒక్కసారి తీసివేసుకునిపోతే బాగుంటుందా? అందువల్ల 'ఆబాధ్యత'కు అనుసరణీయమైన సలహా నివ్వ సంకల్పించింది ప్రభుత్వం. అంత 'బాధ్యత'తో కూడిన సలహా స్వభావం ఎట్లా వుంటుందో ఊహించుకోజాలమా?

తర్వాత, మైనారిటీసమస్యను చర్చిస్తూ మైనారిటీల సంరక్షణ కర్తగా ఎల్లకాలం బ్రిటిషుప్రభుత్వం వుండేటట్లుగా వైస్రాయిప్రకటనలోని ధోరణివున్నది. ఇదేనా ప్రజాస్వామ్య కార్యదీక్ష? ప్రజాస్వామ్యం లోని ప్రధాన సూత్రం మెజారిటీ పరిపాలన. అందుకు లోబడి మైనారిటీల న్యాయమగు హక్కుల సంరక్షణ వుంటుంది. అంతేగాని మైనారిటీలలోనివారు కొందరు గొంతెమ్మ కోర్కెలు కోరుతూవుంటే, వాటిని సంతృప్తిపరచడానికి, మెజారిటీ పరిపాలన విధ్వంసం గావలసిందేనా? ఆ గొంతెమ్మ కోర్కెలు ఈడేరేదానికి మెజారిటీ ఒప్పుకోకపోతే, మెజారిటీ పరిపాలన ఇంక అమలులోనికి రానే రాదా?

ఇంక స్వాతంత్ర్యంమాట ఏమిటి? సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం గావాలని కాంగ్రెసు కోరితే, డొమినియను ప్రతిపత్తినిగూడ కాస్తంత దూరంలోనే వుంచి మాట్లాడే సామ్రాజ్యవాద ధోరణివల్ల, సమస్య ఎట్లా పరిష్కారమవుతుంది?

యుద్ధపు సలహా సంఘ నిర్మాణం ఎందుకు? సంస్థాన ప్రతినిధులకు ఎక్కడో ఒకచోట ప్రభుత్వంలో గౌరవనీయ స్థానం యిచ్చినట్లు, వాళ్ళను దిగజారవిడవడం లేదన్నట్లు వుండడానికి, ఇంకా ఇతర వర్తక, పారిశ్రామిక ప్రముఖులు ముఖ్యంగా పై తరగతులవారికి ప్రాతినిధ్యంయిచ్చి, వారందరి సపోర్టువల్ల, యుద్ధసన్నాహాన్ని సాగించుకునేందుకు సృష్టింపబడిన సంఘమిది.

యుద్ధసన్నాహానికి విపరీతమైన అతృతను కన్పరుస్తున్నదీ వైస్రాయిప్రకటన.

భారతస్వాతంత్ర్య సమస్య? అటువంటి ప్రధానమైన రాజకీయ వ్యవహారాలు చర్చించడానికి ఈ సంకట సమయం కాదట.

కనక యుద్ధ సన్నాహ వ్యవహారాన్ని బాగా కొనసాగించుకునే నిమిత్తం భారతీయుల సహాయాన్ని అపేక్షిస్తూ చేసిన ప్రకటనేగాని, ఇది భారత స్వాతంత్ర్య సమస్యను పరిష్కరించడానికి కాంగ్రెసుయొక్క ప్రశ్నకు సరియైన ప్రత్యుత్తరం ఇవ్వడానికిగా చేయబడలేదని తేటతెల్లమైనది.

ఇప్పుడిక గత్యంతర మేమి? 'నేషనలు హెరాల్డు' సంపాదకీయ వ్యాఖ్యాన సారం కాంగ్రెసువారికి వైస్రాయి మళ్లీ పిలుపు వస్తుందా? లేక వైస్రాయి అజాదుగార్ల సంభాషణలవల్ల సామరస్యం కుదిరేదానికి మార్గం కన్పిస్తుందేమో చూడవలసియున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్‌రైతుసంఘ సమావేశము.

13-8-1940 తేదిని విశాఖపట్నంజిల్లా చోడవరంలో ఈసంఘ సాధారణ కార్యవర్గముల అత్యవసర సమావేశములు జరుగును.

(1) మాడుగోల వీజన్సీ నిర్మాణకార్యక్రమంలోను, (2) గొత్తిరద్దు శాసన సందర్భంలోను ఏర్పడిన పరిస్థితులనుగూర్చి యోచించబడును. ఇంకను అనేక ముఖ్యవిషయములు ఆలోచించబడును.

కాన ఇదియే నోటీసుగాభావించి సాధారణ కార్యవర్గ సభ్యులెల్లరు దయచేయ ప్రార్థన.

గమనిక:- చోడవరం అనకాపల్లిలో రైలు దిగిన బస్సులుకలవు.

మందసా నిధికి

కడపజిల్లాబోర్డు సభ్యురాలు శ్రీమతి పవని కుమారి దేవిగారు మందసానిధికి రు 5 లు పంపినందుల కంతయు కృతజ్ఞులము.

గొ. భారతీదేవి.

★

సైదాపురం వార్త.

సైదాపురం ఆరోగ్య శిశువారం పంచాయతీ బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి అధ్వర్యాన 5, 6, 7 తేదులలో జరిగెను.

కంట్రాక్టర్ల డిపాజిట్లు వాపసు

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు మెయింటెనెన్సు పనులకు 19-3-40 తేదీన నాలా అరవఫలుపడి డెక్లతోటి డిపాజిట్లు కట్టినాము. కాని యివ్వనివారికి యింతవరకును డిపాజిట్లు వాపసు కాలేదు. వాపసు చేయడంలో సీరియల్ గానో, లేక కంటవారీగానో యిచ్చిన ఎవరును ఆక్షేపించరుగాని, అట్లుగాక మేజేబులు, క్యాంపుక్లర్కులగారల అభిమానం సంపాయించుకొనిన వారికి ముందుగా యివ్వడం లేనివారి విషయం ఎత్తుకొనిపోవడం విచారకరమగు విషయం.

ఇటీవల కొత్త పద్ధతి ప్రవేశపెట్టిరని తెలుస్తున్నది. పనియిచ్చిన కంట్రాక్టరు అగ్రిమెంటు వ్రాసియిచ్చువరకు యితరుల డిపాజిట్లు వాపసు యివ్వరట. ఇదిచాలా అన్యాయము. ఒకరుచేసిన తప్పుకు ఇతరులను బాధపడమనడం సమంజసం కాదు. అగ్రిమెంటు వ్రాసియివ్వని కంట్రాక్టరుపై చర్యతీసుకొనుట న్యాయంకాని, మార్చి నెలలో నగలు కుదువబెట్టి అప్పులు తెచ్చి కట్టిన డిపాజిట్లను ఆగష్టువరకు వాపసు చేయకుండుట వలన కంట్రాక్టర్లు చాలా బాధలకు లోనగుచున్నారు. ఈకొత్త పద్ధతిని ప్రెసిడెంటుగారు తొలగించి పని యివ్వనివారి డిపాజిట్లు వెంటనే వాపసుయిప్పించవలెనని ప్రార్థన.

—డిపాజిటు వాపసురాని
ఒక కంట్రాక్టరు.

శ్రీ ఘాలి నారాయణరావు

సి. ఏ. యం. హైస్కూలులో సుమారు 10 యేండ్లుగా సహోపాధ్యాయుగా వుండిన శ్రీ ఘాలినారాయణరావుగారు గుంటూరు హిందూ హైస్కూలు హెడ్మాస్టరుగ నియమింపబడుటచే త్వరలో మనలనువీడి వెళ్ళనున్నారు. వీరు నిరాడంబరులు. పఠితకార్యములలో ఎక్కువశ్రద్ధ గనపరచుచు ప్రజల ప్రేమను ఆదరాభిమానలను పొందకలిగి వుండిరి. విద్యార్థులతో కలసిమెలసి వుండుటచేత వీరియందు విద్యార్థులకు ఎంతో భక్తిగౌరవము వుండేది. వీరుగుంటూరుకు పోవడంవలన స్కూలుకేగాక, టౌనుకుగూడ గొప్ప కొరత యేర్పడు చున్నదని అంగీకరించక తప్పదు.

సైదాపురం R. I. గారూ?

సైదాపురంలో జరిగిన రెవెన్యూ సెటిల్‌మెంట్సు గలభాలో బెంచరీ పట్టాలు రద్దుచేసి ఉత్తర్వు జారీచేసినారే యీ వుత్తర్వు నూ వెంకట క్రిష్ణయ్యశెట్టిగారి పట్ట సెంటు కిట్టుమనులకు మాత్రము వర్తించదా?

వీధులలో ఆక్రమణలు కంటికి అనుపడుచుంటే పాలకులలోపల వున్నవిలే, అని సమాధానం చెప్పచున్నారే, వీధులు సర్వే నిర్ణయ కొల్తలు యెన్‌క్వైరి చేసివున్నట్లు తమకేమైనా తెలుసునా?

తమ లెఖ్ఖప్రకారం ఎంతమైన అయితే యెన్‌క్రోచిమెంట్సు క్రింద కొస్తుందో? చిత్తగిస్తె అందరికీ తెలిసినట్లుంటుంది.

అమెరీగారి క్షమాపణ

గాంధీజీ 'హరిజన' పత్రికలో అమెరీగారి వైఖరిని ఖండిస్తూవ్యాఖ్య చేసినాడు. ఆవ్యాఖ్యను గమనించారాయని పోళెన్సెనుగారు పార్లమెంటులో ఆగష్టు 8 వ తారీకున అమెరీగారిని ప్రశ్నించినాడు. అనిధంగా అపార్థమయ్యేలాగున తాను ఇండియాను గురించి మాట్లాడినందుకు చింతిస్తూ, దురుద్దేశ్య పూర్వకంగా లేదని అమెరీగారన్నారు.

వైస్రాయి ప్రకటనపై అభిప్రాయ పరంపర

గాంధీజీ.

కాంగ్రెసులోనుండి పూర్తిగా విరమించుకున్న తర్వాత ఇప్పుడిక నేను వైస్రాయిగారి ప్రకటనపై వ్యాఖ్యచేయ దలచుకోలేదు.

రాజాజీ.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వం పర్యాలోచనచేసి గావించిన ఈప్రకటనను గాంధీజీ, అధ్యక్షుడు, ఇంకా అవసరమనితోస్తే, వర్కింగు కమిటీవారు పరిశీలిస్తారు. వారు పరిశీలించకముందే, నేనేవిధమైన అభిప్రాయాన్ని వెల్లడిచేయడం సమంజసంగా వుండదు.

మౌలానా అజాదు.

వైస్రాయితో సంప్రతించిన తర్వాత గాని, ఏమీ చెప్పడానికి వీలులేదు.

రైటానరబిలు శ్రీనివాసశాస్త్రి.

ఇటువంటి సంకటసమయంలో కాంగ్రెసువారు పదవీ స్వీకరణజేసి, తమతో విశ్వాసముంచిన అత్యధిక సంఖ్యాక ప్రజాసామాన్యానికి రక్షణ యివ్వవలసినదని నాసలహా.

యుద్ధం ప్రారంభమైనప్పటినుండి కాంగ్రెసు పొరపాటుపని చేస్తూనే వచ్చింది. సాధారణ సమయాల్లో సహాయ నిరాకరణం అవలంబనీయమైతే కావచ్చుగాని, ఇటువంటి అతిసంకటమైన సమయాల్లో అదికూడనిపని. ప్రభుత్వ వైఖరి యేవిధంగా వున్నదీ అనే విషయంతో ఇప్పట్లో ఏమీ నిమిత్తముండ నక్కరలేదు.

ప్రభుత్వంవారు కాంగ్రెసు పాలసీలో మార్పు రాగలిగినట్టివిధంగా ప్రవర్తించకుండా పోవడం శోచనీయం. యుద్ధానంతరం ఒక సంవత్సరంలోపుగా డొమినియను ప్రతిపత్తి ఇచ్చివేయబడునని స్పష్టంగా చెప్పకూడదా? కేంద్రంలోని ప్రభుత్వాన్ని ఇప్పట్లో కొంతభాగం వరకైనా శాసనసభకు బాధ్యత గలిగిన మంత్రిత్వం క్రింద వుంచకూడదా? వైస్రాయిగారి కార్యసంఘంలోకి కొందరు అధికారేతరులను తీసుకునే పద్ధతి భారతప్రజలకు ఏవిధమైన సంతృప్తిని గలిగించదు.

అయితే ప్రకటనలోని ఒకసుగుణం ఏమంటే భారతప్రజాప్రతినిధులే భారత రాజ్యాంగ చట్టాన్ని నిర్మాణం చేసుకునే సూత్రానికి అంగీకారం వున్నది. ప్రభుత్వం సలహాదారుగా మాత్రం వుంటుంది.

కాని దానికి విరుగుడా అన్నట్లు మైనారిటీలకిచ్చిన హామీ ఇంకోవైపున వున్నది. పాకిస్తాను వాదులకు, ప్రజాస్వామ్య శత్రువులకు ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహమివ్వవచ్చునా? దానివల్ల ఉత్తరోత్తర ఎటువంటి ప్రమాదమైన ఫలితాలు సంభవిస్తాయో అవి ఒకప్పుడు వర్ణనాతీతంగా వుంటవి.

ఇంతకు ప్రభుత్వవైఖరి అసంతృప్తికరంగా వున్నప్పటికీ ప్రతిష్టమీదనే నిలంబడియుండక, కాంగ్రెసువారు పదవీ స్వీకరణంజేసి ప్రజలకు రక్షణ నిత్తురుగాక యని కోరుతున్నాను.

రాజ్యాంగ వ్యవహారకాండకు సాంఘిక సమస్య పరిష్కారం కావలెననే షరత్తు వైస్రాయి[illegible] ఈ ప్రకటనలో లేదు.... కాంగ్రెసు సం[illegible] స్వీకరణకు పూనుకోవలెనని సలహా

సర్. చీమనులాలు సెటల్వాడుగారు

వైస్రాయిగారి ఈ ప్రకటన ఇదివరకటి ప్రకటనలకంటే అభివృద్ధికరంగా వున్నది. భావి రాజ్యాంగ నిర్మాణం భారతీయ ప్రజాప్రతినిధులే చేసికొనగలరనే విషయం గమనించదగినది. కాని మైనారిటీల విషయంలో ప్రకటన సూచించిన విధానం సరియైనదిగాదు....తర్వాత కేంద్రంతోపాటుగా, రాష్ట్రాల్లో ఎటువంటి ప్రభుత్వం వుండవలసిందీ స్పష్టంగాలేదు. ఈ సమయంలో రాష్ట్రాలందు కోయిలిషన్ మంత్రివర్గాలుండడం మంచిది. కాంగ్రెసువారికి అది ఒప్పుదల కాకపోతే, ఇప్పటి అధికార సలహాదార్లుండే మింటో-మార్లె సంస్కరణానికి ముందటి రోజులనాటి రాజ్యాంగ వ్యవహారంకంటే, అధికారేతర ప్రజాపార్టీ ప్రతినిధి సలహాదార్ల సంఘంవల్ల పరిపాలన జరగడం ఎంతోబాగుంటుంది.

"బాంబేక్రానికలు"

యుద్ధానంతరం పిలువబడే ప్రజాప్రతినిధి సభ పూర్వపు గుండ్రబల్ల సమావేశాలమాదిరి ఉండబోతుందేమో! కాంగ్రెసు కోర్కెయగు జాతీయ ప్రభుత్వానికి వయిస్రాయి ప్రకటనలో సరియైన ప్రత్యుత్తరంలేదు.

"ఫ్రీ ప్రెస్ జర్నలు"

వైస్రాయిప్రకటనలో పాతకాలపు సామ్రాజ్యవాద ధోరణే ప్రతిబింబితమవుతున్నది. అన్ని సమస్యలపైన బ్రిటిషుపార్లమెంటు, బ్రిటీషుకేబినెటులదే చివరిమాట. కాంగ్రెసుకోర్కె పూర్తిగా నిరాకరింపబడినది.

"హిందూస్థాను టైమ్సు"

స్టేట్సుమను పత్రిక (ఆంగ్లో-ఇండియను పత్రిక) కూడ సపోర్టుచేసిన, శ్రీ రాజగోపాలాచారి, ఫజ్లుహక్కుగార్లు అంగీకరించిన జాతీయ ప్రభుత్వ నిర్మాణ విషయం వైస్రాయిగారి ప్రకటనలో ప్రస్తావనే లేదు. ఏమీ సంతృప్తికరంగా లేదు.

'హిందూస్థాన్ స్టాండర్డు'

(కలకత్తా పత్రిక) వైస్రాయిగారి ప్రకటన సమస్యాపరిష్కారానికి తోడ్పడదు. సలహా సంఘాలతో తృప్తిచెందే దశ భారతదేశ రాజకీయాల్లో చాలాక్రిందనే దాటిపోయింది.

'నేషనలు హెరాల్డు'

(జవహరులాలు నెహూరా పత్రిక) భారత జాతీయాంశముల యొక్క సంపూర్ణ తృణీకారం వైస్రాయిగారి ప్రకటనలో కన్పిస్తుంది. ఇంగ్లండులోని అన్నిపార్టీల అభిప్రాయాన్ని ఈ ప్రకటన వ్యక్తంచేస్తూంది గనక, ఇంగ్లండులో భారతదేశానికి మిత్రులులేరు అని అర్థం. స్వాతంత్ర్యం మాట దేవుడెరుగు, యుద్ధానంతరం డొమినియను ప్రతిపత్తియైనా దూరాపుఆశయంగా నేవుంటుంది.

ఈప్రకటనతో కాంగ్రెసుప్రభుత్వానికి యివ్వగలిగిన టైం లిమిటు అయిపోయింది. కార్యదీక్షకై దేశమాత పిలుపువచ్చింది. పిలుపుకు అందరూ సిద్ధంగా వుండవలె.

వలంటీరు సంస్థలపై ఆంక్ష

జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి ప్రకటన,

వలంటీరు సంస్థలపట్ల భారతదేశ ప్రభుత్వము అవలంబించిన వైఖరివలన చాల ఇబ్బంది కల్గుతుంది. దీనికి సంబంధించిన విషయాలను గురించి కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీవారు ఖండితముగా కొన్నిసూచనలను చేయబోవుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి ఉత్తర్వులలో చాలవిషయములు పొందుపబడి యున్నప్పటికినీ, ఏవిధముగా దీనిని ఆచరణలో పెట్టవలసినదీ విశదముగా తెలుపబడలేదు. కాంగ్రెసు సేవాదళము అని పిలువబడే మనవలంటీరులను మనము ప్రభుత్వమువారి చట్టమువలన అంతమొందించలేము. అది మన ఉద్దేశ్యము కాదు. ప్రస్తుతం మనరాష్ట్రంలో సేవాదళ వలంటీరులకు ట్రెయినింగు ఇచ్చుటకు గాను చాల ట్రెయినింగు క్యాంపులు ఏర్పరుచబడియున్నవి. రేపువచ్చే ఆదివారమునాడు నేను కాంగ్రెసు సేవాదళము విషయమై కాన్పూరుకు పోవుచున్నాను. ఈ నాప్రోగ్రాము అనుకున్న ప్రకారం జరిగితీరుతుంది.

కాంగ్రెస్ సేవాదళముయొక్క వలంటీరులు అహింసాసిద్ధాంత ప్రకారము అనుసరించవలసినదని నాయొక్క ఉద్దేశ్యము. ఈవిషయము ఇటీవలనే కాంగ్రెస్ వర్కింగుకమిటీవారిచేత బాగా వత్తి చెప్పబడినది. ఈ సేవాదళ వలంటీరులు ఏ విధమైన యూనిఫారం దుస్తులను ధరించరాదు. ఏలనన అది మిలిటరీ యూనిఫారంగా భ్రమింపబడవచ్చును.

****

కాంగ్రెసు అధ్యక్షునికి వైస్రాయిగారి ఆహ్వానం

కాంగ్రెసు అధ్యక్షులైన మౌలానా అబులు కలాం అజాదుగారిని ఆగస్టు నెల 11, 20 తేదీలలోపుగా ఒకతోజున సందర్శనానికై వైస్రాయిగారు ఆహ్వానించి యున్నారని తెలుస్తున్నది. సందర్శనం ఢిల్లీలోగాని, బొంబాయిలోగాని జరుగవచ్చు.

****

పుగాకు వేరుశనగవల్ల నష్టం

రైతుసోదరులకు హెచ్చరిక.

'ఒంగోలులో' కొందరు కిసాను మిత్రులు ఐ. యల్. టి. డి. బొరపాగాకు కంపెనీవారు, పొగాకు విస్తారముగా పెంచమని తీవ్రప్రచారము చేస్తున్నారని తెలిపినారు. ఇట్టి ప్రచారము నిజమే అయినచో, రైతులు మోసపోయినవారవుతారు.

మద్రాసు రాష్ట్రంనుండి ప్రపంచానికి 9 కోట్ల రూపాయల విలువగలిగిన వేరుశనగకాయ యెగుమతి అగుచున్నది. అందులో 7 కోట్ల రూపాయల సరుకు యిప్పుడు విరోధులైన ఫ్రాంస్సు, జర్మని, ఇటలీ, డెన్మార్కు, హాలెండు దేశాలకు యెగుమతి జరుగుచుండెను. బ్రిటను దేశము ఆదేశములను బ్లాకెడు చేయుటతో ఆ ఎగుమతులన్నీ పడిపోయి సరుకంతా నిలవడమయినది, ఇతర దేశాలవారు మహాఅయితే అదనంగా మరొక్క కోటి రూపాయల సరకు కొనవచ్చును. మామూలుకన్నా.

50% మిగతాకాయ యెవరికి అవసరముండదు ఈలాంటప్పుడు రైతులు వేరుశనగక్రింద భూమిని తగ్గించుకోవడం మంచిది.

పొగాకు యెగుమతి దాదాపు సగభాగము విరోధిదేశాలకే కనుక, అదియేరీతిగాను తగ్గించుకోవలసి ఉంటుంది. కనీసము 30% విస్తీర్ణము పొగాకుపెంచే విస్తీర్ణములో తగ్గించుట, మంచిది, అదేవిధముగా, పత్తియెగుమతులుకూడా పడిపోయినవి.

రైతులు యీ పంటలు పెట్టుట తగ్గించి భోజనవస్తువులు, పశువులగ్రాసము పండించుకోవలయును.

కందుల ఓబుల రెడ్డి,
అధ్యక్షుడు. ఆం. రా. రైతురక్షణసంఘం.

రాజాశాండోగారి అత్యద్భుతసృష్టి

చూడామణి

(మహోజ్వల తెలుగు సామాజిక చిత్రము)

వివరములకు: శ్రీ జానకీ పిక్చర్సు,
19, కెతెడ్రల్ రోడ్డు, తేనాంపేట, మద్రాసు.

మన్నారుపోలూరు దేవస్థాన నౌకరుల మీద ఇనాముల చెర్వు మేర రోడ్డుఫండుకు దావాలు.

—x—

మొత్తం రు 15 - దావాలు 12 - ప్రతివాదులు 28 మంది.

7 దావాలలోని ప్రతివాదులు దేవదాసీలు

లింగంపాడు గ్రామంలో రు 0-1-6 ఒకదావా.

వెంకటగిరిఎస్టేటు మన్నారుపోలూరు గ్రామంలోని శ్రీ అళగుమన్నారు కృష్ణస్వామి వారి దేవాలయానికి వెంకటగిరి జమీందారుగారు ధర్మకర్తగాను, ఊపల్లి వెంకట్రామారావుగారు స్పెషల్ ఆఫీసరుగాను వున్నారు. వీరిపరిపాలనా సౌష్ఠవము ఎంత బాగున్నదో క్రిందివిషయం వలన తెలియగలదు.

మన్నారుపోలూరు గ్రామ నెం 7, 27, 18, 30, 31, 20, 1, 17, 22, 24, 5, 21 గల యినాముల చెర్వు మేర రోడ్డుఫండు రు 15 లు చెల్లించలేదని 28 మంది మీద 12 దావాలు సివిలుకోర్టులో దాఖలు చేయబడినవి. ప్రతివాదులందరును దేవస్థాన నౌకరులు.

పోలూరు ఆసాదయ్య అను వలెను ఉదయం సాయంత్రం దేవునివద్ద డప్పెట వాయించేవాడు. నెం 1 కి జీతం రు 3 లు. ఇతనిమీద 1346 ఫసలీకి 0-2-2, 1347 కి 0-2-2, 1348 కి 0-2-0 కల్లు రు 0-6-0 లకు వడ్డీతోటి రు 0-8-0 లకు ఒకదావా చేయబడింది.

1340 సం॥ 633, 692, 681, 646, 667, 669, 638 నెంబర్ల దావాలలోని ప్రతివాదులు ధర్మకర్త యేలుబడిలోని దేవదాసీలు. వీరు చెల్లించవలసిన యినాంశిస్తు ఫసలీ 1 కి 0-6-0 కంటె అధికంగా వుండదేమో. మన్నారుపోలూరు గ్రామానికి సంబంధించిన 12 దావాలలో ప్రతివాదులు 28 మంది, రావలసిన మొత్తం రు 15 లు.

లింగంపాడు గ్రామంలో రు 0-1-6 లకు కూడా ఒకదావా దాఖలు చేయబడింది.

దేవస్థాననౌకరులుగా వుంటూవుండే వారివద్ద నుండి స్వల్పమొత్తములు వసూలుగాక దావాలు జరుగడం, ఉభయపార్టీలు నెల్లూరు కోర్టుచుట్టూ తిరగడంవల్ల ఎంత అనవసర వ్యయ ప్రయాసలు కలిగించునో చూడండి.

స్పెషలాఫీసరుగారు శ్రద్ధవహించి యుండినట్లయితే యీ నౌకరులకు యిచ్చే జీతాలనుండో, ప్రసాదాలనుండో, లేక మర్యాదనుండో ముందుగా వసూలుచేసి దావాలకు అవకాశంలేకుండా వుండివుండగలదని నానమ్మకము.

ఓయిమన్నారు కృష్ణస్వామీ! నీకైనా యిటువంటి స్వల్పదావాలు యికముందయినా లేకుండా చేయలేవా? లేకపోతే యీదావాలతో నీనౌకరులు చచ్చిపోతారు.

—ఒకవిలేఖరి.

కొన్ని ప్రశ్నలు.

(1) ఇటీవల వెంకటగిరి తాలూకా పొరవోలు గ్రామపైకం వసూలుకొరకే తహశీలుదారుగారు ముకాము చిత్తగించారటనే దీనికి కారణం ఎవరయినా చెప్పగలరా?

(2) లింగసముద్రం గ్రామానికి "రి" గారు, "రి. యిక్" గారు పదేపదే ముకాం చేస్తారటనే ఎందువల్ల?

(3) ఒక ఎస్టేటు తహశీలుదారుగారు, ఒక న్యూ ఇన్స్పెక్టరుగారు ఒకగ్రామంలో జాయింటుగా ఒక కంపెనీ ప్రారంభించినారటనే యీ మహనీయులెవరో చెప్పగలరా?

—రహస్యవేది.

మీరాబాయి పరమభక్తురాలు. త్యాగశీలి. నిశ్చల భక్తిచే కృష్ణసాయుజ్యాన్ని పొందింది. నిర్మలప్రేమచే కుంభరాణాను వశముచేసుకుంది. ఆమెగానం అబాలగోపాలాన్ని అలరింపజేసింది. కవిత్వము అందర్ని ముగ్ధులచేసింది. ఐనా కష్టాలుతప్పలేదు. ప్రజలు ఆమెపాతివ్రత్యాన్ని శంకించారు. రాజగురు రాజమాత తన భగవానుని భగ్నంచేయబూనుకున్నారు. అన్నింటినీ జయించింది. ఆమెఅమృతగానాన్ని వినిఆనందించండి.

నవ్యకళావారి **మీరాబాయిలో** - సెప్టంబరులో విడుదల!

డైరెక్షన్. మ్యూజిక్ డైరెక్షన్ : భీమవరపు నరసింహారావు.

For Teertorial rights apply to the producers:—
Navyakala Films Ltd.,
1, Bishop waller Avenue, Mylapore, Madras.

Distributors:
Sri Sita Rama Pictures,
Gandhi Nagar, Bezwada.

సమ్మాన పత్రము.

"అభినవ తిక్కన" బ్రహ్మశ్రీ దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారికి, వెంకటగిరిరాజ కళాశాలాంధ్ర ప్రధానాంధ్రపండితపదవినుండి వారు విరమించుకొనిన సందర్భమున 7-8-1940 తేది గావించబడిన విందులో తత్కళాశాలోపాధ్యాయ సంఘము వారు సమర్పించుకొన్న సమ్మానపత్రిక.

ఇదమ్

సింహపురి వేంకటగిరిరాజకళాశాలాంధ్రప్రధాన దీపకరాణాం, "అభినవతిక్కన" బిరుదభూషితానాం, పండిత దుర్భా సుబ్రహ్మణ్యశర్మణాం విరామప్రాప్త్యర్థే కళాశాలోపాధ్యాయసమిత్యా సమర్పితం సమ్మానపత్రమ్॥

మిత్రమణయః శ్రీదుర్భాసుబ్రహ్మణ్యశర్మాణః—

యత్ భవన్త ఏతస్యాం సింహపుర్యాం ఆంధ్రభాగ్యవిధానాత్ అత్ర జనితాః [illegible] ప్రథమే వయసి [illegible] వ్యాకృతశాస్త్ర [illegible] తదేవం భవదర్థ్యతే।—

శ్లో॥ దుర్భావంశసుధాంబుధి
సంజాతః సత్కళానిధిః
సుబ్రహ్మణ్యాభిధఃకవి
రానందం సమతనోద్బుధానాం ఇతి

యదిమే భవంతః అస్యాం కళాశాలాయాం లబ్ధపతిష్ఠాః సరసేవ ఆంధ్రోపన్యాసాస్మృతి [illegible] కళాశాలా విద్యార్థిబృందేన కేవలమాంధ్రశిక్షావిద్యాలయే, పరంతు మండలాంతరేపి ప్రౌఢ [illegible] మనశ్శ్లోక్యతే —

శ్లో॥ సింహపురాంగ్లకళాలయ
ఆంధ్రోపన్యాస జనమనావర్జ
కీర్తి రపరాంశలేఖ
కశ్యేన్యపాంధ్ర పర్యత్కశాలలయే॥

ఇతి

యద్యాపి భవదీయాః తాంత్రాః సుగుణాః [illegible] విశ్వవ్యాయపాం ప్రావ్య [illegible] భవతాం తదేవం.—

శ్లో॥ కవితాస్తికతామపాండితీ
[illegible]
[illegible]
[illegible] ఇతి

[illegible] ఇమే వయం అత్ర [illegible] సమ్మానం [illegible] భగవంతం ప్రార్థయామహే తదేవం.—

శ్లో॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] సుబ్రహ్మణ్యనామ్నాం వదే॥

ఇతి

వేంకటగిరి రాజకళాశాలోపాధ్యాయ
సభాసభ్యాః

—(విక్రమ శతక త్రయోవింశత్యాం)

దమ్మిడీ పోస్టేజి బిళ్లలు.

బర్మాలో దమ్మిడీ పోస్టేజి బిళ్లలు నిన్న వెలువడినవి. ఈవిధంగా దమ్మిడీ బిళ్లలు వెలువడ[illegible] ఆకే మొదటిసారి.

రెండవ నెల్లూరుజిల్లా

విద్యార్థి మహాసభ.

ఆగష్టు తే 17, 18 దీలలో

నెల్లూరు పురమందిరమున జరుగును.

అధ్యక్షుడు:— Dr. K B. క్రిష్ణ, M. A., Ph. D (Harward)

ప్రారంభోపన్యాసకుడు:— శ్రీయుత బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు, మాజీ కాంగ్రెసు మంత్రి ఆహ్వానింపబడియున్నారు.

విద్యార్థిపతాకోత్సవము:— శ్రీయుత గాలి నారాయణరావుగారు, M A L T.

ఇతర ఉపన్యాసకులు:— M. హనుమంతురావుగారు, M. A. B. L. అధ్యక్షుడు, తలిదండ్రుల సంఘం నెల్లూరు.

A. గంగాధరరావు, B. A.

సంగీతము, వ్యాసరచన, వక్తృత్వములందు పోటీలు జరుగును. వీటిలో పాల్గొనడానికి విద్యార్థిసంఘ సభ్యులే పావలారుసుము ప్రత్యేకంగా చెల్లించిన మీదట అర్హులగుదురు.

అర్థరూపాయి చెల్లించు ప్రతివిద్యార్థిసంఘ సభ్యుడును మహాసభకు ప్రతినిధిగా ఎంచబడును. ప్రతినిధులకు ఉచితముగా భోజనవసతి ఏర్పాటు చేయబడును.

విద్యార్థులందరు ఏతెంచి మహాసభను జయప్రదం గావింతురని ఆశించుచున్నాము.

—ఆహ్వానసంఘము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్ రైతు సంఘ సమావేశము

జనరల్ బాడీ యున్ను, కార్యవర్గ సమావేశమున్ను 13-8-40 తేది విశాఖజిల్లా చోడవరంలో అత్యవసర సమావేశము జరుగును. సభ్యులెల్లరు యిదే నోటీసుగా నెంచి విచ్చేయప్రార్థన.

చర్చనీయాంశములు.

పరమపదించిన రైతు నాయకులగూర్చి స్మరించుట, మాడుగుల కొండజాతుల కష్టనివారణను గూర్చి రంగాగారి నిర్బంధమునుగూర్చి, మందసా డిఫెన్సు విషయాన్నిగూర్చి ఆలోచించబడును.

మందేశ్వరశర్మ,
అధ్యక్షుడు.

త్యాజ్యంపూడి జమీన్ రైతు మహాసభ.

అగష్టు తే 2 ది త్యాజ్యంపూడిలో శ్రీ మందేశ్వరశర్మగారి అధ్యక్షతక్రింద జమీన్ రైతులు సమావేశమై యీక్రింది తీర్మానములు చేసిరి.

జమీన్ రైతుసేవకులైన పులగం వెంకట్రామిరెడ్డిగారి అకాలమరణమునకు యీసభవారు సానుభూతి తెలుపుచూ వారి సేవాచిహ్నముగా స్మారకచిహ్నము నెలకొల్పవలెనని యీ సభవారు తీర్మానిస్తున్నారు.

నోటు:— వెంకట్రామిరెడ్డిగారు కొవ్వూరు తాలూకా ధర్మగూడెం సుప్రసిద్ధ రైతుకుటుంబీకులు. వీరు జమీన్ రైతులకు కాంగ్రెసుకుచేసిన సేవ అపారము. వీరు రాజమండ్రిలో ప్రకాశం కమిటీయెదుట యిచ్చినసాక్ష్యం రైతులు మరువజాలనిది. వీరు త్యాజ్యంపూడి జమీన్ రైతుసంఘమును స్థాపించి అపారసేవ చేసిరి. వీరిపేర రైతుమందిరమును స్మారకచిహ్నముగా నెలకొల్పుట అవసరము.

—ఒక రైతు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర విద్యార్థి సంఘం

బెజవాడ పట్టణంలో కమ్మ హాస్టలు భవనమందు జూలై తే 27 దీన ఆంధ్రరాష్ట్ర విద్యార్థి సంఘ కార్యసంఘ సమావేశం జరిగింది. అక్కడక్కడ ఆంధ్రదేశంలో జరుగుతూవుండే వయోజన విద్యాప్రచార సంఘాల కార్యక్రమాన్ని గూర్చి కార్యసంఘంవారు చర్చించినారు. తరువాత ఆంధ్రదేశంలోని అన్ని విద్యాలయాల్లోను, విద్యార్థు లనుభవించు కష్టనష్టములను పరిశీలించి విద్యార్థి హక్కుల ప్రణాళికను తయారుజేయవలెననియు, దానిని రాబోవు ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభయందు నివేదించవలెననియు కార్యసంఘం వారు తీర్మానించుకున్నారు. ఆ నివేదికను తయారుజేయడానికి ఒక వుపసంఘం నియమింపబడినది. ఆ వుపసంఘానికి శ్రీ కె. శ్రీరామమూర్తి గారు అధ్యక్షుడు, కే. వి. యస్. ప్రసాదరావు, కె. రాధాకృష్ణమూర్తి గార్లు సభ్యులు.

జూలై నెల 15 వ తేదీన అరెస్టుగాబడిన పి. యస్. శర్మగారిస్థానే కె. శ్రీరామమూర్తి గారు కార్యదర్శిగా నియమింప బడినారు.

తీర్మానాలు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర విద్యార్థిసంఘ కార్యదర్శియగు పి. యస్. శర్మగారిని వెంటనే ఎట్టిషరతులు లేకుండా విడుదల చేయవలయునని ఈసంఘం వారు కోరుతున్నారు.

కలకత్తా విద్యార్థులపై అనవసరంగా లాఠీచార్జీచేసి, విద్యార్థులయొక్క సాధారణ హక్కులను భంగంచేసిన బెంగాలు ప్రభుత్వచర్యను ఖండించడమైనది.

కాకినాడ, చల్లపల్లి, మొదలగుచోట్ల విద్యార్థి సంఘాల్లోచేరి, విద్యార్థి హక్కులకోసం పాటుపడే కొందరి విద్యార్థులమీద అక్రమంగా చర్యలు తీసుకుటూంన్న విద్యాలయాధికార్ల చర్యలు గర్హనీయం.

మా విద్యార్థి సోదరుల కొక మనవి.

పోయినవారపు "జమీన్ రైతు" పత్రికలో యీనెల 17, 18 తేదీలలో నెల్లూరు పురమున జరుగు రెండవ నెల్లూరుజిల్లా విద్యార్థి మహాసభకు అధ్యక్షత వహించుటకు శ్రీమతి శారాభాయి సుబ్బరాయన్ గారి పతిని ఆహ్వానించియున్నామని ప్రకటించితిమి. కాని కొన్ని కారణాంతరములవల్ల వారు వచ్చుటకు వీలులేనందున, వారి స్థానమున మహాసభకు అధ్యక్షత వహించుటకు డాక్టరు కే. బి. కృష్ణ M. A. Ph. D (Harward) సమ్మతించిరి. వీరు దాదాపు యిరువది వత్సరములు పాశ్చాత్యదేశములందు జీవితము గడించిరి. ప్రపంచపర్యటనము కావించిరి. ప్రపంచవిఖ్యాతి గడించిన జార్జి బెర్నాడ్‌షా, హెచ్. జి. వెల్సు మొదలగు రచయితలను, లాయిడ్ జార్జి, విన్‌స్టన్ చర్చిల్, నెవిల్ ఛేంబర్లేను మొదలగు రాజకీయవేత్తలును, వీర పాండిత్యగరిమ నెంతయు కొనియాడియున్నారు.

వీరు మనజిల్లా కేతెంచుట యిదే ప్రథమతరగాను. కాబట్టి నెల్లూరుపట్టణములోని విద్యార్థులు, పౌరులేగాక, జిల్లాలోని విద్యార్థులు సభకువచ్చి వారికాహ్వాన మొసంగెదరని మా ప్రార్థన.

ఇదుపరి విద్యార్థులందరు గమనించవలసిన మరియొక ముఖ్యవిషయ మేమన, మూడుసంవత్సరముల పిమ్మట యీమహాసభను మనము జరిపింపబూనుకున్నాము. అట్టిసమయమున అట్టి సమయమునందు విద్యార్థులందిరు వేనకువేలుగా ఏతెంచి యీసభను జయప్రదముగా జరిపి యికమీదట ప్రతిసంవత్సరము యీ మహాసభ జరుగునటుల చూడవలెను. ఏలనవగా యిది మన బాధ్యత. "మనము విద్యార్థులము మనకష్టాలు పోవాలంటే మనసంఘాలుస్థాపించుకోవాలి". ఈవిషయాన్ని మనము మరచిపోకుండా ఉండడమే కాకుండా దాన్ని కార్యరూపంగా సాధించాలి. ఇతరప్రదేశాలల్లో విద్యార్థులీవరకే తమసంఘాలు స్థాపించుకొని దిగ్విజయంగా ముందుకు నడుస్తున్నారు. అలాంటప్పుడు మనము వారిని కనుకొనడమే కాకుండా, వారికంటే ముందు నడచిపోవాలనే విషయాన్ని గుర్తించాలి. పైగా విద్యార్థులంటే బడిపిల్లకాయలని, ప్రపంచ జ్ఞానం లేనివారని ఉండే మూఢాభిప్రాయాన్ని మనము పారద్రోలేటందుకు ప్రయత్నించాలి. అందుచేత ప్రతివిద్యార్థిసంఘములో మెంబరుగా చేరడమే కాకుండా మహాసభకు ప్రతినిధిగా రావలెననియు పోటీలలో పాల్గొనవలెననియు మేము ప్రార్థించుచున్నాము.

—ఆహ్వానసంఘము.

నెల్లూరు బజారు ధరలు.

5—8—1940 సోమవారం.

(1) పాత మొలగొలుకులు		
1-వ రకం	98 శేర్లబస్తా	6-8-0
(2) కొత్త మొలగొలుకులు	,,	6-6-0
(3) పాతబియ్యం ,,	105 శేర్లబస్తా	15-0-0
(4) కొత్తబియ్యం ,,	,,	14-4-0
(5) జొన్నలు-	పుట్టి 1-కి లేక 1120 శేర్లు.	80-0-0
(6) రాగులు	,,	72-0-0

యస్. తిరుమలై,
అడిషనల్ ప్రై. డిప్టి కలెక్టరు.

సంస్థాన ప్రజలకొక పత్రిక.

డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారి సంపాదకత్వాన త్వరలోనే "సంస్థానప్రజలు" అనే పేరుతో ఒక పత్రిక వెల్వడుతుంది.

కనిగిరి డి॥ ము॥ కోర్టులో

స్మాలు నెం. 348/1940

తెలవాకు అంకయ్య వాది.

(1) కుందురు ఆదెన్న
(2) ఆ. సుబ్బయ్య
(3) ఆ. వెంకటసుబ్బయ్య మైనరు అయినందున గార్డియన్ తల్లి పిచ్చమ్మ. ప్రతివాదులు.

1,2 ప్రతివాదులకు యిందువల్ల తెలియచేయునది ఏమనగా:—

వాది మీమీద ప్రాంసరినోటునుబట్టి 80-0-0 లకు దావాచేసినందుకు మీకు నోటీసు నిమిత్తం తే 26-8-1940 దికి వాయిదా వేశియున్నారు. మీకేమైన ఆక్షేపణవున్నయడల ఆ కోర్టుకు హాజరై మీ ఆక్షేపణ తెలుపుకొనవలెను. లేని యడల యక్సుపార్టీ డిక్రీ యివ్వబడును.

చీమకుర్తి వెంకటసుబ్బయ్యగుప్త,
బి. ఏ. బి. యల్,
వాది అడ్వకేటు, కనిగిరి, నెల్లూరుజిల్లా.

కనిగిరి పంచాయతీ కోర్టులో

సివిలు నెం 11/1940

పచ్చిపులుసు చిన్నయ్య వాది.
రాచపల్లు వెంకటసుబ్బయ్య ప్రతివాది.

ప్రతివాదికి తెల్పునదేమనగా:—

వాదిపేరటకి ప్రతివాది 19-2-37 తేది వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రొనోటునుబట్టి చెల్లుపోను అసలుఫాయిదాలు రు 21-8-0 రు రాబట్టుకొనుటకు వాది, దావా తెచ్చియున్నాడు. నీకేమయినా ఆక్షేపణలున్నచో తే 31-8-40 ది ఉదయం 12 గంటలకు హాజరై తెల్పుకొననిచో నీపరోక్షమున తీర్మానించబడును.

కనిగిరి 4—8—40. } వాది.

యీతగ్గుధరకు 21-8-40 తేదివరకు పంపబడును. పత్యములేదు. ముసలివారున్నూ అవశ్యం సేవింపతగినది. శ్రీ "పాయుశాలా" గారి వరప్రసాదియగు

నెం 579 'పీర్యస్తంభన్'

సీసా 1 కి తపాలా ప్యాకింగుచార్జీసహా 1-8-0

దేహమునకు బల్లదనము, వీర్యము గట్టిగాను, నరములకుబలము, తేపనశక్తి, పురుషత్వముమగలిగి అపరిమిత భోగశక్తినిచ్చి, ఎంతటి ముదాంధులైనను, తవభోగము చేసుకొనుటకు యిదే సమయం. ముందుగా రు 1-8-0. పంపవలెను.

రఘుపతిఫార్మసీ నెం 7 బీటు నెల్లూరు.

నమ్మకమైన నగలవర్తకులు

గుండాల ఫేరారెడ్డి

చిన్నబజారు - నెల్లూరు.

నమ్మకమగు బంగారు, వెండి నగలవర్తకులు.

మీకు కావలసిన నగలు సిద్ధముగా తయారు చేయబడియున్నవి. లేనివి ఆర్డరుయిస్తే వెంటనేచేసి యివ్వబడును

రైల్వే కార్మికుల కోర్కెలు

చిత్రగుంట సమావేశపు తీర్మానాలు.

యం. యస్. యం. రైల్వేపనివార్ల సంఘపు చిట్రగుంట బ్రాంచియొక్క రెండవ సాంవత్సరిక సమావేశం అతివైభవంగా జూలై 28 తేదీన చిట్రగుంటలో జరిగింది.

సాయంకాలము నాలుగుగంటలప్పుడు రైల్వే వుద్యోగులంతా వూరేగింపు చేసికుంటూ 5½ గంటలకు ఎర్రజెండాలతో అలంకరింపబడియున్న కాంగారు మైదానమునకు వచ్చినారు. అంతట సభ ప్రారంభమైనది. కొన్నివందలమంది సభకు హాజరైనారు.

కామ్రేడు ఆర్. వి. సుబ్రహ్మణ్యం సభకు అధ్యక్షత వహించినారు. అధ్యక్షోపన్యాసంలోని ముఖ్యమైన భాగాన్ని ఈక్రింద వివరిస్తున్నాము.

రైల్వే ఆదాయ వ్యయాలు.

సంవత్సరానికి 95 కోట్లరూపాయలు రైల్వేల వల్ల ఆదాయం వస్తున్నది. అయినప్పటికి రైల్వే పనివార్ల కనీసపు కోర్కెలను రైల్వే అధికార్లు ఇంకా ఆమోదించలేదు. మొత్తం రైల్వేలమీద పెట్టుబడి 800 కోట్లరూపాయలు. ఇంతవరకు పెట్టుబడిదార్లయిన ఇంగ్లీషు మహాజనులకు చెంది పోయింది. పైగా అనేకకోట్ల రూపాయలు గెజెటెడు వుద్యోగస్థులు వారిప్రావిడెంటుఫండు గ్రాట్యూటీ వగైరాలకు ఖర్చవుతున్నవి. అయినప్పటికి తక్కువజీతగాండ్రైన 5 లక్షల 60 వేలమంది రైల్వేపనివార్లకు ఈరోజున ప్రావిడెంటుఫండు లేకుండావున్నది.

చాలా తక్కువ.

యం. యస్. యం. రైల్వేలోవున్న 25 వేలమంది పనివార్లకు ప్రావిడెంటు ఫండు సౌకర్యం లేదు. వీళ్లకు ఆసౌకర్యాన్ని కలిగిస్తే, రైల్వేలకు మొత్తంఅయ్యేఖర్చు 75 లక్షలురూపాయలు. సంవత్సరానికి ఎన్నో కోట్లరూపాయలు వడ్డీరూపకంగా పోవడంలేదా? అయినా ఈ 75 లక్షలు ఖర్చుచేయడానికి కంపెనీవారికి బుద్ధిపుట్టడం లేదు. గత అయిదారేండ్లుగా అఖిలభారత రైల్వే పనివార్ల ఫెడరేషన్ వారు పోట్లాడగా పోట్లాడగా, 12 లక్షల రూపాయలు కాంక్షను ఇస్తామన్నారు కంపెనీవారు. చూడండి ఎంతన్యాయంగా వున్నదో, 75 లక్షలకుగాను 12 లక్షలిచ్చారు! సముద్రంలో ఇంగువ కలిపినట్లు!

ఈ 12 లక్షలైనా 25 సంవత్సరాల సర్వీసు వుండేవాండ్లకు వర్తింపవాలంటారు కంపెనీవారు. అట్లాకాదు, ప్రతికార్మికునకు వర్తింపవలె. ఈసౌకర్యం కలిగేవరకు కార్మిక సోదరులు నిద్రపోకూడదు.

ఇదిట్లావుంటే, యుద్ధంరావడంవల్ల కార్మికుల స్థితి మరీహీనమై పోతున్నది. మూలిగే నక్కమీద తాటికాయ బడ్డదట. వస్తువుల సామగ్రి ధరలని పెంచివేస్తున్నారు. దేశంలో అన్నిమూలలా యుద్ధపు అలవెన్సుల కాంక్షకోసం సంగా సమ్మెలు సాగుతున్నవి. మనంకూడ ఈ పరిస్థితుల్లో యుద్ధపు అలవెన్సు కోరడం సమంజసమైనకోర్కె.

హెచ్చరిక.

1930-31 సంవత్సరంలో కొత్త జీతాల్లో 1½ కోటి రూపాయల తగ్గింపు జరిగింది. 1 లక్ష 40 వేలమంది పనివార్లు తొలగింపబడినారు. ఇంకా కొన్ని సౌకర్యాలు తీసివేయబడినవి. మనకంపెనీవాండ్లు అవలంబించేయుటువంటి పద్ధతి. చెప్పేమాటలు మావారా! ఇతరదేశాలంబలి కార్మికులస్థితికంటె మనస్థితి ధర్ధంగావున్నదని వారు ప్రచారం చేస్తున్నారు. కాబట్టి సెంట్రలు గవర్నమెంటువారు సమయం మించిపోకముందే మేల్కొని శ్రద్ధ వహిస్తే మంచిది.

రైల్వేలు జాతీయం కావాలె. దేశానికి స్వతంత్రం వచ్చి, జాతీయప్రభుత్వం వస్తేనేగాని అది సాధ్యంగాదు. కనుక జాతీయపోరాటంలో కార్మికులు గూడ పాల్గొని పోరాడవలసిన ఆవశ్యకత వున్నది.

తర్వాత కార్యనిర్వాహకవర్గం సభవారిచే ఎన్నుకొనబడినది. దానికి ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ పి. దొరస్వామినాయుడు కార్యదర్శి శ్రీ ఆర్. వి. సుబ్రహ్మణ్యం; కోశాధికారి యస్. మాణిక్యం; కేంద్రకార్య నిర్వాహక సభ్యుడు వి. సుబ్బరామయ్య.

కోర్కెలు.

తక్కువ జీతగాండ్రకు ప్రావిడెంటు ఫండు.

యుద్ధపుఅలవెన్సు.

కొత్త జీతాల రద్దుపద్ధతి.

రైల్వేలు జాతీయం కావాలె.

తీర్మానాలు.

కార్మిక బులెటిను సంపాదకుడు, బెజవాడ బ్రాంచి ఆర్గనైజరు సెక్రెటరీ అయిన శ్రీ నరసింహంగారిని నిర్బంధించినందుకు ప్రభుత్వచర్యను ఈసభవారు ఖండిస్తున్నారు.

లంచగొండితనం ఇంకా జాస్తిగానే వున్నది. అందువల్ల పనివార్లకుచాలా యిబ్బంది గల్గుతున్నది. కావున యూనియను బ్రాంచీల కార్యదర్శులు అధికార్లతో చెప్పుకోడానికి వీలుండేలాగు కంపెనీవారు ఏర్పాటు చేయాలె.

పంచదార సిండికేటు

ప్రభుత్వంవారిచే గుర్తింపు.

చక్కెరను మార్కెటులలో అమ్మేనియమం లేకపోగా సంయుక్తరాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలకు పంచదార సిండికేటువారికి ఒడంబడిక కుదిరియుండెను. తర్వాతి ప్రభుత్వ కంట్రోలువల్ల నిర్ణయమైన ధర సిండికేటువారికి అంగీకారం కానందువల్ల ఆ ఒడంబడిక రద్దు గావింపబడినది.

మళ్లీ యిప్పుడు సమాధానం కుదిరింది. చెరుకు పంటవల్ల తయారయ్యే చక్కెరకు ఎంత ధర ఉంటుందో వూహించి దానికి అనుగుణ్యంగా చక్కెర ధర నిర్ణయమైతే నిల్వగావుండే పంచదారకుకూడ మార్కెటు వున్నందువల్ల, చెరుకు పంటదారునికి ప్రోత్సాహం వస్తుందిగనక ఆ ప్రకారం ధర నిర్ణయించేటందుకు అంగీకారం కుదిరింది. 1941-42 లో చక్కెరకు ఎంత అమ్మకం వుంటుందో ఉజ్జాయింపుగా లెక్కవేసి చెరుకు పండించే ఎకరాలను తగినంతద్వారా తగ్గించవలెనని, ఈయేడాది అమ్మకం కాకుండా నిల్వపోయినా పంచదారను పైయేడాది స్టాకులో కలిపివేయవచ్చునని ఒప్పందం కుదిరింది.

ఇందుకుగాను ఒక విక్రయసంస్థ కావాలె. సిండికేటువారే ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తారట. ధరలనిర్ణయం, పంచదార వుత్పత్తి, చెరుకు ధరలు, కోటాపరిమితి వగైరాలను బీహారు సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వాలు ఏర్పాటుచేసిన పంచదార కమీషన్ వారు నిర్ధారణ చేస్తారు.

బుచ్చి యూనియన్‌బోర్డు మీటింగు

26 తేది రెండోమీటింగు జరిగింది. ప్రెసిడెంటు వారు చదువురాదు గాబట్టి వారుబదులు గుమాస్తా మాట్లాడతాడని కాకితంమీద వ్రాసి గుమాస్తాకధికారం యిచ్చాడు. ఆఫీసు రికార్డు చూడడానికి యెదుటిపార్టీ సభ్యులు నోటీసిస్తే అవకాశం ఇవ్వాలియున్నని కాగితాన్ని నిరాకరిస్తు తీర్మానంతేలితే కాస్టింగువోటుతో ఓడగొట్టినారు. బొమ్మను ఆడించే అదృశ్య హస్తానికి అనుకూలుడైన మేస్త్రీ జీతం పదినుండి పదహారు రూపాయలకు హెచ్చించిన తీర్మానం కాస్టింగు వోటుతోనే ప్యాస్ చేసినారు. పాతలెక్కలు ఓడర్లు మాడనిదే అంగీకరించకూడదని ఆక్షేపిస్తే కాస్టింగువోటుతోనే ప్యాస్‌చేశారు. ఇంకా కొన్నితీర్మానాలు జరిగినవి.

తర్వాత యెక్స్‌ప్రెసిడెంటు యింకొకసారి మీటింగు దీన్ని సూపర్‌సీడ్ చేయిస్తాను అని బెదిరించినాడు. 40 యేండ్లనుంచీ మేము చేసి యేడిచాము, సూపర్‌సీడ్ చేస్తే కందకులేని దురద బచ్చలకి యెందుకుఅని గ్రామాభివృద్ధి సంఘమువారు అంటూ నవ్వుకుంటూ పోయినారు.

★

వైస్‌ప్రెసిడెంటు యూనాదయ్య పంచాయతీ ఆఫీసుకు హెల్తు ఆఫీసరు రిపోర్టున్ను క్యాష్ బుక్కు చెక్కులు వగైరాలు చూచుటకు పర్మిషన్ యివ్వమని 15 తేది వ్రాస్తే పదిరోజులు రికార్డులు వీరు యే హోదాతో అడిగినారు, మీరుచూడగోరిన రికార్డులు యేయే సంవత్సరములు, యేయే నెలకు సంబంధించినవో తెలుపమని 27 తేది ప్రెసిడెంటు 'సోడియ్యా' దగ్గరనుండి జవాబురాగా వివరం యూనాదయ్య వ్రాశాడు. ఇంకా జవాబేమీ రాలేదని తెలుస్తున్నది.

—ఒకవిలేఖరి.

పిడూరు పంచాయతీబోర్డు

లక్ష్మీనరసింహోత్సవంలో దేవుడి తిరునాళ్లు జరుగుతుండే వీధులూడ్చడం, దీపాలు వెలిగించడం మానేశారు. ప్రెసిడెంటుగారికి పిడూరు యూనియన్‌లో యిదికూడా చేరియున్నదన్న మాట మరిచాడు నాలోలు. ఇంతకూ మా విధికృతంలెండి.

—పౌరుడు.

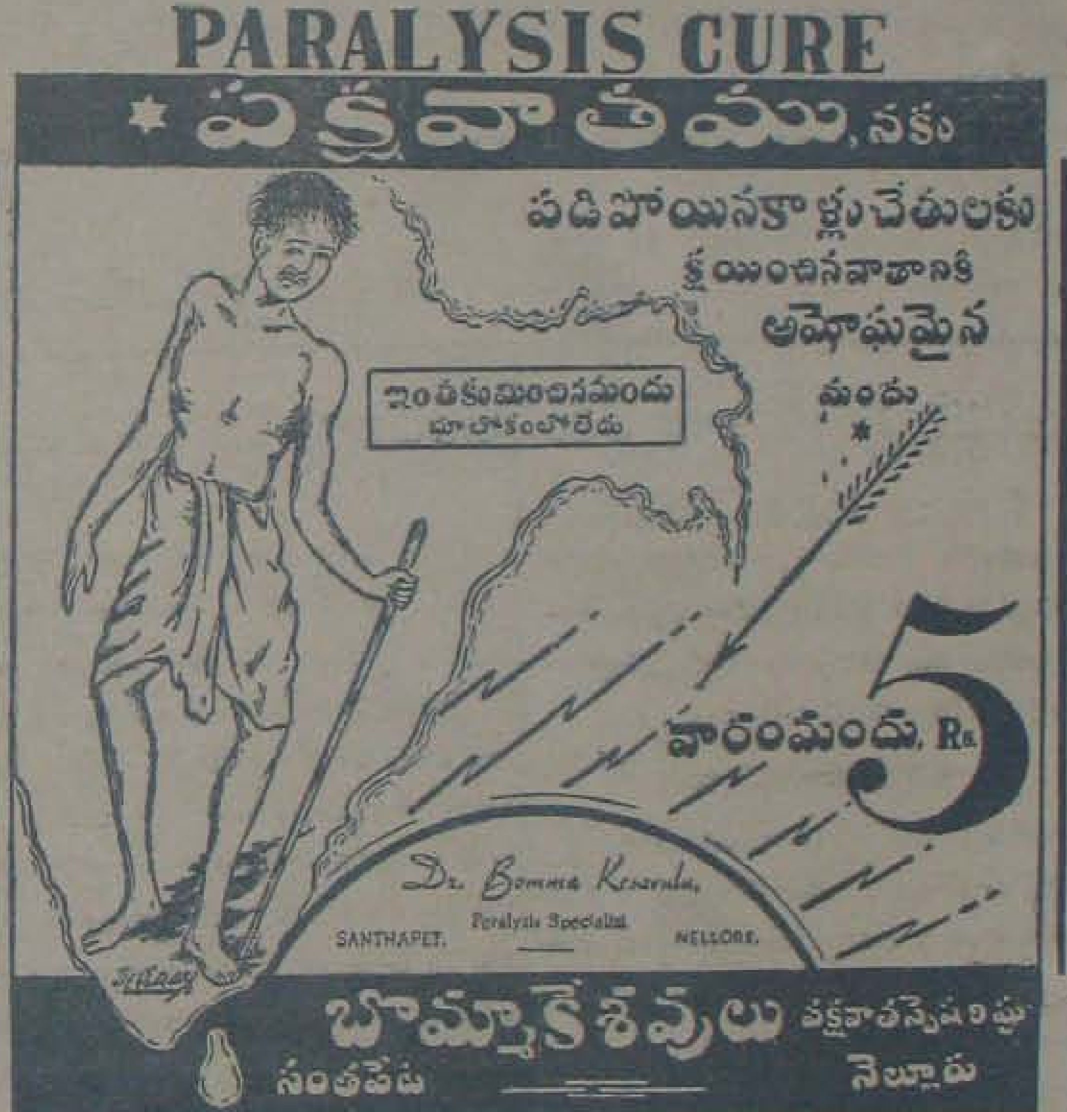

డోంగ్రేగారి

బాలామృతము

బలహీనమైన బిడ్డలకు

పుష్టియున్ను బలమున్ను

ఆరోగ్యము నిచ్చును.

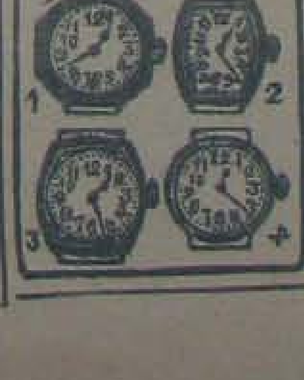

ప్రపంచఖ్యాతి చెందినవి. తెలివిగలవారు "....." గడియారములనే కొంటారు. 18 క్యారెటు గోల్డ్ కేసు లీవర్ రిస్టువాచ్. జ్యూయల్ - క్రొత్తరకం రు 7-15-0; లోనియా లీక చదరము, సుంద్రము రు 12 క్రోమియం కేసు రు 4-8-0. 5 సం॥ గ్యారంటీ. పోస్టేజి 9 అణాలు. **Wellingdon Watch Co,**

(Z) Matunga, Bombay No. 19

జపాను దుర్మార్గం

జపానుయొక్క విదేశాంగనీతిని రాజకీయ కార్యక్రమం అనవచ్చు. దక్షిణాసియాకు చెందిన ఈస్టిండీసు దీవులు, ఫ్రెంచివారి ఇండోచైనా జపానుయొక్క ఆధిపత్యం క్రిందికి రావలయునని జపాను విదేశాంగమంత్రి మట్సూవోకా ప్రకటిస్తున్నాడు.

బర్మా - చైనా రహదారి మూతకు ఆంగ్ల ప్రభుత్వం ఒడంబడినందుకు, జపాను ప్రధాన నగరమైన టోక్యోలోని పత్రిక ప్రముఖులు పత్రికా రచయిత ప్రముఖులు ఆయన ఆంగ్లేయులను నిష్కారణంగా నిర్బంధంలోవుంచి జపాను ప్రభుత్వంతన కృతజ్ఞతను వెల్లడిస్తున్నది. షాంగై నగరంలోని ఆంగ్లేయులకు ప్రాణహాని కలిగే పరిస్థితివచ్చింది. మొన్న టీనలదాకా టియంట్సిను ప్రాంతంలోని ఆంగ్లేయులను జపాను భరించరాని అవమానాలపాలు జేసింది. ఇప్పుడు షాంగై టోక్యో నగరములందలి ఆంగ్లేయులవంతు వచ్చింది. బ్రిటీషు విదేశకార్యాలయంవారి అపీజు మెంటు (సంతృప్తిపఱచే) పాలసీవల్ల యిట్లాకానే అవుతుందని దూరదృష్టిగల ఆంగ్లవిమర్శకులు ఇదివరకే జెప్పినారు. చేంబర్లేను ప్రధాని ఈ అపీజుమెంటు పాలసీయొక్క చాంపియను. ఎంత 'అపీజు' చేసినా నాజీనియంతకు సంతృప్తి కలుగలేదు, యుద్ధం రానేవచ్చింది. ఇక చేంబర్లేను పనికిరాడని చర్చిలును ప్రధానిగా ఆంగ్లపార్లమెంటు నియమించింది. చర్చిలు మంత్రిత్వంతో యుద్ధకార్య నిర్వహణం నిర్విఘ్నంగా చక్కగా యింతవరకు జరిగిందనే చెప్పాలె.

కాని తూర్పుఆసియా రంగంలో చేంబర్లేను మంత్రిత్వానికి భేదం కన్పించడంలేదు. రామేశ్వరంపోయినా శనేశ్వరం పోదన్నట్లు, చేంబర్లేను పోయిచర్చిలు వచ్చినా, ముఖ్యమైన పాలసీ మార్పు కాలేదు.

జపానులో క్రొత్త మంత్రివర్గం రాగానే విదేశాంగమంత్రి మట్సూవోకా చెప్పనే చెప్పినాడు. మాటలుకాదింక చేతలు కావాలె.

ఇవిగో ఆచేతలు. నిరపరాధులైన ఆంగ్లేయులను హింసపెట్టి, ఏవిధంగానూ ఆంగ్ల ప్రభుత్వముగాని, ఆంగ్లేయ పౌరులుగాని, చైనాకు సహాయంచేయ కూడదని, చైనాను జపానుకు వప్పగించి ఇంగ్లడు మాట్లాడక వూరుకోన వలెనని, ఇంగ్లండు నీవిధంగా జపాను బెదరించడానికి సంకల్పించుకొన్నది. ఆంగ్లపార్లమెంటులో చైనా, జపాను రెండింటితోను ఇంగ్లండు సంఖ్యతో వుంటుందని, హాలీఫాక్సు ప్రభువు ప్రకటించినాడు. అట్లాకాకుండా ఒక్క జపానుతోనే ఇంగ్లండు స్నేహంజేసి, తూర్పుఆసియా రంగంలో జపాను దేశాన్ని అధినేతగా ఇంగ్లండు గుర్తింపవలయునని జపాను ప్రభుత్వసంకల్పం.

కనక ఇంతటనైనా చర్చిలుప్రధాని చేంబర్లేను విధమును మానివేసి, వ్యవదు పూర్వకంగా చైనాకు సంపూర్ణ సహాయం చేయడానికి పూనుకుంటేమంచిది.

సోవియటురష్యా ఆదర్శాన్ని బ్రిటను అనుసరించగూడదా? చైనాసర్వసేనాని చైయాంగుశేకుకు రాజకీయాలకు సోవియటు రష్యా రాజకీయాలకు తత్వతః వైరుధ్యం వున్నప్పటికి రెండు కారణాలవల్ల రష్యాచైనాకు సహాయం చేస్తున్నది. ఒకటి, తనకు శత్రువైన జపాను వ్యాప్తిని చైనా అరికట్టుతున్నది. రెండు, చైయాంగుశేకు ధనికసామ్య రాజకీయవేత్త అయినప్పటికి, ఆయన నడిపించే ఉద్యమంలో జాతీయతాంశం, కేవలంలక్షమై వహించే సామ్రాజ్య వ్యతిరేక జాతీయ ప్రజాస్వామ్య శక్తులకొఱ్ఱులను రష్యా ఉత్సాహపరించును.

ఇంగ్లండుయొక్క పాలకవర్గ రాజకీయతత్వానికి చైనాభూద్యమ ప్రధాన రాజకీయతత్వానికి తత్వతః అంగీకారంవున్నది. కెంమూఖ్యంక సామ్య ప్రజాస్వామ్యశక్తులే. చైనా ఇంగ్లండుకు శత్రువైన జపానువ్యాప్తిని చైనా అటుంక పఱచడం లేదా? ఈరెండు కారణాలవల్ల నాయకుపై యింగ్లండు చైనాకు పరిపూర్ణమైన సహాయం చేయవలసి వుంటుంది.

కాని చైనా జాతీయోద్యమంలో రష్యా గుర్తించిన ప్రజాస్వామ్య విప్లవచైతన్యం ఆంగ్ల సామ్రాజ్యవాద దృక్పథంలో భూతంలాగానో, దయ్యంలాగానో, కన్పిస్తుంది. ఈ 'పిశాచభయం' పోతే నేగాని ఆంగ్లప్రభుత్వం జపానుకు పాఠం నేర్పలేదు.

యూరపు ఖండంలో ఫ్రాన్సుకు పట్టినఆధోగతివల్ల చేంబర్లేనియుంవల్ల, లోకంలో ఇంగ్లండు పోగొట్టుకున్న ప్రతిష్టవల్ల, చర్చిలీయ అధ్యాయంలోనైనా ఆంగ్లరాజకీయ వేత్తలు గుణపాఠం నేర్చుకుంటారా?

మహాత్ముని హితవు.

సత్యాగ్రహం - కాంగ్రెసుసంస్థ

జూలై 25 తేదీన కామన్సుసభలో సోరన్సునుగారు ఇండియాను గురించి అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెపుతూ, ఇండియాలో విశేషంగా క్లిష్టమయిన పరిస్థితి ఇప్పుడేమీ లేదని భారత సెక్రటరీ అమెరీగారు శెప్పినారు.

ఆప్రకటనపై అగస్టు 4 వ తేదీ హరిజన పత్రికలో 'సత్యాగ్రహమును గురించి' అనే శీర్షిక క్రింద గాంధీజీ వ్యాఖ్యజేసినాడు.

ఆవ్యాఖ్యయొక్క సారాంశమిది. బ్రిటిషు ప్రజలను యిప్పుడెదుర్కొన్న ప్రమాదావస్థలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వాన్ని బాధించడం సమంజసంగా వుండదనే వుద్దేశ్యంతో కాంగ్రెసు యిన్నాళ్లవరకు సత్యాగ్రహ వుద్యమాన్ని ప్రారంభించలేదు. కొంతకాలం గరకు నిగ్రహించి వుండుటవల్ల అభిమానం సత్యాగ్రహికి బలమునిస్తుంది. అంతేకాని, కాంగ్రెసు వూరకున్నది గనుకయని ప్రభుత్వాని యిదే చాలకపోతే చిక్కువస్తుంది. ఇప్పటికే నాలానా అమెరీగారన్నట్లు గవర్నమెంటు యిష్టంవచ్చినట్లు అరెస్టులు సాగిస్తూ కాంగ్రెసును లక్ష్యంకేయక పోవడానికి కాంగ్రెసు నాయకత్వపు మెతకదనమే కారణమని చాలామంది కాంగ్రెసు వాదులకు అనుమానం గల్గియున్నది. వారిఅనుమానం నిజమేనని సాకు తోచినట్లయితే కాంగ్రెసులో ఎన్నిలోపములు వున్నప్పటికి సత్యాగ్రహమనే సైన్యమువల్ల పోట్లాటకు మార్గం కన్పించకపోదు. నేనే ప్రారంభిస్తానుకూడ.

కాని అటువంటి క్లిష్టపరిస్థితి రాకూడదని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను. వచ్చినట్లయితే నాసత్యాగ్రహవుద్యమంలో కొద్దిమందిమాత్రమే వుంటారు. కాంగ్రెసుసంస్థను సత్యాగ్రహంలోకి నడిపించవలెనంటే నిర్మాణ కార్యక్రమం సత్యాహింసల్లో నమ్మకము లేనివారు కాంగ్రెసును వదిలి పోవలసి వుంటుంది.

ట్రేడ్‌మార్కు

రిజిష్టరు 2480

కాకర్లకామాక్షయ్యగారి

పక్షవాత నివారిణి డిపో.

మా భువనేశ్వరి గుళికలు పక్షవాతం, కుష్ఠువాతం, వణుకు, తిమ్మిర్లు మొదలగు కోట్లకొలది జనులకు ఆపత్కాలములో ప్రాణదానమొసగి ప్రపంచమంతటను ప్రసిద్ధి చెందినవి. కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి ఫోటోమార్కుగల కొబ్బులు మాత్రమే వుపయోగించుడు.

8 రోజులకు భువనేశ్వరి గుళికలు, తైలం, కంటిమందు రు 6—0—0

కాకర్ల వెంకటప్పయ్య, నేటివ్‌డాక్టరు, పక్షవాత స్పెషలిస్టు, కాకర్లవారివీధి, కాశమ్మగుడి ప్రక్కన, నెల్లూరు.

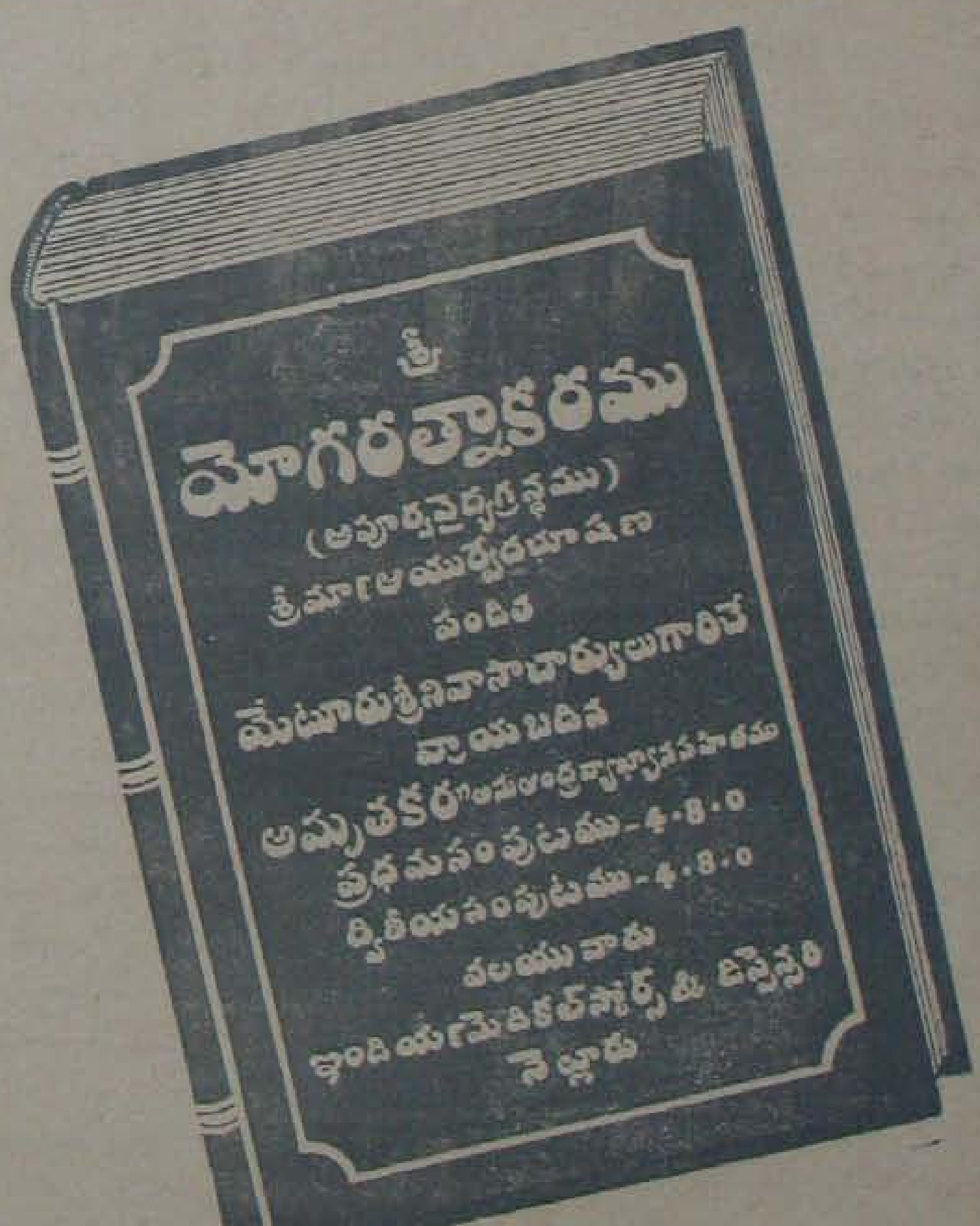

ఆంధ్ర వేదములు

ఋగ్వేదము.

శ్రీ [illegible] శాస్త్రిగారు అనువాదకులు

[illegible] ప్రతి 1 కి 2-8-0.

దొరకు స్థలము— [illegible]

ట్రంకురోడ్డు,

నెల్లూరు.

అఖిలభారత బర్మా సింహళదేశ
మేయర్ల మహాసభ

———

మేయర్ అంటే? చిన్నచిన్న పట్టణాలలో మునిసిపాలిటీలకు చేర్మనులాగే గొప్ప సిటీలలో కార్పొరేషనుకు మేయర్ వుంటాడు. అంటే ఇది గవర్నరుకు తరువాత రెండవసీట్‌తో సమానమన్న మాట. ఓ పెద్దవూరికి ఒక మేయరున్నాడంటే ఆవూరికి అతనే మొదటి పౌరుడు (ఫస్టుసిటిజన్) గా పేర్కొనబడతాడు. యీ మేయర్ల మహాసభే మద్రాసులో ఆగష్టు 2వ తేదీ జరిగింది. కలకత్తా మేయర్ అబ్దుల్ రహిమాన్ సిద్దికీ, కరాచీ మేయర్ లాల్జీ మెహరోత్రా, కొలంబో మేయర్ ఎ. ఆర్. గుణసినా, ఇంకా కరాచీ డిప్యూటీ మేయర్లూ, మాజీ మేయర్లూ, పెక్కు మంది కార్పొరేషన్ సభ్యులు సభకు విచ్చేశారు.

అధ్యక్షుని తొలిపలుకులు.

"మేయర్ పదవిలో వుండేంతకాలం ప్రభుత్వంతో సహకారంగా మెలిగేదానికి యేకీవా అభ్యంతరముంటే ఆపదవికి వెంటనే రాజీనామా నోకటం మేలు" అని సత్యమూర్తి గారు అధ్యక్షత వహిస్తూ మైసభలో చెప్పారు.

ప్రస్తుతము పురపాలక సంఘాల్ని కలతపెడుతూన్న సమస్యలు బహుళంగా వున్నయ్. అన్ని పాలనలూ ప్రస్తుతంకన్నా ఉత్తమమార్గాల్లో ప్రవేశపెట్టి, అన్నిస్థలాల్లో సుహృద్భావాన్ని పెంపొందింపుకోవాలి. శాసన సభలలో జరిగే కార్యకలాప చర్చలకు సభలు సోపానాలవంటివి. యీ మద్రాసు నగరంలోనే పరిష్కరింగావలసిన సమస్యలు చాలా వున్నాయి, మద్రాసు నగరాన్ని సుందరవంతంగా తయారు చేయడానికి మేయరుగారు గావించుచున్న ప్రచారము ప్రశంసనీయంగావుంది. మేయరుగ నున్నంతకాలం అతని బాధ్యత, గౌరవము, విధి వీటివల్ల స్పష్టమౌతూంది.

పురపాలనలో రాజకీయాలకు తావులేదు.

అందుకోసం మేయర్ పదవిలో నున్నంతకాలం పక్షసమ వేశాలకు హాజరవడం మాని రాజకీయాల్ని పరిపాలనా విషయంలో విసర్జించి నిష్పాక్షికంగా వర్తించాలని చెప్పుతూ, సభకు విజయాశిస్సులిస్తూ వెనుకటి మేయర్ కుమారరాజా ముత్తయ్యచెట్టియారుగారు వుపన్యసించారు.

వచ్చిన మేయర్లంతా పలుకిన ప్రశంసా వాక్యాలతో మైనుడువుల్ని ఏకగ్రీవంగా ఆమోగించి బలపరిచారు.

తరువాత సత్యమూర్తిగారు అధ్యక్షస్థానమలంకరిస్తూ "మేయర్ పదవుల గౌరవాన్ని, వారి సంప్రదాయాల్ని కాపాడేదానికి యీ సభలు వుపకరిస్తాయి. యీ సందర్భంలో మేయర్లందరికీ మద్రాసు తరఫున స్వాగతమిస్తున్నాను.

భగవంతుడొకటిగా సృష్టించిన భారత సింహళములను విడదీయడానికి మానవ మాత్రులకు సాధ్యమయ్యేపనిగాదు. స్వతంత్ర భారతదేశం సింహళాన్ని నెప్పుడూ జయించేకాంక్ష పెట్టుకోదు.

మేయర్ నిష్పాక్షిక దృష్టి.

ముత్తయ్య చెప్పినట్లు మేయరు పక్షాభిమానరహితుడుగా వుండాలి. విమర్శనుండాడికి అధ్యక్షుడెంతమాత్రమూ చలింపగూడదు.

అధ్యక్షుడనా మానవ మాత్రుడే గనుక అతని పక్షయంలో లోట్లుపొట్లుండవచ్చు. అధ్యక్షస్థానంలో వుండేంతవరకూ అతన్ని గౌరవించాలి. పౌరుడనా నగరశ్రేయాన్ని అభిలషిస్తూ ప్రభుత్వంతో సహకారంగా వర్తిస్తుంటాము. అయినా దేశ కాంగ్రెసుసంస్థ ప్రారంభించేవాంఛలలో ఒకజ్ఞాని మరువరాద్దండి. సభలో యేపక్ష్యవక్తికైనా వాక్స్వాతంత్ర్యముండుటకు అడ్డుండరాదు.

అట్లని యిష్టవచ్చినట్లు తలాతోకా లేకుండా విమర్శించగూడదు, మేయరుకు అర్థమైనంత వరకు కార్యనిర్వాహక అధికారంగూడా వుండాలి. మేయరుకు, కమీషనరుకు, కార్యనిర్వాహక శాఖకు మంచిసామరస్య ముండాలి.

అధికార మిమర్శ.

గత మేయర్ల సభలో ఆమోదింపబడ్డ తీర్మానాల్లో, నగరంలోని క్షైర్యము చూచుటకు మేయరుకు అనుమతి నిరాకరణను ప్రభుత్వంతిరుగా ఆలోచించాలి.

ఆడంబర పర్యాలోకనం:

ఇక మేయర్, దుస్తులు, ఆహారం, దండం మొదలైనవి హెచ్చు ఖర్చులు లేకుండా చూచి దానికి అనుమతి నివ్వాలి.

మానవజన్మం ఎత్తింతర్వాత కొంచమైనా ఆడంబరం గర్వం వుండేది సహజం, మహామహా దేవతలుగూడా సిలువగిల హారాలను దుస్తున్ని ధరించేవారు. అందుకోసం ఆడంబర గర్వం అసహజం కానేరదు. ప్రతిప్రజాహిత కార్యంలో మేయరుకు ప్రవేశముండాలి. ఏటేటా యీలాంటి సభలు జరపటం ఆ అధికారాని కొంత మెరుగు దిద్దినట్లుంటుంది. అందుకవకాశమివ్వాలి. ఉపన్యాసము చేయవలసి వచ్చిన మేయర్ అధ్యక్షస్థానమునుండి బయటికివచ్చి మాట్లాడాలి. నిబంధనలు మారాలి. ప్రతికార్పొరేషన్‌లో ఒక డిప్యూటీ మేయర్ అవసరం. భిక్షుక సమస్య, గృహనిర్మాణసమస్య, కచేరీల పరిశుభ్రపరచుట మొదలైన సమస్యలలో ప్రజలకూ, పరిపాలనా సంఘానికి సహకార మవసర" మని చెప్పుతూ యింకా కొందరు మాట్లాడిన తర్వాత సత్యమూర్తిగారు సభను దిగ్విజయంగా సమాప్తి చేసిన తర్వాత సాయంకాలం 5-30 గంటలకు కార్పొరేషన్ సమస్యలు చర్చించడానిగ్గాను రహస్య సమావేశం జరిగింది.

———

పౌరహక్కులు,

చెన్నపురి పౌరస్వాతంత్ర్య సంఘంవారు జులై 27 వ తేది సాయంకాలం రాయిపేట మహాజన సభాభవనంలో సమావేశమై మితిమీరి ప్రయోగింపబడే ఇండియారక్షణచట్టాన్ని ఖండించివారు.

★

ఇండియాలో యుద్ధవిమానాలు.

ఇండియాతరఫున బ్రిటిషుప్రభుత్వం అమెరికాకు వెళ్ళి, ఇండియాలో యుద్ధ విమానాలు తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణం చేయడానికి అమెరికను కంపెనీలతో మాట్లాడుతున్నారట.

★

నిరుద్యోగ సమస్య.

సింధు రాష్ట్రంలోని నిరుద్యోగులకు పని కల్పించే వుద్దేశ్యంతో చిన్నవైనా మంచి పరిశ్రమ స్థాపించగలిగినవారికి సింధు ప్రభుత్వం 10 లక్షల రూపాయల గ్రాంటు నివ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నది.

సకలుమందులను చూచి మోసపోకుడు.

40 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతి జెందిన దివ్యామృతము

అ మృ తాం జ న ము

———

RINGWORM OINTMENT · AMRUTANJAN Ltd. · BOMBAY, MADRAS, CALCUTTA

తామర మందు

సకలవిధములైన చర్మవాధులను రెండేపూతలతో నిర్మూలము చేయును

"శాంతాచికిత్సాశ్రమము" — డాక్టర్ సి.ఎ. కె. చార్య.

పల్సు స్పెషలిస్టు (నాడీ నిపుణులు)

హెడ్డాఫీసు: ఒంగోలు :: బ్రాంచి: నెల్లూరు.

నెల్లూరులో గురువారం మొదలు ఆదివారం వరకు ఉందురు.

కన్సల్టింగు ఫీజు రూ. 1—0—0

టవునులో యింటికివచ్చి పరీక్షించి సలహాయిచ్చుటకు రూ. 2—0—0

పరీక్షాసమయములు!

ఉదయం 7 గంటలు మొదలు 9-30 వరకు

సాయంత్రం 3 ,, ,, 5 వరకు

తక్కిమ్మరోజులలో ఒంగోలు లోనుందురు.

సర్వవిధ రోగములకు, రోగులు కోరెడి ఆహారములతో

శ్రీమాన్ చిలకపాటి ఆచార్యులగారి "శాంతాచికిత్స"

ఈ నవీన చికిత్స, దేశకాలస్థితులను, బలా, బలములను గమనించిచేయుదురు.

నల్లత్రాచు

కాటువేసి విషము క్రక్కినా యింక ఆ విషానికి విరుగుడులేదు.

నల్ల త్రాచువంటిదే - మానవునకు నిరుత్సాహము కలిగించు నీరసము. త్రాచు విషమునకు తిరుగులేకున్న లేకపోవచ్చు. గాని మానవుని నీరసమునకు — నిస్సత్తువకు అదృష్టవశాత్తు విరుగుడువున్నది. అది 'అమృత' సేవనము.

మానవుని ఆవరించు నిస్సత్తువను పారద్రోలి, ఉష్ణరక్తమును జీవితోత్సాహము నిచ్చునది

"అ మృ త"

కేసరికుటీరం, మద్రాసు. ఏజెంట్లు శీతారాం జనరల్ స్టోర్సు బెజవాడ.

కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్పించడానికి కడపటి తేది ఆగస్టు 31.

ఈసంవత్సరం కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చుటలో ఈక్రింది రెండు విధానముల ననుసరింపకోరెదను.

(1) సభ్యత్వపు పునరుద్ధరణ, (2) కాంగ్రెసులో క్రొత్తగా చేరుట.

1. గత సంవత్సరము సభ్యులుగా నుండువారు యీసంవత్సరం సభ్యులుగా నుండువారు యీ సంవత్సరం తిరిగి మామూలు సభ్యత్వ ఫారములు పూర్తి చేయనక్కరలేదు. దీనికిబదులు యీవత్సరము ప్రత్యేకముగా ఏర్పరుపబడిన సభ్యత్వ పునరుద్ధరణ దరఖాస్తు ఫారములు పూర్తి చేసి నాల్గు అణాలు సంవత్సర చందాయిచ్చి రసీదు పొందవలెను. 2. గతసంవత్సరం సభ్యులుగా లేనివారు యీవత్సరమే కాంగ్రెసులో చేరువారు మామూలు దరఖాస్తు ఫారములు పూర్తి చేసి నాలుగు అణాలు చందా చెల్లించి రశీదు పొందవలెను. ఫారములు పూర్తి చేయుటలో సంతకములు సాక్షి చేవ్రాలు నిశానీలకు వ్రేలిముద్రలు తప్పక చేయవలయును. చందా నాలుగుఅణాలు చెల్లించినను విధిలో ఏదితప్పినను; సభ్యత్వం రద్దగును. గాన సభ్యులను చేర్చువారు దీనిని గమనింపకోరెదము. ఒక వత్సరం కాంగ్రెసు సభ్యత్వం యున్నవారు మాత్రమే కాంగ్రెసు ఎన్నికలలో పాల్గొనవచ్చులు యను నిబంధన యీవత్సరము కాంగ్రెసు ఎన్నికలకు వర్తించును. కావున గడచిన వత్సరం సభ్యులందరు యీవత్సరం మరల తమ సభ్యత్వము పునరుద్ధరించుకొని వోటింగు హక్కును నిలుపుకొనవలయునని కోరుచున్నాము.

జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘమునకు తాలూకావారికి యీక్రిందివిధముగా నియోజకవర్గములు ఏర్పరుపబడియున్నవి.

ఆత్మకూరు 11, దర్శి 10, గూడూరు 10, కందుకూరు 18, కనిగిరి 13, కావలి 11, కోవూరు 15, నెల్లూరు 19, పొదిలి 8, సూళ్లూరుపేట 9, రాపూరు 7, ఉదయగిరి 10, వెంకటగిరి 9, టవునులు- నెల్లూరు 5, ఆల్లూరు 1, గూడూరు 1, వెంకటగిరి 2, కావలి 1.

ఒక్కొక్క నియోజకవర్గములో కనీసము 100 గురు సభ్యులను చేర్చనిచో ఆనియోజకవర్గ ప్రాతినిధ్యము రద్దగును. గడచిన వత్సరము కనీసంఖ్య సభ్యత్వములేని కారణమున అనేకనియోజకవర్గములు ప్రాతినిధ్యమును కోల్పోయినవి.

యీవత్సరం రిజిస్టరు సభ్యులుగా చేరుటకు కడపటి తేది ఆగస్టు 31.

దేశము భారతదేశము నావరించిన కష్ట సమయములో ప్రజలు విరివిగా కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరి కాంగ్రెసుసంస్థను బలపరచి, ఆంధ్రదేశ ప్రాముఖ్యమును జిల్లాగౌరవమును నిలుపకోరెదము. ఈ కార్యమును తాలూకా, జిల్లా కాంగ్రెసు సభ్యులును మునిసిపల్, జిల్లాబోర్డు కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులు, శాసనసభ్యులును ఉద్యమపూర్వకముగా నెరవేర్చగలరని కోరుచున్నాము.

దుప్పూరు బలరామిరెడ్డి,
గండవరపు హనుమారెడ్డి,
మన్నేపల్లి హనుమంతరావు,
కార్యదర్శులు.
నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘం.

బంగారు ఉత్పత్తి.

బర్మాలో ఇండియాలో 1939 లో 314 వేల ఔన్సుల బంగారం ఉత్పత్తియింది.

శ్రీ రామయోగి గారి జన్మోత్సవము.

శ్రీరమణ భగవానుని ఆత్మశిష్యులును, బ్రహ్మజ్ఞాన తపోనిష్ఠులును అగు పూజ్య శ్రీ రామయోగీంద్రుల 46 వ జన్మోత్సవము, విక్రమ సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ అష్టమీ ఆదివారం (11-8-40) అన్నారెడ్డి పాలెము శ్రీ రామాశ్రమములో జరుగును.

కైవల్యవాసి శ్రీ బ్రహ్మానందతీర్థుల వర్ధంత్యుత్సవమును ఆనాడే జరుగును. తాము తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కార్య క్రమము:

రేకువ 5 గం॥కు ధ్యానము, ఉదయం 6 గం॥ నగర సంకీర్తనము 7 గం॥కు దేవతారాధన, లక్షపూజ గీతాపారాయణము 11 గం॥కు భోజనములు 12 గం॥కు పేదలకు అన్నప్రదానము మధ్యాహ్నం 3 గం॥కు తరంగములు, సంగీత కాలక్షేపము 4.30 గం॥కు గురు వ్యాసములు సాయంకాలము 6 గం॥కు జ్యోతిదర్శనము, శ్రీ యోగీంద్రులకు ప్రణామము రాత్రి 8 గం॥కు భోజనములు 10 గం॥కు హరికథ.

శ్రీరామాశ్రమము, అన్నారెడ్డిపాలెం } భక్తుల పక్షమున పోణకా కనకమ్మ.

కలువాయి నాటకము.

బ్రహ్మచారిగారి కృషితో తే 30 ది సావిత్రి ప్రదర్శింపబడ్డది. ఖర్చులుపోను రు 170 లు మిగిలింది, యుద్ధఫండుకు యివ్వడమైంది.

—సిద్దా రామిరెడ్డి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర రైతుసంఘ కార్యవర్గసభ.

17-8-40 వ తేది మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు నిడుబ్రోలులోని శ్రీ రామనీడు విద్యాలయములో జరుగును. కావున సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ గోరుచున్నాను.

చర్చనీయాంశములు.

1. అధ్యక్షుని ఎన్నిక, 2. ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక, 3. వర్కింగు కమిటీలోని ఖాళీలను పూర్తిచేయుట, 4. కాళీపట్నం విషయం, 5. ప్రాథమిక సభ్యులను చేర్పించే విషయం, 6. గుంటూరుజిల్లా రైతుసంఘ ఎన్నికల తగాదాగురించి, విచారణాధికారి పేటకోటయ్యగారి రిపోర్టు, 7. కార్యదర్శి ప్రవేశపెట్టు యితర విషయాలు.

నన్నపనేని వెంకటసుబ్బయ్య,
ఆఫీసు కార్యదర్శి.

ఏజన్సీ ప్రచారకుల సమావేశం.

తూ. గో. రాజకీయ మహాసభ యేజన్సీలో జరుపవలెను.

ఏజన్సీ ప్రచారకుల సమావేశం భద్రాచలంలో పుసులూరి కోదండరామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద 21 తేది సమావేశమై యీక్రిందితీర్మానము చేసిరి.

తూ. గో. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘంవారు ఏజన్సీ ప్రాంతంవారికోర్కెలను నిరాకరించి రాజకీయ మహాసభను పోలవరంలో జరుపుటను నిరసిస్తూ రాష్ట్రసంఘంవారైనా జోక్యం పుచ్చుకొని యేజన్సీలో జరుపునట్లు చేయవలెనని తీర్మానించిరి.

—ఒకవిలేఖరి.

బ్రిటిషుసైన్యం మంచిసంసిద్ధత గలదై యున్నదని తెలిపే, మెషీనుతుపాకులుగల బ్రిటిషు సైనిక ప్రదర్శనము.

రవీంద్ర కవిచంద్రునికి సన్మానము.

శాంతినికేతనంలో ఆగస్టు 7 వ తారీఖున ఆక్స్ఫర్డు విశ్వవిద్యాలయం తరఫున ప్రత్యేకస్నాతకోత్సవం జరుపబడి, ఫెడరలుకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తియగు సర్ మారిస్ గ్వయరుగారు గారిచే కవిసార్వభౌమ రవీంద్ర నాథ ఠాకూరు గారికి డాక్టరు డిగ్రీ నివేదింపబడినది.

సావర్కారు గారికి అస్వస్థత

హిందూమహాసభకు అధ్యక్షులైన వి. డి. సావర్కారుగారు అస్వస్థతలో నున్నారు. అందువల్ల ఆగస్టు 10 వ తారీఖున జరిగే హిందూమహాసభ కార్యసంఘ సమావేశానికి, సావర్కారుగారు రావడంలేదని తెలుస్తున్నది. ఆయనగారి స్థానే డాక్టరు బి. యస్. మూంజేగారు అధ్యక్షత వహిస్తారు.

బాలుర దోపిడి.

కాన్పూరు జనరల్ పోస్టాఫీసులో పట్టపగలు దోపిడీ చెయ్యాలని ముగ్గురు 16 సం॥ ప్రాయం గల కుఱ్ఱవాళ్లు రివాల్వర్లతో కోశాధికారిని సమీపించిరి. ఆతడప్పుడే బ్యాంకునుండి 20000 వేల రూపాయలు తెచ్చుచుండగా అతిసాహసంతో సమీపించారు. రివాల్వర్లు పేల్చి అతన్ని గాయపరిచారు. ఇంతలో పోలీసులు వెంబడింపగా తప్పించుకొన వలయునని తమ రివాల్వర్లను పేల్చిరిగాని, లాభము లేకపోయెను. వెంటనే పోలీసులు ఆకుఱ్ఱవాళ్ళను అరెస్టుచేసిరి.

వింజమూరు వేపచెట్టు.

ఈవూరిలో నాగూరు విరాస్వామి వేపచెట్టు అని ఒకటివుంది. వ్యాధులున్నవారు సంతాన ఆపేక్షగలవారు నిరంతరం ప్రదక్షిణాదికములు చేస్తున్నారు. వారికోర్కెలు నెరవేరుతున్నవనిగూడా నమ్మకముంది.

—కొండారెడ్డి

ఆంధ్రమహాసభ.

శ్రీపురాణం వెంకటసూర్యప్రసాదరావు గారు కాళిదాసు సంస్కృతంలో రచించిన "మేఘసందేశ" కావ్యాన్ని మహోజ్వలశైలితో తెనిగించారు. ఆ మొదలు రాయబారాన్ని నైజాంధ్ర మహాసభలో ఆగస్టు 4 తేదీన శ్రీ శ్రీ ఉయ్యూరు జమీందారుగారి అధ్యక్షతక్రింద పఠించారు.

★

నాగపూరులో సమ్మె.

నాగపూరు ఎంప్రెస్ మిల్లు కార్మికులకు ఇక్కడి ధరల అలవెన్సు యివ్వనందున గత నెల 26 వ తేది నుండి సత్యాగ్రహం ఆరంభించారు. 31 తేది నుండి స్త్రీలుగూడా యిందుపాల్గొంటున్నారు. ఆర్. యస్. రూయికరుగారిపత్ని నాయకురాలు.

★

క్రొత్తరూపాయ నోట్లు

ఇటీవల యుద్ధసమయంలో 1½ కూ కోట్లు ప్రజలకంతగా చెల్లలేదు. అందుకోసంయిటీవ 2½ రూ. నోట్లు ప్రభుత్వంవారు ముద్రించారు. అప్పట్లో 150 కోట్ల నోట్లురూపంగా చెలామణీ అవుతూవుండింది. ఇప్పుడు నోట్లురూపంగా చెలామణీ అవుతూన్నది సుమారు 250 కోట్లు.

★

బ్రిటిష్ బిడ్డలకు సహాయం.

బ్రిటన్ నుండి యితర దేశాలకు పంపివేయబడిన బిడ్డలకు తమ తల్లిదండ్రులు ఉచితంగా [illegible] వార్తలు పంపుకోవచ్చు. ఆఖర్నంతా కేబుల్ అండ్ వైర్లెస్ కంపెనీవారే భరించే టట్లు ఏర్పాట్లు చేశారు.

సెప్టెంబరు నెలలో విడుదల!

భారత స్త్రీ ప్రేమింపదగ్గది ఒక్క పతి తప్ప ఇంకే ముంటుందీ అంటుంది: —ఇందిర.

* * *

ఆడువారిని ఆటవస్తువులుగా భావించవద్దుఅంటుంది: —లీల.

●

రెండూ ఆదర్శాలే:
ఏది ఉత్తమమైనది?

●

చూడండి 'ఇల్లాలు'

●

శ్రీ కాంచనమాల, రాజ్యం, బాలసరస్వతి,
ఉమామహేశ్వరరావు, రాజేశ్వరరావు,
సీతాపతిరావు, సూరిబాబు, రాఘవన్.
మొదలగు ప్రసిద్ధ నటీనటులు పాల్గొన్నచిత్రం.

●

డైరెక్టరు
జి. రామబ్రహ్మం

For Booking apply to:
Saraswati Talkies Ltd,
Bezwada

●

Branch:
GANDHINAGAR,
Bangalore City.

Printer, Publisher, and Editor: N. V. Ramanayudu, Zamin Ryot Power Press, 168 Danduvari St. Nellore,